

Tilinpäätös 2017

Kaupunginvaltuusto 4.6.2018

Sisällysluettelo

	Sivu
Kaupunginjohtajan katsaus	1
Strategian toteutuminen	5
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	
1.1 Kaupunginhallitus ja siinä tapahtuneet muutokset	14
1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	18
1.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	21
1.4 Kaupungin henkilöstö	22
1.5 Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat	24
1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	25
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	26
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	28
3.2 Toiminnan rahoitus	31
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	34
5. Kokonaistulot ja -menot	36
6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	37
6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	38
6.3 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	39
6.4 Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	41
6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	42
6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut	43
7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	44
8. Talousarvion toteutuminen	
8.1 Käyttötalouden toteutuminen	47
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	97
8.3 Investointien toteutuminen	99
8.4 Rahoitusosan toteutuminen	105
8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	106

	Sivu
9. Tilinpäätöslaskelmat	
9.1 Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma	109
9.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma	110
9.3 Ylöjärven kaupungin tase	111
9.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma	112
9.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma	113
9.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase	114
10. Tilinpäätöksen liitetiedot	
10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
10.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	118
10.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	120
12. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista	121
13. Tasetta koskevat liitetiedot	
13.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	124
13.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	126
14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	129
15. Ympäristövastuut	133
16. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	135
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista sekä tositelajeista	136
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	138

Kaupungin vuoden 2017 tulos oli vahva

Valtuusto hyväksyi vuodelle 2017 nollatulokseen tähdänneen talousarvion. Kuntatalouden toimintaympäristö oli talousarviota laadittaessa edelleen haastava. Vuoden 2017 talousarvion valmistelun lähtökohtana oli pitää kiinni kaupungin talouden keskipitkän aikavälin tasapainosta ja velkamäärän kasvun estäminen kaupunkistrategian tavoitteen mukaisesti. Menokasvulle asetetiinkin raamissa nollakasvutavoite. Toinen keskeinen talouden vakauttamisen keino oli investointitason pitämien maltillisena.

Suomen talous oli vuonna 2017 kuitenkin selvässä kasvussa. Verotulojen kasvu, vahva ja aktiivinen maanmyynti, työttömyyden lasku, alentuneet kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksut, valtakunnallinen henkilöstökustannuksia alentanut kilpailukyky sopimus, tiukka menokuri ja useat satunnaiset kertaluontoiset erät vaikuttivat kuitenkin kaikki kaupungin taloutta vahvistavasti.

Vuoden 2017 aikana Ylöjärven kaupungin talous kehittyikin erittäin suotuisasti. Kaupungin tilikauden 2017 ylijäämäksi muodostui noin 9,5 miljoonaa euroa. Kaupunkistrategian mukaisesti velkaantuminen laski edelleen. Velkamäärä laski absoluuttisesti 96,0 milj. eurosta 92,6 milj. euroon ja lainamäärä laski 2815 euroon asukasta kohti.

Vuoden 2017 aikana päätettiin Viljakkalan alueella sijaitsevan Elokaaren palvelukeskuskiinteistön myynnistä ja tehtiin alueen asumispalveluihin tältä osin toimintatapamuutos. Valtuusto myös hyväksyi kevätkaudella 2017 kaupungille päivitetyn maapoliittisen ohjelman ja uuden Tampereen kaupunkiseudun strategian. Maakunta- ja soteuudistuksen valmistelu jatkui edelleen vuonna 2017. Uudistuksen tarkemmista vaikutuksista kaupungin talouteen ei vielä ole saatavissa yksityiskohtaista tietoa, mutta alustavat laskelmat maakuntauudistuksen kuntatalousvaikutuksista Ylöjärven osalta vaikuttavat suotuisilta. Kevään 2017 kuntavaaleissa valittiin myös kaupungille uudet luottamushenkilöpäättäjät 1.6.2017 alkaneelle kaudelle. Näin ollen vuonna 2017 toimittiin kahden eri valtuuston kaudella. Uuden valtuuston kanssa aloitettiin myös kaupunkistrategian laadinta.

Laadukkaan toiminnan varmistaminen ja samanaikainen taloudellisesta tasapainosta huolehtiminen on edellyttänyt kaikkien yhteistä sitoutumista. Haluankin erityisesti kiittää sekä luottamushenkilöitä että henkilökuntaa hyvin tehdystä työstä ja hyvästä yhteishengestä. Erityisenä kiitoksena kaupunki järjesti henkilöstölle vuonna 2017 yhteisen henkilöstöjuhlan koulutuskeskus Valossa. Kaupunki myös palkitsee henkilöstöä kertaluontoisesti vuoden 2017 hyvästä toiminnasta ja tuloksesta kevään 2018 aikana.

Työ elinvoimaisen Ylöjärven rakentamiseksi jatkuu myös vuonna 2018.

Jarkko Sorvanto
kaupunginjohtaja

Strategian toteutuminen 2017

Kaupunkistrategian toteutuminen

Strategian toteutuminen on raportoitu kunkin tavoitteen jälkeen kursivilla tekstillä.

Aktiivinen yhteistyö

Ylöjärven menestyminen on sidoksissa Tampereen kaupunkiseudun kasvuun ja kehitykseen.

Ylöjärvi on aktiivinen toimija Tampereen kaupunkiseudulla. Ylöjärvi suhteutuu yhteistyöhankkeisiin ja järjestelyihin lähtökohtaisesti myönteisesti ja on niiden käynnistämässä aloitteellinen. Yhteistyön tavoite on kaupunkiseudun etu, joka nähdään yhtä arvokkaana kuin laadukkaat paikalliset palvelut.

Itsenäinen Ylöjärven kaupunki edistää Tampereen yhteistyörakenteeseen pohjautuvan seutukaupungin syntymistä. Kuntarajat ylittävien palveluiden kehittymistä tuetaan kaikilla toiminnan tasoilla.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- Merkittävä osa työllisyyspalveluista järjestetään seudullisesti
Toteutuminen:
Työvoima- ja yrityspalveluiden alueellinen kokeilu Pirkanmaalla alkoi 1.8.2017 Ylöjärvellä laajassa laki-sopimus pohjaisessa yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun ja Sastamalan sekä Punkalaitumen kanssa.
- Työnjakoa seudullisissa ja paikallisissa elinkeinopalveluissa selkeytetään
Toteutuminen:
Vuonna 2016 valmisteltiin seudullinen elinkeino-ohjelma osana seutu-strategiaa. Seudullisen elinkeino-ohjelman myötä ohjattiin myös Tredean toimintaa uudelleen ja uudistettiin seutuyhtiön organisaatiota. Seudullisessa elinkeino-ohjelmassa linjataan myös paikallisen ja seudullisen elinkeinopolitiikan työnjako aiempaa selkeämmin.
- Vesihuolto järjestetään seudullisesti
Toteutuminen:
Ylöjärvi osallistuu Tampereen seudun keskuspuhdistamohankkeeseen Ylöjärven Vesi Oy:n omistuksen kautta ja takaamalla keskuspuhdistamo-hankkeen lainat Ylöjärven Vesi Oy:n omistuksia vastaavalta osuudelta.
- Työterveyshuollon seudullisen yhteistyön vaihtoehdot selvitetään
Toteutuminen:
Työterveyshuollon palvelut päätettiin kilpailuttaa yhdessä Viisarin omistajakuntien kanssa. Toimijaksi valittiin Terveystalo Oy. Työterveysliikelaitos Viisarin toiminta päättyi 31.12.2016 ja 1.1.2017 lähtien Ylöjärvi on ostanut työterveyspalvelut kilpailutukseen perustuen Terveystalo Oy:ltä.
- Hankintatoimen seudullinen yhteistyö selvitetään
Toteutuminen:
Ei tehty välittömiä toimenpiteitä. Tilannetta arvioidaan tarkemmin maakuntahallintouudistuksen yhteydessä sekä Pirkanmaan sairaanhoi-

topiirin ja Tampereen kaupungin perustaman hankintaorganisaation toiminnan vakiintumisen jälkeen.

- o Lukiokoulutuksen seudullinen yhteistyö selvitetään
Toteutuminen:
Tavoite toteutui vain osittain. Vuonna 2016 seudun yhteistoiminta painottui opetussuunnitelmatyöhön. Kaupunkiseudun lukiot laativat yhteistyössä seudullisen opetussuunnitelman, joka otettiin käyttöön 1.8.2016.

Vuonna 2017 kaupunkiseudun hyvinvointipalvelujen työryhmä linjasi lukioyhteistyötä niin, että lukio- ja kampusyhteistyön kehittämissyöryhmän työtä jatkaa seudun rehtorikokous. Se laatii uuden lukio- ja kampusyhteistyön kehittämissuunnitelman vuosille 2018-2019.

- o Ylöjärvi kuuluu Väli-suomen sote-alueeseen
Toteutuminen:
Tavoite on vanhentunut. Nyt valmistellaan nykyisen lakiehdotuksen mukaisesti Pirkanmaan maakunta- ja sote-uudistusta.

Ylöjärveltä useat henkilöt osallistuivat vuoden 2017 aikana sote- ja maakuntauudistustyöskentelyyn valmistelun johtoryhmässä, poliittisessa ohjausryhmässä sekä eri työryhmien jäsenenä ja ryhmien puheenjohtajana.

- o Vaativassa erikoissairaanhoidossa tiivistetään Tampereen kehyskuntien yhteistyötä
Toteutuminen:
Kehyskuntien neuvottelukunnan tilausneuvottelut tapahtuivat lempääläläisen pääneuvottelijan johdolla. Jokainen kunta kuitenkin käy oman valmisteluprosessinsa ennen yhteisneuvottelua. Ylöjärvellä erikoissairaanhoidon tilausneuvotteluun valmistauduttiin ylilääkärien kesken. Vuodelle 2016 Ylöjärvi panosti itse erityisesti ikäihmisten kuntoutukseen ja avopsykiatriaan. Vuodelle 2017 Ylöjärvi panosti oman kotiutus tiimin toimintaan, avopsykiatriaan sekä eri erikoisalojen konsultaatio toiminnan saamiseen omaan terveyskeskukseen.

Hyvinvoiva ylöjärveläinen

Hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Jokaisella kuntalaisella on oikeus hyvinvointiin ja arjessa pärjäämiseen. Kunnan tehtävänä on tukea kuntalaisten omaehtoisia pyrkimyksiä hyvään elämään ja toisaalta turvata niiden kuntalaisten elämää, joiden omat voimavarat eivät tähän riitä.

Terveysliikunnalla vaikutetaan kaikkiin hyvinvoinnin osatekijöihin ja sen mahdollisuuksia viedään eteenpäin määrätietoisesti koko kaupunkiorganisaatiossa.

Varhainen, tilanteeseen nähden riittävä apu ovat hyvinvointiin sekä sosiaalisen ja fyysisen turvallisuuteen tähtäävän toiminnan perusta. Tavoite on arjessaan hyvin pärjäävä kuntalainen. Tätä mahdollistetaan tukemalla mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja osallistua kulttuuripalveluihin.

Matalan kynnyksen toimintamallit tuodaan osaksi palvelutoimintaa, näin tuetaan kuntalaisten arjen hallintaa ja ehkäistään kalliimpien ja raskaampien palvelujen tarvetta

Laadukkaita hyvinvointipalveluja järjestämällä Ylöjärven kaupunki ei palvele ainoastaan itseään vaan myös kaikkia niitä lukuisia yrityksiä ja yhteisöjä, joissa ylöjärveläiset päivittäin työskentelevät.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Perusturvaosaston organisaatiomuutoksella varmistetaan varhaisen puutumisen mallien laajempi käyttöönotto

Toteutuminen:

Organisaatiomuutoksen myötä terveystietokioski siirrettiin ehkäisevien ja korjaavien palveluiden kokonaisuuteen ja vastaavanlainen toimintamalli, perhekioski, perustettiin perheiden palvelukanavaksi. Perhekioski tekee tiivistä yhteistyötä myös kolmannen sektorin ja yhdistysten kanssa.

Päihdepalveluiden prosessi kuvattiin ja palvelun saannin helpottamiseksi päätettiin päihdepalvelut liittää osaksi terveyskeskustoimintaa.

Ikäihmisten matalankynnyksen neuvontapiste toimii terveyskeskuksen tiloissa.

Matalankynnyksen toimintapisteet terveystietokioski ja perhekioski toimivat aktiivisesti ja niiden kautta tavoitettiin kuntalaisia ja toteutettiin tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. 1.10.2017 Ylöjärvellä alkoi ikäpiste-toiminta lähitorimallilla ja otettiin käyttöön keskitetty neuvontapuhelin.

- o Laaja valtuustokauden kattava hyvinvointikertomus integroidaan osaksi toimintaa

Toteutuminen:

Laaja sähköinen hyvinvointikertomus vuosille 2017-2020 julkaistiin Ylöjärvellä Pirkanmaan kunnista ensimmäisenä. Vuoden 2017 hyvinvointitoiminta toteutui hyvin ja eri-ikäisille kuntalaisille oli tarjolla runsaasti niin kunnan järjestämää toimintaa kuin yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden kanssa toteutua toimintaa. Tarkemmin hyvinvointityö raportoidaan hyvinvointikertomuksessa. Sivistysosastolla laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukainen toiminta on otettu mukaan osaksi tulospalkkiojärjestelmää.

- o Terveysliikuntaohjelma jalkautetaan kaupunkiorganisaatioon sekä ulkopuolisille toimijoille ja yhteisöille

Toteutuminen:

Ylöjärven kaupungin terveysliikuntasuunnitelma vuosille 2017-2020 työstettiin terveysliikuntatyöryhmän toimesta loppuvuonna 2016. Suunnitelma on tuotu paremmin esille kaupungin verkkosivuilla sekä henkilöstön sisäisillä sivustoilla ja siinä mainittuja tavoitteita on tuotu esille kaupungin suunnittelutyössä. Terveysliikuntaohjelma on toteutunut suunnitellusti.

- o Uusia matalan kynnyksen toimipisteiden avataan ja toimintamalleja otetaan käyttöön, tämä kompensoidaan vanhoista toimintamalleista luopumalla

Toteutuminen:

Toteutuu perhekioskitoiminnassa. Perhetyössä toteutui projekti, jossa lastensuojelun tukihenkilöinä toimivat omat perhetyön työntekijät. Näin toimimalla saavutettiin ostopalvelukustannuksissa merkittävä säästö ja yhteistyö lastensuojelun ja etsivän nuorisotyön kanssa tiivistyi merkittävästi.

Perustettiin uusia ikäihmisten porinapiirejä ja ikäpisteen toiminta jatkui suunnitellusti. Matalien toimintamallien uutena avauksena käynnistettiin koulu yhteisöohjaajien työskentely Yhtenäiskoululla. Arkeen Voimaa toimintamalli vakiinnutti asemansa ja Ylöjärvellä toteutui koulutettujen vertaisohjaajien vetämät ryhmät.

- o Laaditaan sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden suunnitelmat

Toteutuminen:

Valtuusto hyväksyi Ylöjärven kaupungin turvallisuussuunnitelman 6.2.2017. Turvallisuudesta pidettiin avoin asukasilta 15.2.2017.

Kasvava elinvoima

Elinvoima koostuu vetovoimaisesta ympäristöstä, palveluista ja toimintaedellytyksistä, kilpailukykyisestä ja monipuolisesta yrityskannasta, osaavan työvoiman saatavuudesta, sosiaalisesta pääomasta ja yhteisöllisyydestä.

Elinvoiman kasvu saavutetaan edistämällä ja tukemalla elinkeinoelämän ja työllisyyden positiivista kehitystä ja kaupungin kasvua. Elinkeino- ja työllisyyspolitiikan yhteisenä tavoitteena on kasvattaa Ylöjärven työpaikkaomavaraisuutta.

Elinkeinopolitiikan tavoite toteutuu tarjoamalla vetovoimaista toimintaympäristöä, joka mahdollistaa yritysten sijoittumisen ja toimimisen kaupungissa. Kaupungin päätöksenteossa huomioidaan elinkeinoelämän tarpeet monipuolisesti. Kaupunki toteuttaa aktiivista elinkeinopolitiikkaa, riittävin resurssein ja sen operatiivisesta toiminnasta vastaa Ylöjärven Yrityspalvelu Oy. Ylöjärvi on seudun ketterin elinkeinopolitiikan toteuttaja.

Keskeisiä teemoja strategiakaudella ovat työpaikka-alueiden aktiivinen kehittäminen, kaupanalan kehittäminen, vahvan uusyrityserustannan turvaaminen, seudullisen elinkeinoyhteistyön kehittäminen sekä aktiivinen verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö, joka osaltaan tukevat muiden tavoitteiden saavuttamista. Keskiössä ovat erityisesti pk- ja perheyrietykset.

Työllisyyspolitiikan tavoitteena on työttömyyden vähentäminen ja työvoimareservin pitäminen työkykyisenä ja ammattitaitoisena palveluiden ja koulutuksen avulla. Tämä edesauttaa elinvoiman kasvua, työvoiman saatavuutta ja kaupungin talouden tasapainossa pysymistä.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Päivitetään työllisyydenhoidon toimintaohjelma vuosille 2016 - 2020 uudet veloitteet huomioiden

Toteutuminen:

Valtuusto hyväksyi päivitetyn toimintaohjelman 8.6.2015.

- o Päivitetään elinkeino-ohjelma vuosille 2015 - 2020
Toteutuminen:
Valtuusto hyväksyi päivitetyn elinkeino-ohjelman 8.6.2015.
- o Työllisyydenhoidon seutuyhteistyön konkreettiset toimintamallit
*Toteutuminen: Seutuyhteistyön konkreettiset toimintamallit muotoitui-
vat osana työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista kokeilua.*
- o Kehitetään Kolmenkulman työpaikka-aluetta
Toteutuminen:
*Kolmenkulmantien ympäristön asemakaava hyväksyttiin valtuustossa
9.5.2016. Talousarviovalmistelussa ja MAPSTO päivytyksessä huomioitiin
lähivuosien liikenneväylä-investoinnit ja niihin liittyvät kaavoitushank-
keet. Kolmenkulman alueelta luovutettiin 4 yritystonttia vuonna 2017.
Käynnistettiin Tredean koordinoima Kolmenkulman kehittämishanke
"3kulma Eco-Industrial Park". Hankkeessa on mukana Ylöjärvi, Nokia ja
Tampere. Tutkittiin mahdollisen uuden raviradan sijoittumista Kolmen-
kulman alueelle.*
- o Varaudutaan työllisyydenhoidon laki- ja vastuumuutoksiin valtion ja kun-
tien välillä tarvittavilla resursseilla ja organisoimalla uudelleen paikalli-
sesti ja seudullisesti
Toteutuminen:
*Alueellisen kokeiluun osallistumisen lisäksi työllisyyden hoidon resurssit
ja kokonaisvastuu keskitettiin työllisyyspalveluihin. Tähän liittyen sosi-
aalityön vastualueella olevat määrärahat siirrettiin työllisyyspalvelui-
hin v.2017 alusta.*

Kehittyvä kaupunkiorganisaatio

Kaupungin organisaatiota ja palveluiden tuottamistapoja uudistetaan rohkeasti vastaa-
maan muuttuvia tarpeita ja tilanteita. Kynnys organisaatio- ja toimintatapamuutoksille ja
kokeilulle on matala. Organisaatioita kehitetään suuntaan, jossa asukkaan kokonaisvaltai-
nen palvelu ja hyvinvointi ovat keskipisteenä. Kuntalaisten osallistumista palveluiden ke-
hittämiseen vahvistetaan.

Johtaminen, esimiestyö sekä henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat muuttuviin tar-
peisiin. Kaupunkiorganisaation kehittymistä tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintätek-
nologiaa sekä tiedolla johtamista, huolehtimalla henkilöstön työhyvinvoinnista sekä vah-
vistamalla kannusteita työntekijöille ja työyhteisöille. Tiedon keräämistä, käsittelyä ja
saatavuutta kehitetään valmistelun, johtamisen ja päätöksenteon tarpeisiin.

Toimintaa johdetaan kaikilla organisaation tasoilla kaupungin kokonaisu-
huomioon otta-
en. Johtamisosaamista parannetaan ja esimiesten johtamisvalmiuksia kehitetään. Esi-
miesten ja henkilöstön muutoskykyä tuetaan ja vahvistetaan muutuskoulutuksella sekä
henkilöstön osaamista kehittämällä.

Luottamushenkilöjohtoon roolia päätöksenteon johtamisessa vahvistetaan ja selkeytetään.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- o Muutosten hallintaa vahvistetaan tukemalla esimiehiä muutosten toteuttamisessa johdon tuella ja koulutuksella. Henkilöstö otetaan mukaan muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toteutuminen:

Esimiehille järjestettiin vuoden 2017 aikana esimiesfoorumeita esimiestyön tukemiseksi ja kehittämiseksi. Vuonna 2017 käynnistettiin Yritysmuotoinen Ylöjärvi -valmennusohjelma. Kaupungin esimiehille järjestettiin vuoden 2017 aikana yhteensä kolme valmennusohjelmaan liittyvää yhteistilaisuutta, joista yksi yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa Avant Tecno Oy:n vieraana toukokuussa 2017. Yritysmuotoisuus-teema oli henkilöstön tulospalkkaussopimuksen yksi yhteinen tavoite.

Sote-uudistukseen liittyen perusturvan koko henkilöstölle tarkoitettu messutapahtuma järjestettiin tammikuussa 2017 Valossa. Lisäksi vuoden aikana oli useampia info-tilaisuuksia, joissa mukana oli maakunnan projektivetäjiä.

Tekniikka- ja ympäristöosastolla järjestettiin lukuisia tiedotus- ja kuulemistilaisuuksia sekä henkilötason läpikäyntejä koko osaston toimintojen uudelleenjärjestelyjen läpikäyntien yhteydessä vuonna 2016

Koko henkilöstölle tehdään vuosittain työtyytyväisyyskysely. Kyselyn sisältämä väittämä "tavoitteet asetetaan yhdessä" saa arvosanaksi 3,85/5.00. Tätä voidaan pitää hyvänä tasona. Myös sairauspoissaolopäivien vähenemistä vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna voidaan pitää positiivisena indikaattorina.

- o Tulospalkkausjärjestelmä uusitaan painottaen uudistumiskykyä

Toteutuminen:

Uusi tulospalkkausjärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2016 alusta. Uudistettu malli on perusrakenteeltaan yhteneväinen kaikille kaupungin yksiköille, se on selkeämpi ja helpommin arvioitava. Vuonna 2017 kaikille yksiköille yhteinen tulostavoite oli: " Tulospalkkioyksiköt suunnittelevat ja toteuttavat vuonna 2017 konkreettisia toimenpiteitä yritysmuotoisuuden ja sisäisen yrittäjyyden vahvistamiseksi osana Yritysmuotoinen Ylöjärvi - teemaa." . Tämän lisäksi osastopäälliköt asettivat kaksi tavoitetta ja kukin yksikkö suunnitteli yhden tavoitteen osastopäällikön hyväksyttäväksi.

- o Kuntalaisten tiedon saantia parannetaan ja heidän osallistumistaan talousarviovalmisteluun vahvistetaan erityisesti sähköisten kanavien kautta:

Toteutuminen:

Valtuustokauden aikana kokeiltiin eri tapoja osallistamisen vahvistamiseksi. Esimerkkeinä voidaan mainita verkkokysely talousarviosta, avoin asukasilta, sosiaalisen median kanavat tiedottamisessa ja viestinnässä. Myös Mapsto on ollut kommentoitavana kaupungin verkkosivuilla.

Otettiin käyttöön kuntalaisten Chat-palvelu.

- Kaupunginhallituksen ja sen puheenjohtajan roolia päätöksenteon johtamisessa vahvistetaan ja selkeytetään
*Toteutuminen:
Hallintosäännön päivitys koskien kaupunginhallituksen puheenjohtajan mahdollisuutta hoitaa tehtäväänsä osapäivätoimisesti on täytäntöön-pantu 12.2.2016*
- Henkilöstöstrategia päivitetään
*Toteutuminen:
Henkilöstösuunnitelma päivitetään vuonna 2018 uuden kaupunkistrategian pohjalta.*

Tasapainoinen talous

Strategiakaudella Ylöjärven kaupunkikonsernin velan kasvu pysäytetään. Tähän päästään pitkäjänteisellä, koko strategiakautta tarkastelevalla suunnittelulla kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunki keskittää resurssinsa ydintoimintojensa turvaamiseen ja kehittämiseen. Talouden suunnittelu perustuu ensisijaisesti verotulojen ja toimintatuottojen varaan. Sijoituspääomaa ei käytetä käyttötalouden kattamiseen, vaan tarvittaessa strategisiin investointeihin. Korjausinvestoinnit pidetään tasolla, jolla korjausvelka on hallittavissa.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

- Valmistellaan ja päätetään talousarviot siten, että asukaskohtaisen velkamäärän kasvu pysäytetään vuonna 2017
*Toteutuminen:
Velkamäärän kasvu pysähtyi jo vuonna 2015. Vuonna 2016 ja vuonna 2017 velkamäärä per asukas pieneni selvästi.*
- Päätetään palveluohjelma, jossa määritetään palvelujen järjestämisen ja tuottamisen periaatteet tuleville vuosille
*Toteutuminen:
Palveluohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 3.10.2016*
- Vahvistetaan talousnäkökulmaa ja taloussuunnittelun pitkäjänteisyyttä osaamisen ja menetelmien kehittämisen kautta kaikilla organisaation tasoilla:
*Toteutuminen:
Taloussuunnittelun pohjaksi on laadittu kaupungin talouden useamman vuoden kokonaiskuvaa kuvaava talouskehikko, joka on linjannut talousarvion valmistelua.*

Uutena käytäntönä lanseerattiin vuositasolla laaditun budjetin pilkkominen kuukausitasolle. Tämä parantaa seurantaa ja helpottaa poikkeamien havainnointia.

Taluskoulutuksia on järjestetty säännöllisesti.

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välistä työnjakoa on tarkennettu ja omaksi toiminnaksi otettu suunnitellusti tiettyjä osaluueita mm. psykiatriasta ja kuntoutuksesta, jolloin on saatu kustannushyötyä asiakaspalvelun laadun heikentymättä. Sairaanhoidopiiristä

hankittavan erikoissairaanhoidon osalta seuranta on tiivistetty ja erityiskustannusten osalta erikseen selvitetty.

- o Luovutaan kaupungin ydintoimintoihin liittymättömästä omaisuudesta
Toteutuminen:
Rakennusten salkutus päätettiin kaupunginvaltuustossa vuonna 2016. Vuonna 2017 salkutusta päivitettiin SOTE-rakennusten osalta ja sote-kiinteistöistä päätettiin myydä Elokaaren palvelukeskus. Salkutussuunnitelmaa toteutettiin muilta osin esimerkiksi myymällä Poikeluksen päiväkodin kiinteistö sekä asunto-osakeyhtiöiden osakkeita.
- o Päätetään hankintaohjelmasta, jossa määritetään hankintatoimen ohjausmalli, organisointi ja vastuusuhteet
Toteutuminen:
Maakuntauudistukseen liittyen hankintatoimen ohjausmallin selvitystyö on kaupunkiseudulla käynnissä.

Toimiva kaupunkirakenne

Toimivalla kaupunkirakenteella kanavoidaan asukasmäärän ja elinvoiman kasvua kestävä kehityksen periaatteiden mukaan. Kaupunki varautuu MAL-sopimuksen mukaiseen kasvuun.

Toimivassa kaupunkirakenteessa työpaikat, asunnot, palvelut ja virkistysalueet ovat joustavasti saavutettavissa joukkoliikenteelle, kävelen ja pyöräillen. Tämä edistää pitkällä tähtäimellä terveyttä ja säästää kustannuksia. Yhdyskuntarakenne on sekoittunut eli toiminnat ovat toistensa lomassa tarkoituksenmukaisessa suhteessa, mikä luo pohjan yritysten ja asukkaiden sijoittumiselle sekä hyvälle ja turvalliselle arjelle. Katuraitiotien toteutumista edistetään ja se huomioidaan suunnittelussa. Luonnonsuojelualueet ja kansallispuistot nähdään kehitettävänä voimavarana.

Toimivaa kaupunkirakennetta valmistellaan aktiivisesti ja tiiviisti seutu- ja maakuntatasolla tiiviissä yhteistyössä. Suunnittelun suunta on kaupunkirakenteen tiivistäminen perustuen kaupunkiseudun väestön kasvuennusteisiin. Kaupunki harjoittaa aktiivista maapolitiikka ja hankkii määrätietoisesti maata kasvusuunnista.

Pääkasvusuunnat strategiakaudella ovat ensisijaisesti keskusta ja sen tiivistäminen, Siltatien tiivis pientaloalue ja Metsäkylän pientaloalue. Haja-asutusalueella edistetään palvelujen säilymistä kylien ja taajamien suunnittelun kautta kaupunkimaisen asumisen vaihtoehdoksi. Työpaikka-alueina kehitetään ensisijaisesti Kolmenkulman, Teivo II:n, Siltatien ja Elovainion alueita. Alueiden suunnittelussa pyritään ensisijaisesti laatuun ja toimivuuteen.

Valtuustokauden 2013 - 2016 erityisiä tavoitteita ja painopisteitä ovat:

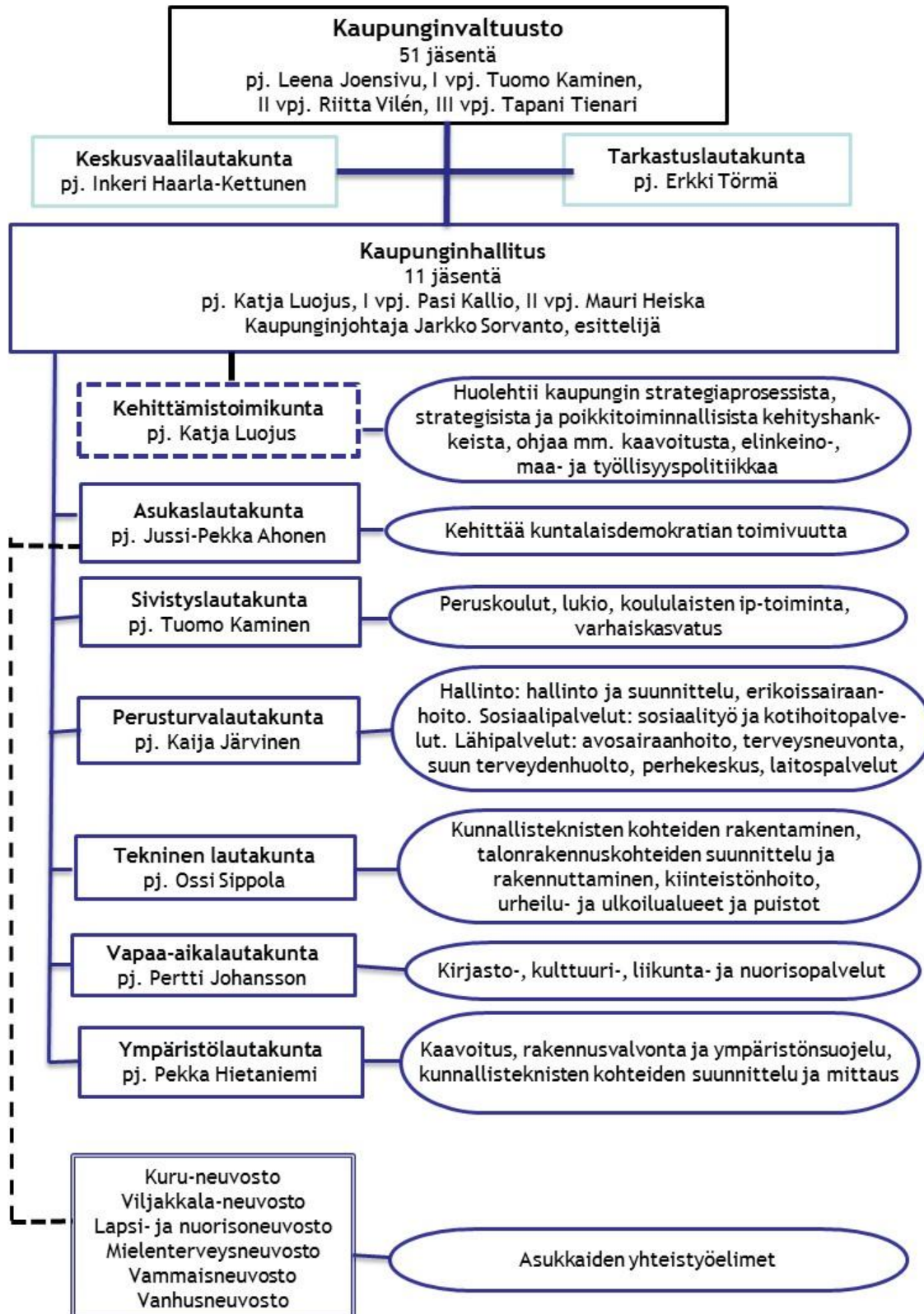
- o Kehitetään MAPSTO-prosessia; tavoitteena entistä tiiviimpi valmistelu-yhteistyö suunnittelun, palveluiden ja rakentamisen yhteensovittamiseksi
Toteutuminen:
MAPSTO-prosessia jämaköitettiin ja ehdotus saatiin valmiiksi jo syyskuussa ja päätös tehtiin tavoitellun mukaisesti marraskuun valtuustossa samassa kokouksessa talousarvion kanssa.

- Keskustan osayleiskaava valmistuu tukemaan toimivaa kaupunkirakennetta.
Toteutuminen:
Yleiskaava-hanketta valmisteltiin eteenpäin ja kaava on tarkoitus saada nähtäville keväällä 2018.
- Kehitetään joukkoliikennekäytäviä ja suositaan joukkoliikennettä
Toteutuminen:
MAL3 sopimukseen liittyen edistettiin Matkatien liityntäpysäköintialueen toteuttamista. Tampereen raitiotien toteuttamiseen on otettu kantaa kaupunginhallituksen toimesta ja edellytetty, että suunnitelussa tulisi mahdollistaa reitin jatkaminen Lielahdesta Ylöjärvelle. Joukkoliikenneuudistuksen myötä Ylöjärven joukkoliikenne siirtyi Tampereen joukkoliikenteen tilaaman Nysse-liikenteen piiriin. Samaan aikaan tuli voimaan myös seudullinen joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmä-uudistus, jonka myötä lipputuoteskaala laajeni ja lippujen hinnat halpenivat. Ylöjärvi teki päätöksen joukkoliikenteen lisäresursoinnista. Liikekeskuksen pysäkki saatiin halvimman tariffin alueeksi.
- Laaditaan vesihuoltoverkoston korjausvelka-analyysi ja käynnistetään toimenpiteet
Toteutuminen:
Yhtiöittämisselvityksen yhteydessä muodostettiin karkea kuva korjausvelkatilanteesta. Ylöjärven Vesi Oy:n tekemä korjausvelka-analyysin valmistui helmikuussa 2017 ja yhtiö on aloittanut toimenpiteet selvityksen mukaisesti.

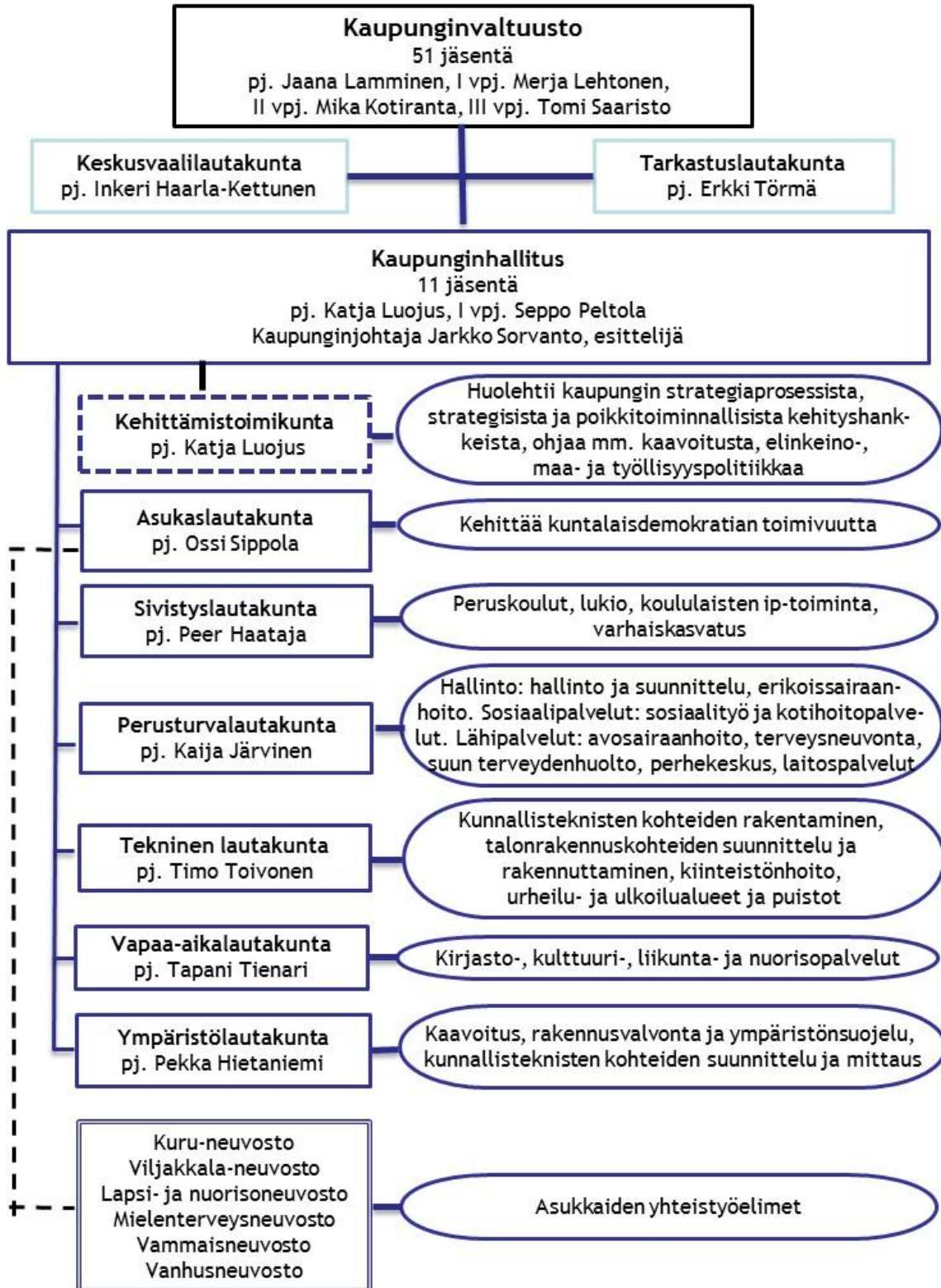
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginhallitus ja siinä tapahtuneet muutokset

Ylöjärven kaupungin toimielinorganisaatio 31.5.2017 asti

Ylöjärven kaupungin toimielinorganisaatio 1.6.2017 alkaen

Kaupunginvaltuusto 1.1. - 31.5.2017

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja			
Joensivu Leena	SDP	Luojus Katja	KOK
I varapuheenjohtaja		Mustakallio-Sorvari Minna	KOK
Kaminen Tuomo	PS	Mäki-Ventelä Markku	KESK
II varapuheenjohtaja		Nevala Yrjö	SDP
Vilén Riitta	KOK	Niemi Jari	PS
III varapuheenjohtaja		Ojares Juho	KOK
Tienari Tapani	KOK	Pelkonen Erja	KOK
Jäsenet		Peltola Kari	SDP
Ahonen Jussi-Pekka	SDP	Peltola Seppo	SDP
Antila Veli-Matti	KD	Peltomäki Matti	SDP
Arola Esko	KESK	Ruuska Hannu	PS
Hakanen Teuvo	KESK	Saaristo Tomi	PS
Heiska Mauri	PS	Salakari Riikka	KOK
Hietaniemi Pekka	KESK	Sarvijärvi Minna	KESK
Johansson Pertti	Ylöjärvi 2001+	Savela Panu	KOK
Järvinen Kaija	SDP	Savio Sami	PS
Kallio Pasi	SDP	Schali Liisa	VAS
Kesseli Rauno	VAS	Sippola Ossi	KOK
Kivimäki Johanna	KD	Sorsa Minna	VIHR
Kotiranta Mika	KOK	Tahlo Jarmo	KESK
Kytömäki Jussi	VIHR	Taipale Marko	KOK
Lammi Tiina	KOK	Teivaala Antti	KOK
Lamminen Jaana	SDP	Teräväinen Pentti	PS
Landgren-Mäkkylä Tiina	KOK	Toivonen Leena	VAS
Lehtonen Merja	VIHR	Toivonen Timo	VIHR
		Törmä Erkki	SDP
		Törmälä Leena	KESK
		Uusikartano Arja	VAS
		Virtanen Riitta	SDP
		Ylitalo Matti	Ylöjärvi2001+

Kaupunginhallitus 1.1. - 31.5.2017

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja		Jäsenet	
Luojus Katja	KOK	Arola Esko	KESK
I varapuheenjohtaja		Kesseli Rauno	VAS
Kallio Pasi	SDP	Mustakallio-Sorvari Minna	KOK
II varapuheenjohtaja		Saaristo Tomi	PS
Heiska Mauri	PS	Sarvijärvi Minna	KESK
		Sorsa Minna	VIHR
		Teivaala Antti	KOK
		Virtanen Riitta	SDP

Puoluejakauma 31.5.2017

	Valtuusto	Hallitus
KOK	14	3
SDP	11	2
PS	7	2
KESK	7	2
VAS	4	1
VIHR	4	1
KD	2	-
Ylöjärvi +	2	-
Yhteensä	51	11

Kaupunginvaltuusto 1.6.2017 lähtien

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja		Konttinen Risto	KESK
Lamminen Jaana	SDP	Koskinen Riitta	KESK
I varapuheenjohtaja		Kytömäki Jussi	VIHR
Lehtonen Merja	VIHR	Kytömäki Outi	VIHR
II varapuheenjohtaja		Landgren-Mäkkylä Tiina	KOK
Kotiranta Mika	KOK	Leppänen Aki	VAS
III varapuheenjohtaja		Luoja Katja	KOK
Saaristo Tomi	PS	Mankkinen Leena	SDP
Jäsenet		Mustakallio-Sorvari Minna	KOK
Alanen Nina	KD	Mäki-Ventelä Markku	KESK
Antila Veli-Matti	KD	Nevala Yrjö	SDP
Haataja Peer	KOK	Ojares Juho	KOK
Hakanen Teuvo	KESK	Pajunen Henrik	PS
Halttula Timo	VIHR	Pelkonen Erja	KOK
Heiska Mauri	PS	Peltola Seppo	SDP
Hietaniemi Pekka	KESK	Ruuska Hannu	PS
Itvola Terhi	VIHR	Salakari Riikka	KOK
Itäpää Auvo	SDP	Sarvijärvi Minna	KESK
Jukantupa Anna	VAS	Savio Sami	PS
Järvinen Kaija	SDP	Sippola Ossi	KOK
Kaasalainen Jouni	KD	Sorsa Minna	VIHR
Kesseli Rauno	VAS	Sorvanto Katariina	KOK
Kiiskinen Jenni	VIHR	Tahlo Jarmo	KESK
Kiviniemi Petra	VAS	Tienari Tapani	KOK
Koivisto Heidi	SDP	Tiura Jaana	SDP
Kolehmainen Toni	PS	Toivonen Timo	VIHR
		Törmä Erkki	SDP
		Uusikartano Arja	VAS
		Vilén Riitta	KOK
		Virtanen Riitta	SDP

Kaupunginhallitus 1.6.2017 lähtien

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Puheenjohtaja		Jäsenet	
Luojus Katja	KOK	Halttula Timo	VIHR
		Heiska Mauri	PS
I varapuheenjohtaja		Kesseli Rauno	VAS
Peltola Seppo	SDP	Landgren-Mäkkylä Tiina	KOK
		Mäki-Ventelä Markku	KESK
		Ojares Juho	KOK
		Sarvijärvi Minna	KESK
		Sorsa Minna	VIHR
		Virtanen Riitta	SDP

Puoluejakauma 31.12.2017

	Valtuusto	Hallitus
KOK	12	3
SDP	10	2
VIHR	8	2
KESK	7	2
PS	6	1
VAS	5	1
KD	3	-
Yhteensä	51	11

Johtavat viranhaltijat 2017

kaupunginjohtaja	Jarkko Sorvanto
elinvoimajohtaja	Pauli Piiparinen
kehityskehitysjohtaja	Riku Siren, virkavapaalla 1.2-31.7 ja 1.11-31.12.2017, viransijaisena talousjohtaja Juha Liinavuori
sivistysjohtaja	Matti Hursti
talousjohtaja	Juha Liinavuori
terveys- ja sosiaalijohtaja	Anne Santalahti

1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen tilanne

Taluskatsaus perustuu valtiovarainministeriön taloudelliseen katsaukseen 12/2017 sekä kuntaliiton analyysiin kuntien talousnäkymistä.

Vuonna 2017 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,1 %. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohenemisen tukemana, asuntorakentamisen suhdannetilanteessa ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin nopeaan toipumiseen on vaikuttanut ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista.

Työttömyysaste ei alentunut alkuvuonna juuri lainkaan, mutta on syksyllä kääntynyt jälleen laskuun. Työllisyys on parantunut selvästi talouskasvun kiihtyessä, vaikka työn tuottavuus on kohentunut huomattavasti. Inflaatio jää alhaiseksi, vaikka se kiihtyy loppuvuotta kohden energian hintojen vetämänä.

Maailmantalouden myönteiset näkymät ovat vahvistuneet kuluvan vuoden aikana. Erityisesti Euroopassa talouskehitys on ollut ennakoitua parempaa. Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista. Useissa talouksissa sekä vienti että kotimainen kysyntä ovat elpyneet. Työttömyys on alentunut, mutta vaatimaton palkkakehitys ei vielä näy inflaation kiihtymisenä.

Yhdysvaltojen talouden kasvu on jatkunut nopeana kuluvan vuoden jälkipuoliskolla, ja ennakoivat indikaattorit viittaavat kasvun jatkumiseen. Erityisesti teollisuudenuudet tilaukset osoittavat vahvaa kasvua, joskin uusien vientitilausten suhteen odotukset ovat maltillisempia.

Euroalueen vahva kasvu jatkuu, luottamus on korkealla ja investoinnit ovat elpyneet lähelle kriisiä edeltävää tasoa. Työllisyystilanne on hyvä, mutta kuten Yhdysvalloissa, palkkakehitys on useissa maissa yhä maltillista, mikä heijastuu ostovoiman vaatimattomana kasvuna ja vaihtelevina inflaatio-odotuksina. Tästä huolimatta kuluttajien odotukset talouskehityksestä ovat useissa maissa myönteisiä.

Suomen valtiontalouden alijäämä jatkaa supistumistaan ennustejaksolla. Hyvä suhdannetilanne tukee verotulojen kasvua, mutta toisaalta verotulojen suotuisaa kasvua vaimentavat päätösperäiset verokevennykset v. 2017 ja 2018. Vuoden 2017 osalta verotuottoja kasvattava poikkeuksellinen suuri kertaluonteinen tekijä. Kansantalouden tilinpidon mukainen valtiontalouden alijäämä on huomattavan suuri vielä v. 2019. Valtion nimellinen velka kasvaa edelleen, joskin hidastuvaan tahtiin. Velka suhteessa BKT:hen alenee.

Valtion menoja supistavat ennustejaksolla hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet, kilpailukykysovimukseen liittyvät vuosityöajan pidennys ja tilapäiset lomarahojen leikkaukset sekä turvapaikanhakijoihin liittyvien kustannusten aleneminen. Valtion korkomenot pysyvät myös edelleen poikkeuksellisen alhaisina. Valtion menoja lisäävät toisaalta ennustejaksolla erityisesti hallituksen kärkihankkeet, perusväylänpito, maakuntien ICT-järjestelmien kehittäminen sekä puolustusvoimien hankinnat.

Paikallishallinnon rahoitusaseman viime vuosien vahvistuminen jatkui v. 2017. Paikallishallinnon kulutusmenoja ovat supistaneet kilpailukykysovimuksen toimenpiteet, kuntatyöntekijän eläkemaksujen alentuminen sekä hallituksen linjaamat sopeutustoimet. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät ovat jatkaneet toimintansa tehostamista ja taloutensa sopeuttamista hilliten menojen kasvua.

Paikallishallinnon tuloja kasvattaa verotulojen kasvun piristyminen. Etenkin yhteisöveron tuotto on osoittautumassa poikkeuksellisen hyväksi v. 2017. Paikallishallinnon alijäämä kasvaa hieman vuosina 2018 ja 2019, sillä kulutus- ja investointimenot kasvavat tuloja enemmän. Kulutusmenoja lisäävät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, ansiotason nousu kunta-alalla sekä varhaiskasvatusmaksujen alentaminen vuoden 2018 alusta.

Lisäksi paikallishallinnon investointitarpeet ja korjausvelka pysyvät mittavina. Sairaalarakentaminen jatkuu vilkkaana, sillä kuntien ja kuntayhtymien suuriin investointeihin on myönnetty poikkeuslupia merkittävä määrä. Paikallishallinnon velka jatkaa loivaa kasvuaan ennustevuosina.

Kuntien ja kuntayhtymien omat sopeutustoimet ovat viime vuosina painottuneet menojen kasvua hillitseviin toimiin. Kunnallisveron korotukset ovat olleet hyvin maltillisia. Vuonna 2018 keskimääräinen kunnallisveroprosentti jopa laskee 0,04 prosenttiyksiköllä 19,86 prosenttiin.

Lisäksi kiinteistöverojen tuotot ovat jäämässä aiemmin arvioitua pienemmiksi, sillä hallitus perui kiinteistöveron alarajoihin suunnittelemansa korotukset. Vuoden 2017 yhteisöveron poikkeuksellisen hyvän kasvun taustalla on kertaluonteisia tekijöitä, joiden vaikutus ei ulotu tuleville vuosille. Siksi yhteisöveron tuotto laskee v. 2018.

Seuraava taulukko sisältää kunnallistalouden kannalta keskeisiä kokonaistaloudellisia muuttujia.

<i>Muuttuja</i>	2014	2015	2016	2017*
(%-muutos)				
Bruttokansantuote markkinahintaan	-0,6	0,0	1,9	3,1
Julkinen kulutus	-0,5	0,0	1,2	0,1
Yksityinen kulutus	0,8	1,7	1,8	1,8
Inflaatio	1,0	-0,2	0,3	0,5
Ansiotasoindeksi	1,4	1,4	1,1	0,2
<i>%-yksikköä</i>				
Työttömyysaste (Tilastokeskus)	8,7	9,4	8,8	8,6
Veroaste BKT:sta	43,9	44,0	44,1	43,1
Julkisyhteisöjen menot BKT:sta	58,1	56,9	55,8	53,9
Julkisyhteisöjen bruttovelka BKT:sta	60,2	63,6	63,1	61,1
Euribor 3 kk, %	0,2	0,0	-0,3	-0,3
10 vuoden korko, %	1,5	0,7	0,4	0,5

*)ennuste, Valtiovarainministeriö taloudellinen katsaus 12/2017

Pirkanmaan talousalueen kehitys

Tampereella ja sen kehyskunnissa (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) oli 31.12.2017 Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 376 140 asukasta. Väestömäärä kasvoi 1,2 %. Lähivuosista poiketen väestönkasvu oli suurinta Tampereella, 1,6 % kun kehyskunnissa jäätiin maltilliselle tasolle. Ylöjärvellä kasvu oli 92 henkilöä eli 0,3 prosenttia. Koko maan väestönkasvu oli 0,2 prosenttia ja esimerkiksi pääkaupunkiseudun kuntien (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa) 1,6 prosenttia.

Työttömien työnhakijoiden lukumäärä oli vuoden 2017 joulukuussa merkittävästi matalampi kuin vuoden 2016 joulukuussa. Avoimien työpaikkojen korkea määrä mahdollistaa positiivisen suunnan työttömyyden kehityksessä. Työttömiä työnhakijoita Pirkanmaalla oli vuoden 2017 joulukuussa 28 553 henkilöä, laskua vuositasolla 9 524 henkilöä eli kaksikymmentäviisi prosenttia. Työttömyysaste oli 11,7 prosenttia. Vastaavasti koko maassa työttömyysaste oli keskimäärin 11,2 prosenttia. Valtakunnallisesti verrattuna Pirkanmaan työttömyyden lasku oli valtakunnan kärkitasoa. Rakennetyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen haaste. Yleisesti ottaen avoimien työpaikkojen määrän kasvu kertoo yleisen talustilanteen kohentuneen.

Vuosi 2016 oli toinen perättäinen yritystoiminnan kasvun vuosi Tampereen seudulla. Kaikien toimialojen liikevaihto kohosi vielä maltilliset 3,1 %. Vuodenvaihteessa alkoi hyvin ripeä kasvu erityisesti teollisuudessa: vuoden 2017 ensimmäisellä puolivuotiskaudella teknologia-teollisuuden liikevaihto kasvoi 8,8 % ja vienti 11,3 %.

Pienten ja keskisuurten yritysten lähiajan suhdanneodotukset koko maassa ovat lähes viime syksyn tasolla. Alueen pk-yrityksistä suhdanteiden paranemista odottaa 46 prosenttia ja huononemista vain 8 prosenttia. Suhdanteiden ennallaan pysymistä ennakoiti hieman useampi kuin syksyllä.

Hyvät suhdannenäkymät näkyvät myös positiivisina työllisyysnäkyminä. Pirkanmaalla on hyvin kasvuhakuisia yrityksiä. Pirkanmaalla on eniten mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä pk-yrityksiä (38 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoiti vain 2 prosenttia vastaajista. Seutukunnittain suhdannetilanne vaihtelee kuitenkin hyvinkin paljon. Parhaat näkymät ovat nyt Tampereen seudulla. Tiedot käyvät ilmi Suomen Yrittäjien, Finnveran ja työ- ja elinkeinoministeriön teettämästä *Pk-yritysbarometrasta*, joka julkaistiin 15. helmikuuta 2018. Pk-yritysbarometri julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Se kuvaa kattavasti pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkyksiin vaikuttavista tekijöistä.

1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Työllisyys

Ylöjärven kokonaistyöttömyys aleni vuoden 2017 aikana 524 työttömällä. Työttömyysprosentin oli 31.12.2017 8,2 % (1 239 työtöntä). Työttömyys laski suhteessa eniten nuorten alle 25-vuotiaiden kohdalla vähentyen 226:sta 149:ään. Kaupungin työmarkkinatukimaksuihin työttömyyden alenemisella ei ollut vaikutusta kuin aivan vuoden lopulla. Tähän vaikutti Ylöjärvelläkin aloitettu työvoima- ja yrityspalveluiden alueellinen kokeilu Pirkanmaalla, mistä poikkeuslaki astui voimaan 1.8.2017. Kokeilussa kuntien vastuulle siirrettiin ne työttömät, jotka eivät saa ansiosidonnaista työttömyysturvaa (1.8.2017 1071 työtöntä). Poikkeuslain mukaisesti kunnan määritellyillä virkamiehillä on samat päätöksenteko-oikeudet kuin kokeiluun siirretyillä TE-toimiston virkamiehillä palvella kohderyhmän työttömiä. Kokeilussa kuntien ja valtion työprosessit on yhdistetty niin, että kaikki kohderyhmän työttömät saavat tavoitteellista kasvokkain tapahtuvaa palvelua. Kokeilu jatkuu vuoden 2018 loppuun.

Työttömyyden kehitys Ylöjärvellä (ELY-keskus)

	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	Muutos 2016/ 2017
Työttömiä	1 832	2 128	2 174	1 817	1 293	-524
Työttömyysaste, %	12,1	13,8	14,0	11,5	8,2	-3,3
Alle 25-vuotiaat	212	246	282	226	149	-77
Yli 50-vuotiaat	713	819	839	744	535	-209
Pitkä-aikaistyöttömät	561	536	631	587	405	-182
Pirkanmaa, työttömyysaste, %	14,8	15,9	16,4	15,6	11,7	-3,9
Koko maa, työttömyysaste, %	12,6	13,9	14,4	13,6	11,2	-2,4

Toiminta ja talous

Kaupunkistrategian linjauksia työstetään parhaillaan. 1.6.2017 toimikautensa aloittanut kaupunginvaltuusto valmistelee uutta strategiaa siten, että se on tarkoitettu hyväksyä ennen kesää 2018.

Hallitusohjelmaan sisältynyt vuoden 2017 alusta voimaanastunut kilpailukyky sopimus vaikutti kuntien talouteen usealla tavalla. Ensimmäinen sopimus pienensi kuntien menoja työanta-

jamaksujen alennuksen, lomarahaleikkausten sekä ainakin laskennallisesti työajan pidentymisen kautta.

Toisaalta menosäästöjä vastaan leikattiin peruspalvelujen valtionosuutta sekä OKM:n valtionosuuksia. Myös kuntien verotulot pienenevät, koska palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen korotus kasvatti palkansaajien verovähennyksiä ja pienensi siten kuntien verotulot. Kaiken kaikkiaan Kuntaliitto on arvioinut, että kilpailukyky sopimuksen vaikutus oli kuntaloutta lievästi kiristävä. Kunnittain vaikutukset vaihtelivat paljon.

Toimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät kunnilta Kelan hoidettavaksi tämän vuoden alussa. Sekä toimeentulotukituloja että avustusmenoja siirtyi kaupungilta pois, tuloja noin 1,2 milj. euroa ja menoja noin 2,4 milj. euroa. Erotus otettiin huomioon valtionosuusjärjestelmässä perustoiminnan valtionosuuksia vähentävänä eränä.

Vuonna 2016 Ylöjärven kaupungin liikelaitosten toiminta järjestettiin uudelleen ja muutokset astuivat voimaan vuoden 2017 alusta. Ylöjärven Vesi liikelaitos yhtiöitettiin liiketoimintakaupalla Ylöjärven Vesi Oy:ksi, jonka Ylöjärven kaupunki omistaa 100 prosenttisesti. Myös työterveysliikelaitos Viisarin toiminta päättyi vuoden vaihteessa. Työterveyshuollon palvelut kilpailutettiin yhdessä muiden Viisarin toimintakuntien kanssa. Muutokset on hyvä huomioida vertailtaessa vuoden 2017 ja 2016 tietoja.

Ylöjärven kaupungin talousarvio sitoo hallintokuntia toimitelimitäin. Kaikki toimitelimit ovat nettobudjetoituja, mikä merkitsee sitä, että toimitelimiä sitoo valtuustoon nähden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate. Valtuuston käsittelemän muutostaloustarvion jälkeisiä olennaisia poikkeamia ei ole tapahtunut ainakaan niin, että toimintakate olisi toteutunut taloustarvioita heikompana. Myöskään ei ole tiedossa tilikauden päättymisen jälkeen ennen tilinpäätöksen valmistumista tapahtuneita olennaisia toiminnan ja talouden muutoksia, joita ei ole otettu huomioon vuoden 2018 taloustarviossa.

1.4. Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstön määrä 31.12.2017

	2015	2016	2017
Vakituisen henkilökunta	1 688	1 666	1 615
Sijaiset, määrä-aikaiset	114	113	119
Työllistetyt	20	26	25
Yhteensä	1 822	1 805	1 759

Kaupungin kokonaishenkilökunnan määrä pieneni. Muutos selittyy pääasiassa liikelaitos Työterveyshuolto Viisarin toiminnan lopettamisesta.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin 64 521 000 euroa vuonna 2017. Summa ei sisällä kokous- ja luottamustoimipalkkioita. Summa on laskenut selvästi vuodesta 2016. Taustalla tähän on liikelaitosten toiminnan loppuminen sekä kilpailukykysojimuksen sisältämä lomapalkkojen leikkaus.

Kaupungilla on käytössä tulospalkkausjärjestelmä. Tulospalkkausjärjestelmän tarkoituksena on tukea kaupunkistrategian sekä siihen perustuvien kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden ja osastojen tavoitteiden toteutumista. Sen perusteella maksetaan vuosikohtaista tulospalkkiota tavoitteiden toteutumiseen perustuen. Tulospalkkioita maksettiin yhteensä 285 000 euroa vuonna 2017.

Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty vuonna 2016. Osastojen ja yksiköiden johto vastaa tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta toimintansa puitteissa. Osastoilta pyydetään vuosittain yhteenveto suunnitelman tavoitteiden toteutumisesta.

Yhteistyökomitea (YTK) on yhteistoimintaelin, joka käsittelee henkilöstöä laajasti tai yleisesti koskevia yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvia asioita. Jäseninä on työntekijöiden ja työnantajan edustajia. Yhteistyökomitea toimii myös työsuojelutoimikuntana.

Henkilöstön työterveyspalveluista vastaa Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tehdään vuosittain. Siinä kuvataan kaupungin keskeiset tavoitteet; terveyttä, työ- ja toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta sekä työterveyspainotteinen sairaanhoidtoiminta ja palvelulaajuus.

Työsuojelun toimintaohjelma on toimenpideohjelma kaupungin työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin toteuttamiseksi ja edistämiseksi. Vuosittain valmistellaan henkilöstön hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan toimenpiteitä hyvinvoinnin lisäämiseksi. Turvallisuustyön lähtökohdaksi on kiinteistö- ja toimialakohtainen turvallisuus- ja pelastussuunnitelma käyttöohjeineen.

Sairauspoissaolojen määrä oli 14,8 päivää/työntekijä. Määrä laski hieman viimevuodesta (15,0 päivää/työntekijä).

Henkilöstökertomus vuodelta 2017 laaditaan siten, että se käsitellään samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen kanssa.

1.5. Ympäristöasiat ja muut ei taloudelliset asiat

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella tiedetään olevan kolme aluetta, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille. Ne ovat teollisuuskiinteistö Metallin ja Nikro, vanha kaatopaikka-alue Tiura sekä entisen Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue, joka on vain osin kaupungin omistuksessa. Kohteiden kunnostuksiin on mahdollista saada valtion avustusta/EU-rahaa. Alueiden puhdistamisesta aiheutuvia kustannuksia varten tehtiin varaukset vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Valtaosa Tampereen, Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven jätevesistä käsitellään nykyisin 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuissa Tampereella sijaitsevilla Viinikanlahden ja Raholan jätevedenpuhdistamoissa sekä Lempäälän jätevedenpuhdistamossa. Niiden käsittelykapasiteettia ja puhdistustehoa on parannettu vuosien saatossa, mutta väestömäärän kasvun ja kiristyvien puhdistusvaatimusten vuoksi tarvitaan uusia kustannustehokkaita ratkaisuja puhdistamisen järjestämiseksi.

Edellä mainitut kunnat toteuttavat yhteistyönä keskuspuhdistamon kallion sisälle Tampereen Sulkavuoreen. Hanketta varten kunnat perustivat Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n. Ylöjärven osalta yhtiön osakkaana on Ylöjärven Vesi Oy. Kallion sisään louhitut puhdistamot ovat osoittautuneet olevan paitsi toimintavarmoja myös ympäristöystävällisiä. Hankeen kokonaisbudjetti on noin 300 milj. euroa. Sulkavuoren keskuspuhdistamon rakentaminen käynnistyy huhtikuussa 2018 ja valmistuu vuoteen 2024 mennessä.

Kaupungin toiminnassa tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Periaatteita ovat esimerkiksi:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen ja
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin sekä
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ylöjärven lähivuosien talousarvioiden lähtökohtana on ollut kaupunkistrategian mukaisesti talouden keskipitkän aikavälin tasapainottaminen ja voimakkaan velkaantumistahdin taittaminen. Talouden tasapainotilan hakeminen oli keskiössä vuoden 2018 talousarviossakin:

- maltillinen menokasvu
- harkitut uusinvestoinnit
- asukaskohtainen velkamäärä ei kasva
- toisaalta korjausvelan estäminen riittäväillä ylläpitävillä investoinneilla

Suomen talous on selvässä nousussa. BKT:n kasvu jatkuu myös seuraavina vuosina, tosin hiiven hidastuen. Hyvä talouskasvu ei kuitenkaan yksinään ratkaise julkisen talouden ongelmia. Työttömyydestä aiheutuneet kustannukset pysyvät rakenteellisten tekijöiden takia melko korkeana, minkä vuoksi kuntien osaltaan rahoittamat työmarkkinatukimenot laskevat hyvin hitaasti. Lisäksi väestön ikärakenteen muutos lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita Ylöjärvelläkin. Odotettavissa on että Ylöjärven väestömäärä kasvaa voimakkaasti tulevaisuudessa muutamasta maltillisesta viimevuoden kehityksestä huolimatta. Palvelutarve tulee jatkossakin tätä kautta kasvamaan. Uuden sopi-

muskauden mukaiset palkankorotukset tuovat kustannuspaineita henkilöstökuluihin varsinkin vuonna 2019.

Tampereen alueella on menossa tai suunnitteilla kokoluokaltaan merkittäviä yhteishankkeita, jotka tulevat vaikuttamaan tulevaisuudessa Ylöjärven kaupunkikonsernin talouteen huomattavasti. Esimerkiksi rakennettavan keskusjätevedenpuhdistamon kustannusarvio on noin 300 milj. euroa ja Ylöjärven Vesi Oy:n omistusosuuden mukainen osuus kustannuksista olisi noin 25 milj. euroa.

Talouden tasapainotilan ylläpitäminen vaatii jatkossakin pitkäjänteistä ja kokonaisvaltaista talouden suunnittelua ja suunnitelmien määrätietoista toteuttamista.

1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Huolimatta kohentuneesta yleisestä talousnäköymästä tulevat kuntatalouden haasteet jatkumaan tulevaisuudessakin. Käyttötalousmenojen mitoittaminen verotuloihin, valtionosuuksiin sekä muihin tuloihin siten, että mahdollistetaan riittävä investointitaso ja että kaupungin lainamäärä pysyy hallinnassa, tulee olemaan haaste Ylöjärvelläkin.

Työllisyyden ja veropohjan kehitys on jatkossakin keskeinen taloudelliseen liikkumavaraan vaikuttava tekijä. Kiristyvän talouden lisäksi haasteita aiheutuu voimakkaasta väestönkasvusta sekä väestön ikääntymisestä, jotka aiheuttavat sekä lisääntyvää palvelutarvetta että uusia investointeja. Kaupungin tulorahoitukseen nähden liian voimakas investointien määrä on merkittävä riski kaupungin ylivelkaantumiselle.

Maakuntauudistus sisältää monia kuntatalouteen vaikuttavia tekijöitä, jotka valmistelun tässä vaiheessa ovat vielä kiteytymättä konkretiaksi. Tosin valtiovarainministeriön valmistelujen arviolaskelmien mukaan maakunta- ja sote-uudistuksen kuntatalousvaikutukset olisivat Ylöjärven osalta varovaisen positiiviset. Muutokseen tosin liittyy vielä huomattavan paljon vaikeasti rahaksi arvioitavia epävarmuustekijöitä, esimerkiksi kiinteistöomistuksen ja henkilökunnan siirtymiseen liittyen.

Kaupungin lainasalkun korkoriskin hallintaa on pyritty turvaamaan korkosuojaussopimuksilla. Vuoden 2017 lopun korkosuojattu taso on matalien korkojen markkinatilanteeseen sopivasti hyvin maltillinen noin 19 prosenttia. Korkojen nousuun on varauduttu nousevalla suojaustasolla. Vuonna 2022 suojattu lainakanta on noin 62 % nykyisen suuruudesta lainakannasta laskettuna.

Kaupungilla on toiminnan keskeytysvakuutus, joka on varsin kattava ja korvaa ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että toiminta joudutaan jostain syystä esimerkiksi siirtämään toiseen kiinteistöön.

2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Taustaa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Ylöjärven kaupungin ja sen toimintayksikköjen toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan päätettyjen toiminnallisten ja strategisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten ja johdon päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat koko kaupungin ja kuntakonsernin osalta kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja, palvelualueen osalta lautakunta ja viranhaltijajohto ja toimintayksiköiden osalta yksikön johto ja työnjohto.

Parhaimmillaan sisäisen valvonnan menettelyt ovat kiinteä osa kaupunkikonsernin ja sen eri yksiköiden tavanomaisia suunnittelu-, päätöksenteko-, johtamis- ja toimintaprosesseja. Ylöjärvellä sisäisen valvonnan menettelyitä on sisällytetty talousarvion laadinta- ja seuranta-prosessiin. Strategiassa asetetut tavoitteet ovat osa talousarviokirjaa. Strategian tavoitteet on jalkautettu yksiköille toiminnallisiksi tavoitteiksi. Lisäksi talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetään keskeisiä toimialaa kuvaavia tunnuslukuja.

Talousarvion toteutumisesta raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain. Toiminnalliset tavoitteet sisältävä osavuosikatsaus raportoidaan hallitukselle ja valtuustolle elokuun lopun tilanteesta.

Kaupunginvaltuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutuminen on raportoitu tilinpäätöksen alussa. Yleiskuvana voidaan todeta, että tavoitteet ovat toteutuneet erinomaisesti. Strategiasta johdettujen lautakuntakohtaisten toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja vastualueiden määrärahojen käyttö on raportoitu yksityiskohtaisesti "Talousarvion toteutuminen"- osiossa.

Vastuualueiden esimiehiltä kartoitettiin kyselyllä arviota sisäisen valvonnan tilasta. Näkemyksiä kartoitettiin johtamisesta, sisäisen valvonnan järjestämisestä, taloudellisista tavoitteista ja niiden seuraamisesta, riskien hallinnasta sekä informaation ja kommunikaation toimivuudesta. Sisäisen valvonnan yleistilan koetaan olevan vähintään kohtuullisella tasolla, eikä olennaisia puutteita ole havaittu. Kyselyn mukaan eniten kehitettävää on tietojärjestelmien toimivuudessa sekä niiden hyödyntämisessä tiedolla johtamisen tukena. Myös sopimusehtojen seuranta, itsearviointien tekeminen, sisäisen tiedonkulun parantaminen ja riskienhallinnan raportointi nousivat esiin kehittämiskohteina. Kehittämiskohteiksi on vuosittain noussut samantyylliset asiat. Jatkossa tulee huolehtia painokkaammin siitä, että osastot raportoivat lautakuntia sisäisen valvonnan kehittämiskohteista ja tehdyistä kehittämistoimista.

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole olennaisia lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi kaupungille korvausvaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa ja käyttöarvoissa ei ole tapahtunut tiedossa olevia menetyksiä.

Sopimukset on arkistoitu sähköisesti asiakirjajärjestelmässä ja niille on nimetty seurannasta vastuussa oleva henkilö sopimuksittain. Tiedossa ei ole sopimustoimintaan liittyviä sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joista aiheutuisi kaupungille taloudellista vahinkoa.

Toiminnan valvontajärjestelmään sisältyy sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja ulkoisen tilintarkastuksen lisäksi sisäisen tarkastuksen toimintaa. Vuoden 2017 sisäisen tarkastuksen suunnitelmaan valikoitui tarkastuskohteeksi sivistysosaston talousarvioprosessin arviointi. Sisäinen tarkastus suoritettiin toimeksiantona ulkopuolisen tarkastusyhteisön toimesta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan perustan muodostaa asianmukainen toimintaympäristö. Kaupungin organisaatorakenne ja sisäinen tiedonkulku sekä tehtävien ja vastuiden jako osastoilla ja niiden välillä mahdollistaa toimivan lähtökohdan riskienhallinnalle. Myös strateginen ja operatiivinen suunnittelun toimivuus on tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen. Ohje sisältää yksityiskohtaiset toimintaohjeet riskiarvioinnin tekemiseksi. Riskejä arvioidaan riskikartan avulla. Kartassa kaupungin toimintaa vaikuttavia riskitekijöitä on kuvattu laajasti esimerkein. Yksiköt tekivät yhdenmukaisen mallin mukaiset riskiarviot vuoden 2017 aikana. Lautakunnat käsittelivät toimialansa suunnitelmat. Riskienhallintasuunnitelmassa tuli riskiluvun avulla nostaa esiin keskeiset riskit, kuvata toimenpiteet riskin hallinnoimiseksi ja minimoimiseksi, nimetä vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Riski vaihtelivat toimialoittain, mutta useasti toistuvia riskejä olivat tietojärjestelmiin, resurssien riittävyyteen, yleiseen talouskehitykseen ja ennakoitavuuteen liittyvät riskit. Myös maakuntaudistukseen liittyvät epävarmuustekijät nousivat selvästi esiin.

Riskisuunnitelmat päivitetään laajamittaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti uuden valtuustokauden aluksi. Suunnitelmia ajanmukaisuus varmistetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä. Jatkossa tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota säännönmukaiseen riskien seurannan- ja raportoinnin toteuttamiseen.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden jaksettujen tulojen riittävyys jaksettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Kaupungilla on käytössä Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämä kirjauskäytäntö, jonka mukaan kaupungin omana työnä tehtävästä investointimenosta aiheutuvat kulut kirjataan tuloslaskelmaan ja menot aktivoidaan taseeseen valmistus omaan käyttöön tilin kautta.

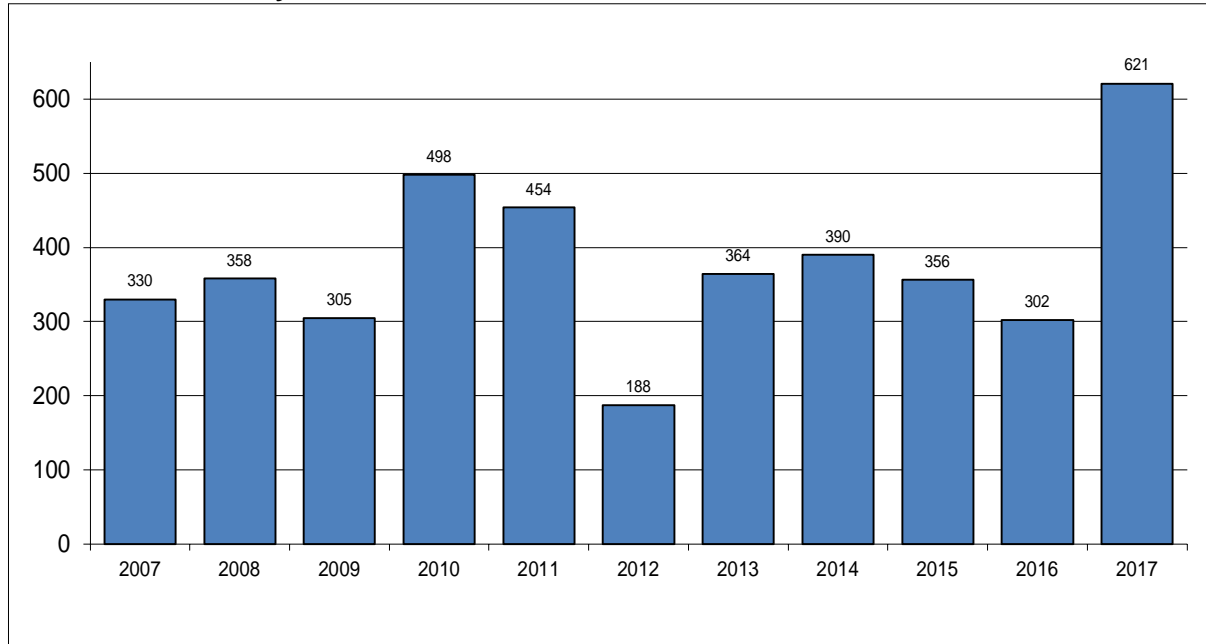
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	23 903	34 500
Valmistus omaan käyttöön	5 502	3 001
Toimintakulut	-180 012	-193 880
Toimintakate	-150 608	-156 379
Verotulot	126 194	124 584
Valtionosuudet	41 221	42 155
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	492	10
Muut rahoitustuotot	4 207	1 144
Korkokulut	-712	-610
Muut rahoituskulut	-373	-1 002
Vuosikate	20 420	9 902
Poistot ja arvonalentumiset	-11 111	-13 176
Satunnaiset tuotot	0	22 462
Tilikauden tulos	9 309	19 188
Tilinpäätössiirrot	339	-13 521
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 648	5 667

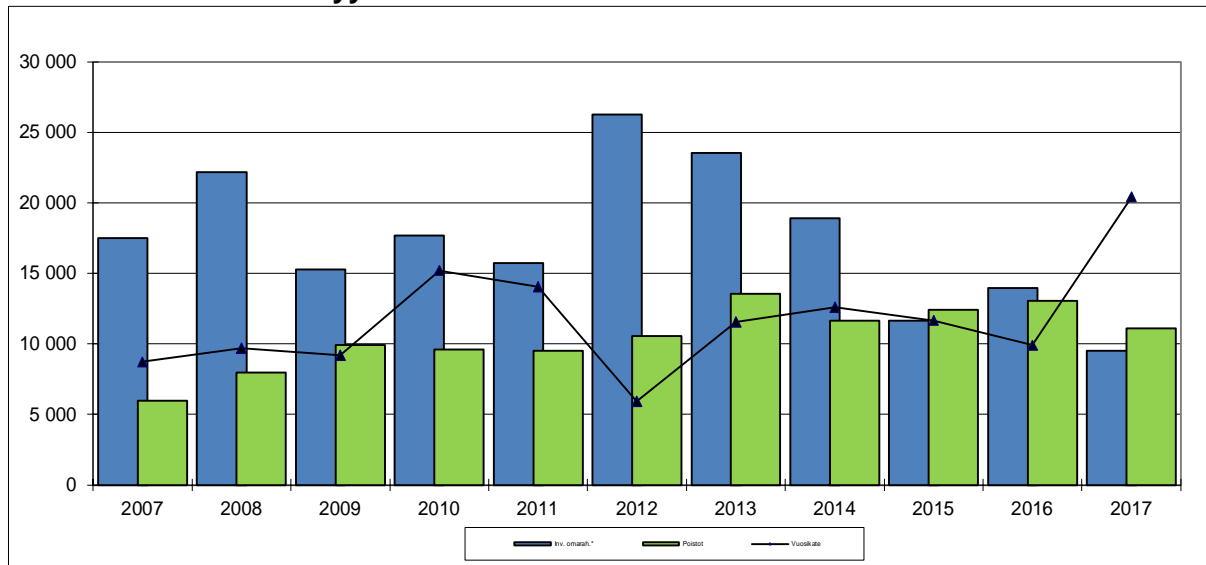
Tuloslaskelman tunnusluvut

	2017	2016
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	13,7	18,1
100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)		
Vuosikate/Poistot, %	183,8	75,2
100 x Vuosikate / Poistot + Arvonalentumiset		
Vuosikate euroa/asukas	621	302
Asukasmäärä	32 891	32 806

Vuosikatteen kehitys 2007 - 2017 eur/as.

Tulorahoituksen riittävyys 2007 - 2017

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inv. omarah.*	15 903	17 498	22 154	15 271	17 669	15 719	26 264	23 543	18 932	11 653	13 946	9 493
Poistot	5 054	5 992	7 978	9 893	9 574	9 531	10 570	13 556	11 656	12 407	13 068	11 111
Vuosikate	5 537	8 715	9 676	9 190	15 206	14 042	5 913	11 558	12 597	11 659	9 902	20 420

* vuoden 2013 luku ilman Pirko-kiinteistöt Oy:n osakkeita

* vuoden 2016 luku ilman vesiliikelaitoksen liiketoimintakauppaan liittyviä eriä

Toimintatuotot olivat 23,9 milj. euroa ja ne pienivät 10,6 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna eli 30,7 prosenttia. Muutos selittyy Ylöjärven Vesi ja työterveyshuolto Viisarin liikelaitosten toiminnan loppumisesta sekä toimeentulotuen siirtymisestä Kelan hoidettavaksi. Ilman näitä eriä tarkasteltuna toiminnantuotot kasvoivat 1,3 milj. euroa eli 5,8 prosenttia. Myyntituottoja kasvatti kunnallisteknisten palveluiden myynti Ylöjärven Vesi Oy:lle. Myös kotikuntakorvaukset kasvoivat hieman. Maksutuotot pysyivät vuoden 2016 tasolla. Tukia ja avustuksia pienensi selvästi edellä mainittu toimeentulotuki uudistus. Muuten nämä säilyivät

edellisvuoden tasolla. Muissa toiminnantuotoissa maanmyyntitulot olivat 2,4 miljoonaa eli noin 200 000 euroa edellisvuotta pienemmät.

Talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittivät budjetin 18,3 prosentilla. Suurin selittävä tekijä tähän on varovaisesti budjetoitu palveluluiden laskutus Ylöjärven Vesi Oy:ltä.

Toimintakulut pienenevät vuoteen 2016 verrattuna peräti 13,9 milj. euroa. Muutosta suuressa kuvassa selittää samat tekijät kun tulopuolella, eli liikelaitosten lopettaminen ja toimeentulotukimuutokset. Investointeihin omana työnä tehtävä osuus kasvoi. Tämä näkyy paitsi menoja lisäävänä, myös tulopuolen erän "valmistus omaan käyttöön" kasvuna. Näistä muutoksista johtuen menopuolen kehityksen vertaaminen sellaisenaan edelliseen vuoteen ei anna tilanteesta oikeaa kuva. Menokehitystä on kokonaisvaltaisemmin kuvattu jäljempänä vuosikatteen yhteydessä. Toimintakuluissa pysyttiin budjetoidussa, talousarvio jopa alitettiin 0,9 prosentilla.

Vertailtavuuden parantamiseksi alla esitetyissä toimintakuluvertailussa vertailuvuoden 2016 tiedot ovat ilman liikelaitosten menoja ja toimeentulotukea.

Henkilöstökulut pienenevät 0,7 prosentilla. Muutos selittyy etupäässä työnantajamaksujen alentumisena sekä lomarahaleikkauksesta.

Palveluiden ostot kasvoivat 4,2 miljoonaa euroa eli 6,0 prosenttia. Kasvusta valtaosan selittää lisääntynyt investointien oman työn osuus, kasvua 3,2 milj. euroa. Ilma tätä kasvu olisi maltillista. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta menokasvu oli peräti 16,6 %. Suurin selittävä tekijä kasvulle on lisääntyneet rakennusmateriaaliostot. Avustusmenot pysyivät kokonaisuutena vuoden 2016 tasolla ja muut toimintamenot laskivat.

Toimintatuottojen eli maksurahoituksen prosenttiosuus toimintakuluista oli 13,7 %. Edellisvuonna prosenttiosuus oli 18,1 %. Laskua selittää liikelaitosten loppumisen myötä laskeneet toimintatuotot.

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus joka osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnassa aina -merkkinen.

Ylöjärven kaupungin toimintakate vuodelta 2017 on -150,6 milj. euroa. Virallisen tuloslaskelman mukainen toimintakate parani edellisvuoteen verrattuna 5,8 milj. euroa eli 3,7 prosenttia. Mahdollisimman vertailukelpoisen kuvan saamiseksi kustannuskehityksestä on asianmukaisinta verrata toimintakatetta, siten että siitä on eliminoitu vuoden 2016 osalta liikelaitosmuutokset ja toimeentulotuen maksatusmuutos sekä 2016 tilikauden muita toimintakuluja lisäävät liiketoimintakauppaan liittyvät kertaluonteiset erät. Nämä huomioiden saadaan laskennalliseksi vertailukelpoiseksi nettomenojen kasvuksi hyvin maltillinen 0,6 prosenttia.

Koko organisaatio oli vuonna 2017 nettobudjetoinnissa eli valtuuston nähden sitovia eräiä olivat toimielinten netot. Toimintakate on näin ollen paras välitulos vertailla talousarvion toteutumista käyttötalouden osalta. Toimintakatteen toteutumisprosentti oli 97, eli talousarviotavoite toteutui huomattavasti positiivisempana.

Kaupungin kokonaisverotulot vuonna 2017 olivat n. 126,2 milj. euroa. Verotulot kasvoivat vuodesta 2016 1,6 milj. euroa eli 1,3 %. Kunnallisveron tuotto oli 112,6 milj. euroa ja kasvu edellisvuodesta 0,4 milj. euroa eli 0,4 %. Kertymä oli hyvä verrattuna vaisuihin talousarvion laadinnan aikaisiin ennusteisiin. Yhteisöveroa kertyi noin miljoona euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Kiinteistöverojen kertymä kasvoi 3,3 prosenttia.

Valtionosuuksia kertyi 41,2 milj. euroa eli noin miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Valtionosuuksia pienensi kilpailukykyopimukseen liittyneet järjestelyt.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kaupungin tulo-rahoitus on riittävä edellyttäen, että poistot vastaavat kaupungin keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuosikatteen riittävyttä tulee tarkastella yksittäisen kunnan lähtökohdista. Siihen vaikuttavat kunnan investointitarve, poistotaso ja korjausinvestointien määrä. Kasvukunnan vuosikate tulee olla merkittävästi korkeammalla tasolla kuin kunnan, jossa investointitarpeita ei ole.

Vuoden 2017 vuosikatteen muodostui 20,4 milj. euroa, joka on noin selvästi enemmän kuin vuonna 2016. Kasvua kertyi jopa 10,5 miljoonaa euroa. Vuosikate oli asukasta kohti 621 euroa ja se kasvoi 319 euroa/asukas.

Vuosikate riittää kattamaan poistot selkeästi. Vuosikate/poistot-tunnusluvaksi muodostui 183,3 %. Tunnusluku on erinomainen, sillä kasvavan kunnan tunnusluku olisi talouden tasapainotilaan pyrittäessä oltava lähtökohtaisesti noin 140 prosenttia.

Poistojen ja arvonalentumisten jälkeen tuloslaskelmassa esitetään satunnaiset tuotot ja -kulut. Näitä eriä ei ollut tilikaudella 2017. Tilikauden tulokseksi muodostui 9,3 milj. euroa. Tilinpäätössiirroissa esitettävän poistoeron muutoksen jälkeen muodostuu tilikauden ylijäämäksi 9,6 milj. euroa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasketta-
vien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kaupungin kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	20 420	9 902
Satunnaiset erät	0	22 462
Tulorahoituksen korjauserät	-2 231	-17 046
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 387	-28 227
Rahoitusosuudet investointimenoihin	894	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 889	51 375
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 585	38 466
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-31 132
Antolainasaamisten vähennykset	557	263
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000	14 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 867	-15 046
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500	-2 000
Oman pääoman muutokset	0	481
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-9	-91
Vaihto-omaisuuden muutos	2	2
Saamisten muutos	-9 464	607
Korottomien velkojen muutos	3 835	-4 789
Rahoituksen rahavirta	-8 446	-37 706
Rahavarojen muutos	3 138	759
Rahavarat 31.12.	23 383	20 245
Rahavarat 1.1.	20 245	19 486
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	31 818	757
Investointien tulorahoitus, %	215,1	35,1
100 x vuosikate / investointien omahankintameno		
Lainanhoitokate	1,4	0,7
(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainalyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	43	28
365 pv x rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	32 891	32 806

Rahoituslaskelma vuoden 2017 ja 2016 tietoja vertailtaessa tulee huomioida, että vuoden 2016 rahoituslaskelmaan vaikutti suuresti vesiliikelaitoksen liiketoimintakaupasta aiheutuneet kertaluonteiset erät.

Investoinnit

Kaupungin rahoituslaskelman mukaiset investointimenot olivat 10,4 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 900 000 euroa. Investointitaso pysyi suunnitelmien mukaisella matalahkolla tasolla.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta on jo itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Sen negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Luku oli vuonna 2017 hyvällä tasolla.

Tunnusluvulla Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Tunnusluku oli vuonna 2017 poikkeuksellisen reilusti positiivinen johtuen viime vuosien maltillisesta investointitasosta, vuoden 2016 mittavista kertaluonteisista eristä sekä vuoden 2017 erinomaisesta vuosikatteesta.

Tunnusluku Investointien tulo-rahoitus -% kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (investoinnit -rahoitusosuudet investointeihin) on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tämäkin tunnusluku on tilikauden 2017 osalta poikkeuksellisen hyvä eli 215,1 %

Lainanhoito

Lainanhoitokate kertoo kaupungin tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Vuonna 2017 tunnusluku oli 1,4, eli lainanhoitokyky on tyydyttävä.

Maksuvalmius

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassan riittävyys oli 43 päivää. Sitä voidaan pitää hyvänä.

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2017 1000 €	2016 1000 €	VASTATTAVAA	2017 1000 €	2016 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	225 176	228 008	A OMA PÄÄOMA	114 591	104 611
I Aineettomat hyödykkeet	48	141	I Peruspääoma	65 787	65 787
1. Aineettomat oikeudet	42	113	II Edellisten tilikausien ylijäämä	39 155	33 157
2. Muut pitkävaikutteiset menot	6	28	III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 648	5 667
II Aineelliset hyödykkeet	158 047	159 962	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	21 314	21 653
1. Maa- ja vesialueet	37 281	37 484	1. Poistoero	5 781	6 120
2. Rakennukset	95 187	101 621	2. Vapaaehtoiset varaukset	15 533	15 533
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	18 322	17 139	C PAKOLLISET VARAUKSET	8 267	8 267
4. Koneet ja kalusto	2 297	2 069	1. Muut pakolliset varaukset	8 267	8 267
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68	68	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	596	575
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 891	1 581	1. Valtion toimeksiannot	79	24
III Sijoitukset	67 081	67 905	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	61	31
1. Osakkeet ja osuudet	35 906	35 905	3. Muut toimeksian. pääomat	457	521
2. Osakkuusyhteisöosuudet	27	296	E VIERAS PÄÄOMA	121 774	121 638
3. Muut lainasaamiset	30 745	31 302	I Pitkäaikainen	75 377	73 124
4. Muut saamiset	402	402	1. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	67 090	69 135
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	137	106	2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	12
1. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	61	31	3. Saadut ennakot	8 284	3 973
2. Muut toimeksiantojen varat	76	76	4. Liittymismaksut ja muut velat	3	5
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	41 230	28 630	II Lyhytaikainen	46 398	48 515
I Vaihto-omaisuus	125	128	1. Joukkovelkakirjalainat	10 500	12 000
1. Aineet ja tarvikkeet	125	128	2. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	15 045	14 798
II Saamiset	17 721	8 257	3. Lainat julkisyhteisöiltä	12	70
Pitkäaikaiset saamiset	7 727	1 019	4. Saadut ennakot	1 233	597
1. Lainasaamiset	895	964	5. Ostovelat	5 858	6 229
2. Siirto saamiset	6 832	55	6. Liittymismaksut ja muut velat	1 828	1 994
Lyhytaikaiset saamiset	9 994	7 238	7. Siirtovelat	11 922	12 827
1. Myyntisaamiset	4 059	3 405		<u>266 543</u>	<u>256 745</u>
2. Lainasaamiset	69	69	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		
3. Muut saamiset	1 967	1 023	Taseen tunnusluvut		
4. Siirto saamiset	3 899	2 742	Omavaraisuusaste, %	52,9	50,1
III Rahoitusarvopaperit	15 992	15 444	100*(oma pääoma+poistoero ja vap. ehtoiset varaukset)/ (Koko pääoma- Saadut ennakot)		
1. Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	15 978	15 436	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,7	58,2
2. Muut arvopaperit	14	7	100*(vieras pääoma- Saadut ennakot)/Käyttötulot		
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 391	4 801	Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %	70,5	71,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>266 543</u>	<u>256 745</u>	100*(vieras pääoma- Saadut ennakot+Vuokravastuut)/Käyttötulot		
			Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	48,8	38,8
			Kertynyt yli-/alijäämä, € /asukas	1 484	1 183
			Lainakanta 31.12., milj. €	92,6	96,0
			Lainakanta 31.12., € /asukas	2 817	2 927
			Lainasaamiset, milj. €	30,7	31,3
			Asukasmäärä	32 891	32 806

Taseessa kaupungin varat eli vastaava esitetään siten, että vaikeimmin rahaksi muutettavista käyttöomaisuuseristä edetään likvideinä varoina oleviin eriin. Taseen pääomaerät eli vastattava esitetään edeten sidotuimmista oman pääoman eristä ensin maksettaviin lyhytaikaisen vieraan pääoman eriin.

Tase on lähivuosina kasvanut korkean investointitason vuoksi. Vuonna 2017 kaupungin taseen loppusummaa kasvatti lähinnä tilikauden ylijäämä.

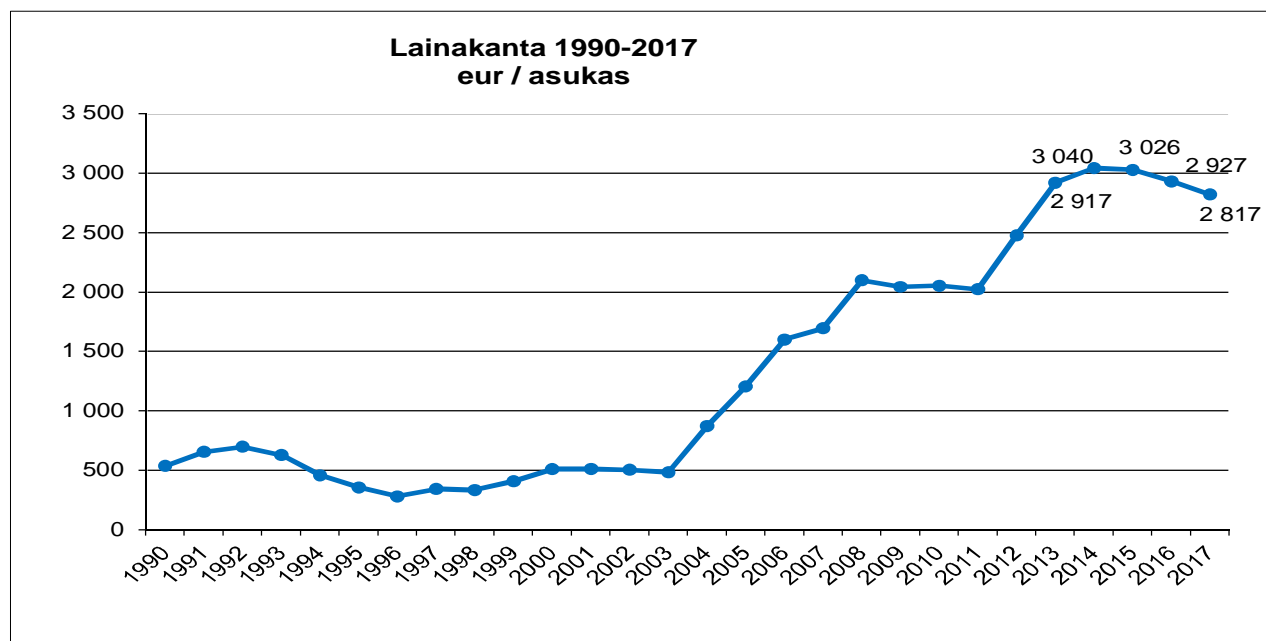
Taseen tunnusluku omavaraisuusaste -% mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste -% vuonna 2017 on 52,9% ja se koheni edellisvuodesta selvästi. Tunnuslukua voidaan pitää kuitenkin edelleen heikkona.

Suhteellinen velkaantuneisuus -%, kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötuloihin luetaan toimintatuotot, käyttötalouden valtionosuudet ja verotulot. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2017 58,7 %. Tämäkin tunnusluku on kehittynyt oikeaan suuntaan.

Velat ja vastuut käyttötuloista kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Taseeseen kertynyt ylijäämä osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Ylijäämä oli vuoden 2017 lopussa 48,8 milj. euroa eli asukasta kohden laskien 1 484 euroa.

Kaupungin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Lainakanta edellä kerrotulla tavalla laskettuna oli 31.12.2017 92,6 milj. euroa ja se pieneni edellisvuodesta 3,4 milj. euroa. Asukasta kohti laskettu lainamäärä pieneni 110 euroa 2 817 euroon.

5. Kokonaistulot ja -menot

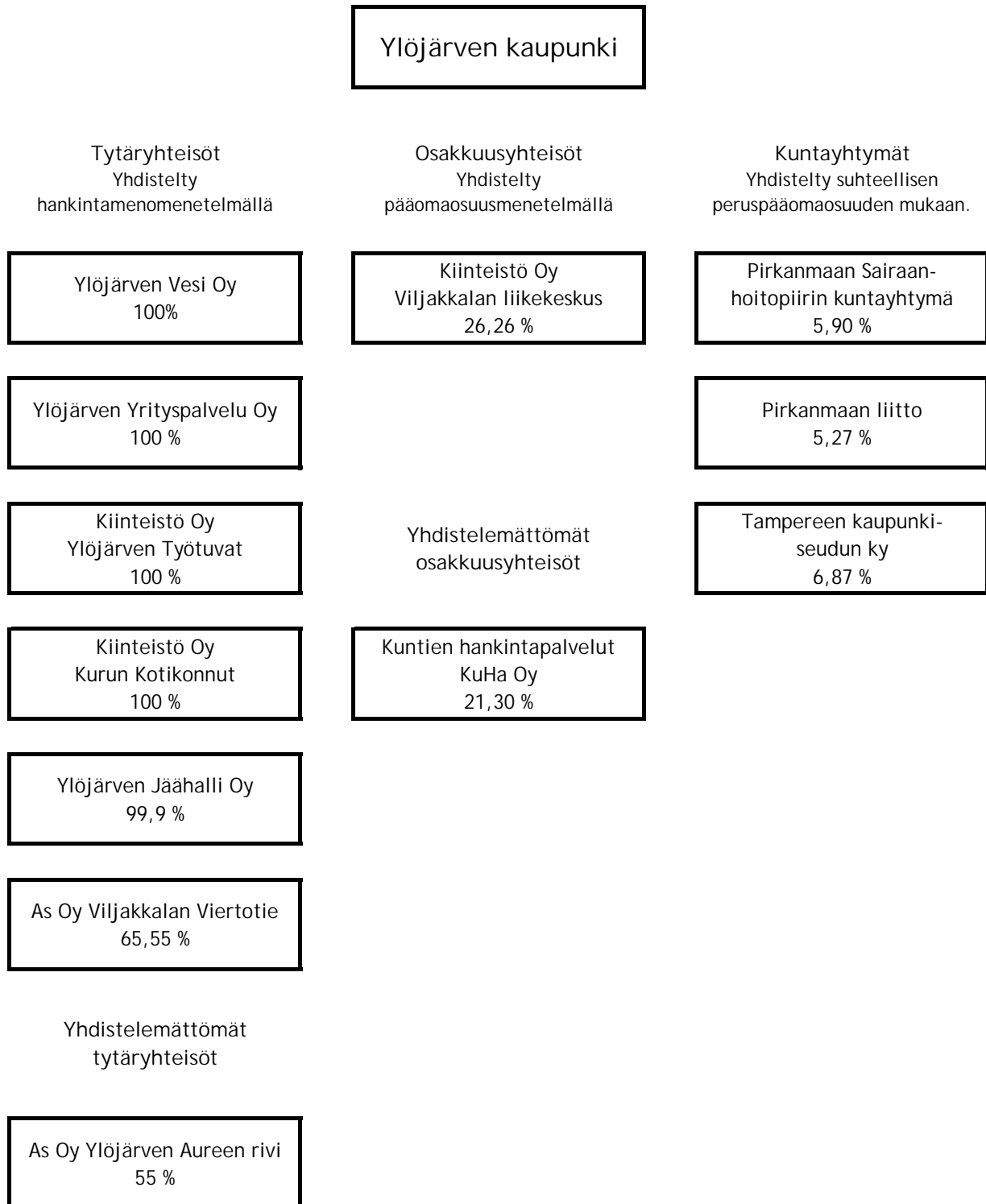
Seuraava laskelma, joka käsittää kaupungin kokonaistulot ja -menot, on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahumat.

Tulot	Milj. €	%	Menot	Milj. €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	23,9	11,3	Toimintakulut	180,0	89,0
Verotulot	126,2	59,8	- Valmistus omaan käyttöön	-5,5	-2,7
Valtionosuudet	41,2	19,5	Korkokulut	0,7	0,4
Korkotuotot	0,5	0,2	Muut rahoituskulut	0,4	0,2
Muut rahoitustuotot	4,2	2,0	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjaukset		
Tulorahoituksen korjaukset			+/- Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-2,4	-1,1	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappio	-0,2	-0,1
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,9	0,4	Investointimenot	10,4	5,1
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	2,9	1,4	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,6	0,3	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	14,9	7,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13,0	6,2	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1,5	0,7
Kokonaistulot yhteensä	211,0	100,0	Kokonaismenot yhteensä	202,2	100,0

6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Konsernirakenteen kuvaus

6.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöt

Ylöjärven Vesi Oy aloitti toimintansa 31.12.2016. Ylöjärven kaupunki myi Ylöjärven Vesi Liikelaitoksen liiketoimintakaupalla perustetulle yhtiölle. Yhtiö on 100 % kaupungin omistama. Yhtiön tilikauden tappio vuodelta 2017 oli 686 642 euroa. Yhtiön osakepääoma on 1 002 500 euroa ja oma pääoma 10 815 857 euroa.

Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 32 680 798 euroa. Vieraasta pääomasta valtaosa on liiketoimintakaupassa syntynttä velkaa kaupungille.

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy on Ylöjärven kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiön osakepääoma on 50 456 euroa. Ylöjärven kaupunki osti yhtiöltä elinkeinoelämän kehittämiseen liittyviä palveluja vuonna 2017 390 000 eurolla. Yhtiön tilikauden voitto oli 15 977 euroa. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2017 lopussa 204 992 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Ylöjärven kaupunki omistaa Ylöjärven Jäähalli Oy:stä 99,9 prosenttia. Yhtiön osakepääoma oli vuoden 2017 lopussa 949 084 euroa ja oma pääoma 706 508 euroa. Yhtiön tilikauden tappio vuodelta 2017 oli 10 805 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 429 000 euroa.

Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut on kaupungin 100 prosenttisesti omistama yhtiö. Yhtiö omistaa 85 vuokra-asuntoa Kurussa. Yhtiön teki tilikaudelta 2017 nollatuloksen. Yhtiön osakepääoma on 79 304 euroa ja oma pääoma 79 690 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 833 321 euroa.

Ylöjärven kaupunki perusti vuonna 2004 Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat -nimisen osakeyhtiön omistamaan ja vuokraamaan Työ- ja Toimintakeskuksen käyttöön tulevia tiloja. Yhtiön osakepääoma on 88 000 euroa ja kaupunki omistaa sen 100-prosenttisesti. Yhtiön oma pääoma oli vuoden 2016 lopussa 44 111 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2017 oli 6 587 euroa. Yhtiön lainamäärä oli vuoden lopussa 1 029 999 euroa.

Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi -nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 55 %. Yhtiön osakepääoma on 37 520 euroa. Yhtiön teki tilikaudelta nollatuloksen. Oma pääoma on 36 097 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Asunto Oy Viljakkalan Viertotie nimisestä osakeyhtiöstä kaupunki omistaa 65,55 %. Yhtiön osakepääoma on 2 522 euroa ja muut rahastot 394 526 euroa. Yhtiön oma pääoma oli yhteensä 395 280 euroa. Yhtiön teki tilikaudelta nollatuloksen. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Osakkuusyhteisöt

Kaupunki omistaa 26,26 % Kiinteistö Oy Viljakkalan liikekeskuksesta. Yhtiön osakepääoma on 2 522 euroa, rakennusrahasto 291 806 euroa ja omapääoma 286 997 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2017 oli 1 741 euroa. Yhtiöllä ei ole lainaa.

Kaupunki myi As oy Viljakkalan Elorinteestä tilikauden aikana kaikki omistamansa osakkeet.

Kuntien hankintapalvelut Kuha Oy on Tampereen kehyskuntien omistama hankintaosakeyhtiö ja se aloitti toimintansa 1.4.2011. Konsernin omistusosuus yhtiöstä on 21,30 %. Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa ja oma pääoma 640 437 euroa. Yhtiön tilikauden voitto vuodelta 2017 oli 19 465 euroa

Kaupunki myi Asunto Oy Viljakkalan Männistönrivistä tilikauden aikana kaikki omistamansa osakkeet.

6.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Ylöjärven Vesi Oy:n lähivuosien iso investointihanke tulee olemaan Tampereen seudun keskuspuhdistamon rakentamiseen osallistuminen. Yhtiön osuus hankkeen kustannuksista on noin 25 miljoonaa euroa. Hankkeen rahoittaminen ja sen vaikutukset yhtiön talouteen tulevat olemaan merkittävässä osassa yhtiön lähivuosien ja pidemmänkin ajan talouden suunnittelussa.

Suomen jäähalleissa nykyisin käytössä olevia kylmälaitteiden kemikaaleja tullaan Eulainsäädännön nojalla kieltämään lähivuosina. Jäähallit joutuvat uudistamaan järjestelmänsä. Myös Ylöjärven Jäähalli Oy valmistautuu uusimaan lähivuosina kylmäjärjestelmän. Tämä tarkoittaa jäähallin toimintavolyymiin nähden huomattavia investointeja.

Ylöjärven kaupunki on kaupunginvaltuuston päätöksellä salkuttanut kaupungin omistamia kiinteistöjä. Myytävät-kategoriaan on salkutettu konserniin kuuluvien kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöisen osakkeita, joten kaupunkikonserni tulee tiivistymään edelleen tältä osin.

6.4. Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ylöjärven kaupungin konsernivalvonnan tehtävänä on varmistaa, että konsernin toiminta on tuottavaa ja tuloksellista, että valtuuston asettamat tavoitteet saavutetaan, ja että kaupungin omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle, toimialamäärittelylle, hyvälle hallintotavalle ja raportoinnille. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, liikelaitosten ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Lisäksi tavoitteena on yhtenäistää konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa ja hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä sekä tilintarkastustapaa.

Ylöjärven kaupungin konserniohjeen mukaan konserniohjaus ja -johtaminen tapahtuu seuraavasti:

Kaupunginhallitus

- valitsee edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole joutosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta, taloudesta ja riskienhallinnasta
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpite-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista

Kaupunginjohtaja ja johtoryhmä

Kaupunginjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta kunnan osalta sekä seuraa johtoryhmän kanssa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista kaupunginhallitukselle viipymättä.

Konserniohjaus on tapahtunut hallitusedustajia tapauskohtaisesti ohjeistamalla konserni-johdon toimesta.

Keskeisille konsernin tytäryhtiöille asetettiin toiminnalliset tavoitteet vuoden 2017 talous-arviossa. Ne toteutuivat seuraavasti:

Ylöjärven Vesi Oy

1. Ylöjärven Vesi Oy:n kokonaisinvestoinnit vuodelle 2017 ovat 4 208 000 euroa ja niistä yhteishankkeita kaupungin kanssa on 1 060 000 euron edestä.
Toteutuminen: *Yhtiö pysyi kokonaisinvestointiraamissa ja kaupungin edellyttämät yhteistyöhankkeet toteutettiin*
2. Yhtiö laatii korjausvelka-analyysin.
Toteutuminen: *Korjausvelka analyysi on laadittu.*

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy

1. Tilikauden tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Tulos positiivinen*
2. Myytyjä yritystontteja vuonna 2017 vähintään 10.
Toteutuminen: *Tontteja myytiin 14 kappaletta*

Ylöjärven Jäähalli Oy

1. Tilikauden 2017 tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Tulos n. 10 000 euroa negatiivinen*
2. Yhtiö laatii keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman investoinneista, toiminnan tuotoista ja menoista sekä toiminnan rahoituksesta.
Toteutuminen: *Taloussuunnitelma on laadittu.*

Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat

1. Tilikauden 2017 tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Tulos positiivinen*
2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista.
Toteutuminen: *Suunnitelma on laadittu.*

Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut

1. Tilikauden 2017 tulos on positiivinen.
Toteutuminen: *Yhtiö teki nollatuloksen*
2. Yhtiöllä on ajantasainen viiden vuoden suunnitelma peruskorjauksista
Toteutuminen: *Suunnitelma on laadittu.*

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi tilikauden aikana osavuosi-katsauksessa.

Tytäryhtiöistä keskeisimmät eli Ylöjärven Vesi Oy, Ylöjärven Yrityspalvelut Oy, Ylöjärven Jäähalli Oy sekä Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut ja Kiinteistö Oy Työtuvat ovat yhtiöiden hallituksissa perehtyneet konserniohjeeseen ja hyväksyneet sen itseään sitovaksi. Yhtiöt ovat laatineet riskianalyysin sekä sisäisen valvonnan arvioinnin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Sisäisen valvonnan katsottiin toimivan kohtuullisella tasolla ja riskiarvioissa nousi esiin toimialasta johtuen kiinteistö- ja laiteriskit.

Vuoden 2017 aikana ei ole havaittu konsernin toiminnassa olennaisia puutteita tai virheitä.

6.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	79 304	81 901
Toimintakulut	-222 792	-234 338
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	136	33
Toimintakate	-143 352	-152 403
Verotulot	126 169	124 557
Valtionosuudet	41 221	42 155
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	15	9
Muut rahoitustuotot	4 169	1 154
Korkokulut	-869	-756
Muut rahoituskulut	-603	-1 243
Vuosikate	26 749	13 472
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 458	-15 567
Omistuksen eliminointierot	-2	0
Arvonalentumiset	1	0
Satunnaiset erät	0	139
Tilikauden tulos	11 290	-1 955
Tilinpäätössiirrot	1	-182
Tilikauden verot	-126	-111
Laskennalliset verot	-19	-18
Vähemmistöosuudet	-174	-149
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 972	-2 416
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35,6	35,0
Vuosikate/Poistot, %	173,0	86,5
Vuosikate, € /asukas	813	411
Asukasmäärä	32 891	32 806

6.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017 1 000	2016 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	26 749	13 472
Satunnaiset erät	0	139
Tilikauden verot	-126	-111
Tulorahoituksen korjaukset	-2 104	5 492
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 840	-22 080
Rahoitusosuudet investointimenoihin	994	11
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 360	2 943
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 034	-134
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-8	-160
Antolainasaamisten vähennykset	19	263
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 811	18 950
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 610	-14 791
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 516	-2 298
Oman pääoman muutokset	-926	461
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8	-73
Vaihto-omaisuuden muutos	-54	65
Saamisten muutokset	-10 498	1 866
Korottomien velkojen muutokset	5 381	527
Rahoituksen rahavirta	-8 409	4 810
Rahavarojen muutos	-375	4 675
Rahavarat 31.12.	27 750	28 125
Rahavarat 1.1.	28 125	23 450
	-375	4 675
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-14 571	-41 477
Investointien tulorahoitus, %	134,8	61,0
Lainanhoitokate	1,7	0,9
Kassan riittävyys	39	38
Asukasluku	32 891	32 806

6.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	231 747	228 760	OMA PÄÄOMA	117 645	107 170
Aineettomat hyödykkeet	1 703	2 533	Peruspääoma	65 787	65 787
Aineettomat oikeudet	142	1 008	Säätöiden ja yhdistysten peruspo	13	13
Muut pitkävaikutteiset menot	1 562	1 525	Arvonkorotusrahasto	19	19
Aineelliset hyödykkeet	213 757	210 116	Muut omat rahastot	179	180
Maa- ja vesialueet	38 344	38 545	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	40 674	43 587
Rakennukset	112 770	119 874	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 972	-2 416
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 787	40 533	VÄHEMMISTÖOSUUDET	799	719
Koneet ja kalusto	4 496	3 953	PAKOLLISET VARAUKSET	10 314	10 450
Muut aineelliset hyödykkeet	98	85	Muut pakolliset varaukset	10 314	10 450
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 262	7 126	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 146	1 131
Sijoitukset	16 287	16 111	VIERAS PÄÄOMA	152 105	149 353
Tytär-yhtiöosakkeet ja osuudet	0	20	Pitkäaikainen korollinen vieras po	80 653	81 733
Osakkuusyhteisöosuudet	492	713	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	13 110	8 866
Muut osakkeet ja osuudet	14 940	14 532	Lyhytaikainen korollinen vieras po	26 274	27 509
Muut lainasaamiset	172	188	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	32 069	31 246
Muut saamiset	683	657			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	459	435	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>282 010</u>	<u>268 823</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT	49 803	39 628			
Vaihto-omaisuus	752	698			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	6 922	80			
Lyhytaikaiset saamiset	14 379	10 725			
Rahoitusarvopaperit	16 270	15 691			
Rahat ja pankkisaamiset	11 481	12 434			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>282 010</u>	<u>268 823</u>			
Konsernitaseen tunnusluvut	2017	2016			
Omavaraisuusaste	43,5	40,8			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	57,8	58,2			
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %	68,8	70,5			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €	51,6	41,2			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.	1 570	1 255			
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	106,9	109,2			
Konsernin lainat. €/asukas	3 251	3 330			
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj.	0,2	0,2			
Kaupungin asukasmäärä	32 891	32 806			

7. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen tulee kuntalain 115 §:n mukaan tehdä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 9 309 236,79 tuloksen käsittelystä seuraavaa

- Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 339 065,89 euroa.
- Jätetään tilikauden ylijäämä 9 648 302,68 euroa taseen ylijäämä tilille.

Talousarvion toteutuminen

8. Talousarvion toteutuminen

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut
Kuntavaalit toimitettiin 9.4.2017 (kotimaan ennakoäänestys 29.3.-4.3.2017). Vaalit järjestettiin edellisvuosien tapaan neljällä ennakoäänestyspaikalla ja yhdellätoista äänestyspaikalla varsinaisena vaalipäivänä. Lisäksi kirjastoauto toimi ennakoäänestyspaikkana yhtenä päivänä Pohjois-Kurussa, Kurun keskustassa ja Kyrönlahdessa.

Äänestysprosentit olivat kuntavaaleissa seuraavat:

Äänestysaktiivisuus %	Ennakoäänestys	Vaalipäivänä äänestäneet	Yhteensä
Ylöjärvi	25,5	33,8	59,2
Pirkanmaa	28,4	31,7	60,1
Koko maa	26,6	32,2	58,9

Toimintaympäristön muutokset

Vaalilain muutokset aiempiin vaaleihin nähden edellyttivät huomiointia kuntavaalien toimittamisessa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnan painopisteet toteutuivat asianmukaisella tavalla.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden. Talousarvion vähäinen ylittyminen selittyy hieman arvioitua suuremmilla henkilöstökuluilla.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintakulut	-84 535	-84 535	-85 119	584	100,7
ulkoiset	-81 425	-81 425	-79 756	-1 669	98,0
sisäiset	-3 110	-3 110	-5 363	2 253	172,5
Toimintakate	-84 535	-84 535	-85 119	584	100,7

Tarkastuslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Tarkastuslautakunta kiinnittää arvioinnissaan huomiota toiminnan ja palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen sekä arvioi kaupunkistrategian ja valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Toteutuminen: Tarkastuslautakunta on haastatellut eri vastuualueiden viranhaltijoita sekä kerännyt systemaattisesti tietoa toiminnasta ja palvelujen järjestämisestä. Tarkastuslautakunta on valinnut vuosittain seurattavat kohteet, joiden toteutumisesta se on tuottanut valtuustolle lisätietoa arviointikertomuksen muodossa.

2. Tarkastuslautakunta tuottaa arviointitietoa, jota voidaan hyödyntää kaupungin talouden ja toiminnan ohjauksessa.

Toteutuminen: Tarkastuslautakunta on nostanut arviointikertomuksessa esiin asioita, joilla on ollut vaikutusta talouden ja toiminnan ohjaamiseen.

Ulkoisen tarkastus

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen talouden ja hallinnon tarkastusta varten. Lautakunta valmistelelee valtuuston päätettäväksi talouden ja hallinnon tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo lakisääteisen tilintarkastuksen sopimuksenmukaista toteutumista.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa haastatteleamalla sekä tekemällä tutustumis- ja arviotikäyntejä kaupungin eri kohteisiin. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastussuunnitelman toteutumista.

Tarkastuslautakunta jatkaa yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun muiden tarkastuslautakuntien kanssa. Vuonna 2018 Ylöjärvi toimii puheenjohtajakokousten isäntäkuntana.

Toimintaympäristön muutokset

Kaupunginvaltuusto on 5.6.2017 § 74 valinnut tarkastuslautakuntaan seitsemän jäsentä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2017 olivat kaupunkistrategian toteutuminen, henkilöstöpolitiikan toimeenpano, työhyvinvointi- ja työsuojelu sekä tekniikka ja ympäristöosaston alaiset tehtäväalueet. Kokouksissa on ollut kuultavina talousjohtaja, kaupunginarkkitehti, rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö, henkilöstöpäällikkö, elinvoimajohtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö, kaupunginjohtaja, työsuojelupäällikkö sekä terveys- ja sosiaalijohtaja.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintakulut	-62 586	-62 586	-61 938	-648	99,0
ulkoiset	-62 348	-62 348	-60 741	-1 607	97,4
sisäiset	-238	-238	-1 197	959	502,7
Toimintakate	-62 586	-62 586	-61 938	-648	99,0

Kaupunginhallitus

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Uudistetaan kaupungin intranet nykyistä monipuolisemmaksi ja vuorovaikutteisemmaksi sisäisen viestinnän kanavaksi.

Toteutuminen: Kaupungin intranetin uudistusprojekti toteutettiin suunnitellusti syksyn 2017 aikana. Uusi intranet nivoutui osaksi Office 365 -palveluiden käyttöönottoa, jossa Ylöjärvi toimi yhtenä kaupunkiseudun pilottikuntana. Uusi nykyaikainen intranet otettiin täysimääräisesti käyttöön tammikuussa 2018.

2. Terävöitetään talousseuranta luomalla toimintatapa vuositason laaditun talousarvion pilkkomiseksi kuukausitasolle.

Toteutuminen: Budjetointijärjestelmään luotiin kk-budjetoinnin mahdollistava ominaisuus. Kaikki yksiköt laativat kuukausitason budjetit vuoden 2017 osalta.

3. Uusi henkilöstöohjelma jalkautetaan läpi kaupunkiorganisaation.

Toteutuminen: Tavoite ei toteutunut. Henkilöstöohjelma tullaan laatimaan uuden strategian pohjalta

4. Kaupungin toimintojen digitalisaatiotyön jatkaminen palvelupainotteisesti ja seudullista yhteistyötä hyödyntäen.

Toteutuminen: Toteutunut osittain, todentamien vaatii tulkintaa ja analyysiä. Tätä tehdään kevään 2018 aikana.

5. Työllisyyden hoidon seudullisiin muutoksiin ja kokeiluihin osallistuminen aktiivisesti Ylöjärven työllisyystilanteen parantamiseksi.

Toteutuminen: Toteutunut, seudullinen työllisyyden hoidon kokeilu käynnistyi 1.8.2017.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 250 610	3 850 610	4 581 488	-730 878	119,0
ulkoiset	2 668 743	3 268 743	4 011 641	-742 898	122,7
sisäiset	581 867	581 867	569 847	12 020	97,9
Toimintakulut	-15 160 352	-15 359 536	-15 411 252	51 716	100,3
ulkoiset	-14 367 705	-14 569 479	-14 575 289	5 810	100,0
sisäiset	-792 647	-790 057	-835 963	45 906	105,8
Toimintakate	-11 909 742	-11 508 926	-10 829 764	-679 162	94,1

Hallintopalvelut

Vastuhenkilö hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Vastuualue huolehtii muun muassa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnasta, henkilöstön työhyvinvointipalveluista sekä kaupungin viestinnästä.

Toimintaympäristön muutokset

Merkittävä osa uuden kuntalain säännöksistä tuli sovellettavaksi 1.6.2017 lukien. Muutos aiheutti toimintatapamuutoksia kaupungin hallintoprosesseihin.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Huhtikuussa 2017 toimitetut kuntavaalit ja uuden valtuustokauden alku kesäkuussa 2017 olivat hallintopalveluiden toiminnassa vahvasti läsnä kevään ja alkukesän aikana. Kuntavaaleihin hallinnollisen tuen tarjoamisen lisäksi hallintopalvelut koordinoi uuden valtuuston perehtymisohjelmakokonaisuutta, joka toteutettiin neliosaisena huhti-toukokuun 2017 aikana.

Kesäkuun 2017 alusta lopuilta osin sovellettavaksi tullut uusi kuntalaki edellytti muutoksia kaupungin hallintoprosesseihin, joihin hallintopalvelut osaltaan tarjosi toimialoille tukea ja ohjeistusta. Hallintopalvelut järjesti kaupungin osastoille päätösvalmisteluun ja uuteen kuntalakiin liittyneen koulutuksen toukokuussa 2017. Kaupungin asiantuntijajärjestelmä päivitettiin keväällä 2017. Päivitys edesauttoi osaltaan siirtymistä uuden kuntalain aikaan.

Kaupungin intranetin uudistusprojekti toteutettiin suunnitellusti syksyn 2017 aikana. Uusi intranet nivoutui osaksi Office 365 -palveluiden käyttöönottoa, jossa Ylöjärvi toimi yhtenä kaupunkiseudun pilottikuntana. Uusi nykyaikainen intranet otettiin täysimääräisesti käyttöön tammikuussa 2018.

Henkilöstön työhyvinvointipalvelut oli vuonna 2017 keskeisesti mukana Yritysmuotteen Ylöjärvi -valmennusohjelman toteutuksessa. Kaupungin esimiehille järjestettiin yhteistyössä yrittäjäjärjestöjen kanssa keskustelu- ja valmennustilaisuus Avant Tecno Oy:n vieraana toukokuussa 2017. Yritysmuotteen Ylöjärvi -teema näkyi myös toukokuussa järjestetyillä henkilöstön virkistyspäivillä, joiden toteutuksessa yhteistyökumppaneina oli paikallisia yrittäjiä. Teema jatkui syksyllä järjestetyillä henkilöstökoulutuksilla, joiden aiheena oli yritysmuotteen ja asiakaskeskeisyyden edistäminen.

Ylöjärven kaupunki osallistui marraskuussa 2017 järjestettyyn maakunnalliseen Pirka17-valmiusharjoitukseen. Valmiusharjoituksen valmistauduttiin kevään ja syksyn 2017 aikana järjestettyjen yhteistilaisuuksien ja ennakkotehtävien muodossa. Varsinainen harjoituspäivä pidettiin 8.11.2017.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tulopuolella maanmyyntitulot toteutuivat noin 750 000 euroa suurempana alkuperäiseen talousarvioon nähden. Menopuolella ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 683 367	2 283 367	2 501 509	-218 142	109,6
ulkoiset	1 501 500	2 101 500	2 319 159	-217 659	110,4
sisäiset	181 867	181 867	182 351	-484	100,3
Toimintakulut	-5 038 662	-5 140 076	-5 050 015	-90 061	98,2
ulkoiset	-4 648 491	-4 751 052	-4 617 882	-133 170	97,2
sisäiset	-390 171	-389 024	-432 133	43 109	111,1
Toimintakate	-3 355 295	-2 856 709	-2 548 506	-308 203	89,2

Henkilöstöhallinto

Vastuhenkilö henkilöstöpäällikkö Arja Järvinen

Vastualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Henkilöstöhallinnon vastualue kehittää ja tukee hallintokuntia henkilöstöön liittyvissä käytännön asioissa sekä hoitaa ja koordinoi Ylöjärven kaupungille työnantajana kuuluvia tehtäviä, joihin sisältyy mm. HR-tuki, palkanlaskentapalvelut, virka- ja työehtosopimusasiat sekä eläkeasiat.

Toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöhallinto on osallistunut oman vastualueeseensa kuuluvien tehtävien osalta kaupungin organisaation uudistamiseen liittyvien muutosten valmisteluun. Näitä ovat mm. nuorisotoimen organisaatiouudistus, TS-sopimuksen alaisten työntekijöiden tehtäväkohtaisen palkan määrittämisen uudistaminen ja Elokaaren palvelukeskuksen henkilöstöön liittyvät järjestelyt. Kilpailukyky sopimuksen mukaiset virka- ja työehtosopimukset laitettiin täytäntöön 1.2.2017 lukien.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Kaupungin henkilöstön työterveyspalvelujen tuottaminen siirrettiin tehtyjen päätösten mukaisesti Terveystalolle 1.1.2017 lukien. Yhteistoiminnassa on ilmennyt useita ennakoimattomia ongelmia eri osa-alueilla, joiden saattaminen tehtyjen sopimusten mukaiseksi, on vaatinut useita neuvotteluja ja muita toimenpiteitä. Henkilöstöohjelman laadinta siirrettiin vuodelle 2018, jolloin valmistelussa voidaan huomioida uuden kaupunkistrategian antamat raamit ja suuntaviivat.

Palkkalaskelman tuotantokustannukseen on vaikuttanut ennen eläköitymistä pidettävät pitkät vuosilomat, joiden vuoksi palkkatoimistossa on palvelujen turvaamiseksi jouduttu käyttämään sijaisjärjestelyjä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Palkkalaskelman tuotantokustannus	13,84	13,52	16,25
Henkilöstön määrä	8	8	8

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Kevan varhaiseläkemenoperusteinen maksuosuus vuodelta 2017 ylittyi talousarvion alkuperäisestä varauksesta, joten siihen anottiin vuoden aikana lisätalousarviossa lisämäärärahaa n. 400 000 euroa. Muilta osin merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden ei ollut.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	855 000	855 000	841 378	13 622	98,4
ulkoiset	455 000	455 000	480 822	-25 822	105,7
sisäiset	400 000	400 000	360 556	39 444	90,1
Toimintakulut	-2 366 228	-2 460 516	-2 448 805	-11 711	99,5
ulkoiset	-2 312 439	-2 406 840	-2 392 030	-14 810	99,4
sisäiset	-53 789	-53 676	-56 775	3 099	105,8
Toimintakate	-1 511 228	-1 605 516	-1 607 427	1 911	100,1

Talouspalvelut

Vastuuhenkilö talousjohtaja Juha Liinavuori

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, rahoituksesta ja maksuliikenteestä

Toimintaympäristön muutokset

Digitaalisuus leimaa vahvasti taloushallinnon kehittymistä lähivuosina. Tämä näkyy taloushallintojärjestelmien jatkuvana päivystarpeena sekä uusien toimintatapojen kehittymisenä. Maakuntaudistus toteutuessaan tulee muuttamaan kuntien taloushallinnon toimintakenttiä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Pitkäjänteisellä taloussuunnittelulla ja suunnitelmien määrätietoisella toteuttamisella on kaupungin talouden kokonaiskuva saatu etenemään kohti tasapainotilaa. Tämä näkyy mm. asukaskohtaisen lainamäärän pienenemisenä.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Sähköisten ostolaskujen osuus kaikista ostolaskuista, %	72,2	76,0	80,1
Sähköisten myyntilaskujen osuus kaikista myyntilaskuista, %	22,5	24,2	23,9
Henkilöstön lkm	8	8	8

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintakate toteutui selkeästi budjetoitua parempana. Tulopuolelle kirjaantui kerta-luonteisesti työttömyysvakuutusmaksun oikaisut ja verohallinnolta haetut alv-palautukset. Menopuolen budjetoidun ylittävä toteuma selittyy Ylöjärven Vesi liikelaitoksen aikaisella myyntisaamisten luottotappiopoistolla sekä takautuvaan alv-palautukseen liittyvillä palvelumaksuilla.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot			207 090	-207 090	
ulkoiset			205 194	-205 194	
sisäiset			1 896	-1 896	
Toimintakulut	-2 216 587	-2 218 183	-2 340 768	122 585	105,5
ulkoiset	-2 159 091	-2 160 797	-2 278 037	117 240	105,4
sisäiset	-57 496	-57 386	-62 730	5 344	109,3
Toimintakate	-2 216 587	-2 218 183	-2 133 678	-84 505	96,2

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy

Vastuuhenkilö kaupunginjohtaja Jarkko Sorvanto

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Elinkeinotoimen kautta perustetut uudet yritykset (kpl)	61	55	70
Yritystonttiluovutus (lkm)	10	13	16
Kaupungin asiantuntijapalveluiden osto Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:ltä	315 000	315 000	390 000
Kaupungin osuus erilaisista seudullisista hankkeista	302 505	372 912	359 816
Uudet asiakkaat Ensimetrin toimipisteessä (asiakas lkm)	110	92	124
Yritysneuvonta (kontaktien lkm)	1 500	1 500	1 500
Henkilöstö, kokoaikaista	2	2	3

Kehityspalvelut

Vastuuhenkilö vs. kehitysjohtaja Jussi Teronen

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Vastuualue vastaa poikkitoimialallisesta ja strategisesta kehittämistoiminnasta, joukkoliikenteestä, tietohallinnosta, työllisyyspalveluista sekä yhteistyöhankkeiden koordinoinnista.

Toimintaympäristön muutokset

Työllisyyspalvelut aloitti Pirkanmaan alueellisen työvoima- ja yrityspalveluiden kokeilun. Tietohallinnossa seudullisten perustietotekniikka- sekä tietoverkko- ja kommunikaatiopalveluiden uusien sopimuksien myötä alkaneiden käyttöönotto- ja muutosprojektien myötä tietotekninen ympäristö on muuttunut vuoden aikana.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Ylöjärven toteutti yhdessä muiden kehyskuntien kanssa KaPa -hankkeen (kansallinen palveluarkkitehtuuri). Hankkeen yhteydessä otettiin käyttöön mm. palvelutietovaranto (PTV), johon kuvattiin kaupungin tuottamat palvelut esitettäväksi sähköisesti Suomi.fi-palvelussa. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat jatkaneet kasvuaan verrattuna 2016 tasoon.

Keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Työllistämistoimenpiteiden henkilömäärä	543	588	604
Työttömyys -%	14,0	11,5	8,2

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Palveluiden tehostamisen myötä valtion maksamien tulojen määrä on kasvanut työllisyyspalveluissa ennakoitua enemmän. Seudullisen joukkoliikenteen kustannukset ovat tarkentuneet toiminnan vakiinnuttua vuoden 2016 uudistuksen jälkeen.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	712 243	712 243	1 031 510	-319 267	144,8
ulkoiset	712 243	712 243	1 006 466	-294 223	141,3
sisäiset			25 044	-25 044	
Toimintakulut	-5 538 875	-5 540 761	-5 571 664	30 903	100,6
ulkoiset	-5 247 684	-5 250 790	-5 287 340	36 550	100,7
sisäiset	-291 191	-289 971	-284 324	-5 647	98,1
Toimintakate	-4 826 632	-4 828 518	-4 540 154	-288 364	94,0

Asukaslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet:

1. Asiakastytyväisyyskyselyjen kokonaisuuden kartoittaminen ja niiden kehittäminen.

Toteutuminen: Kaupunkiorganisaation asiakastytyväisyyskyselyt ovat siirtyneet enenevässä määrin sähköisiin kanaviin. Kaupungin sähköistä palautejärjestelmää on kehitetty nopeammaksi ja selkeämmäksi vuosien 2016 ja 2017 aikana.

2. Kehitetään asukasilta-konseptia edelleen vuorovaikutteisemmaksi ja osallistavammaksi.

Toteutuminen: Kevään 2017 asukasillassa kokeiltiin suoraa videolähetystä kaupungin YouTube-kanavalla. Lisäksi tilaisuuksia on aktiivisesti mainostettu kaupungin sosiaalisen median kanavissa (Facebook, Twitter, Instagram).

Vuonna 2017 asukasilloja järjestettiin turvallisuus-teemaan liittyen siten, että keväällä järjestettiin asukasilta yleiseen turvallisuuteen ja kaupungin turvallisuussuunnitelmaan liittyen sekä syksyllä ikäihmisten turvallisuuteen liittyen. Asukasilloissa oli laaja edustus sekä kaupungin että muiden viranomaisten edustajia pitämässä esityksiä ja vastaamassa paikallaolleiden kysymyksiin. Lisäksi syksyllä järjestettiin asukasilta talousarviosta, MAPSTOsta ja kaupunkistrategiasta.

Asukaslautakunta

Vastuuhenkilö hallinto- ja talousosaston hallintopäällikkö Antti Pieviläinen

Vastuualueen toiminnan kuvaus ja keskeiset tunnusluvut

Asukaslautakunnan tavoitteena on edistää kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia kaupungin hallintoon, päätöksentekoon ja palveluiden kehittämiseen. Lautakunta edistää myös kuntalaisdemokratian toimivuutta.

Toimintaympäristön muutokset

Kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2017 valitsema uusia asukaslautakunta aloitti toimintansa kesäkuussa ja lautakunta nimesi uudet neuvostojen kokoonpanot toimikauteen syys-lokakuussa. Asukaslautakunnan ja neuvostojen yhteistapaaminen pidettiin marraskuussa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnan painopisteet ovat toteutuneet suunnitellusti talousarvion ja lautakunnan toimintasuunnitelman mukaisesti.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Talkoorahaa saaneiden hankkeiden määrä	28	23	22
Järjestettyjen asukasillojen määrä	6	6	3

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintakulut	-63 762	-63 762	-49 848	-13 914	78,2
ulkoiset	-63 636	-63 636	-48 483	-15 153	76,2
sisäiset	-126	-126	-1 365	1 239	1 083,7
Toimintakate	-63 762	-63 762	-49 848	-13 914	78,2

Perusturvalautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

1. Perusturvan hallinnon ja erikoissairaanhoidon vastuualueen keskeinen tavoite on vastata kaupungin sote-uudistukseen liittyvästä valmistelusta sekä sairaanhoitopiiristä hankitun erikoissairaanhoidon toteutumisesta suunnitellun mukaisena.

Toteutuminen: Maakunnan sote-uudistuksen valmistelussa oltiin mukana useassa työryhmässä ja mallinnettiin keväällä 2017 sote-palvelupaketit. Sairaanhoitopiiristä hankittu hoito toteutui kaikkineen määrärahavarausta pienempänä ja saatiin palautusta 624 000 €.

2. Uudistetaan työikäisten perussosiaalityön prosessi asiakaslähtöisesti ja verkostoituen erityisesti vakavissa talousvaikeuksissa olevien ja lapsiperheiden tueksi.

Toteutuminen: Tavoite on toteutunut osittain. Prosessin uudistaminen on aloitettu ja työtä jatketaan osana työikäisten sosiaalityön valtakunnallista kehittämishanketta edelleen v. 2018 aikana.

3. Investoidaan paljon palveluja käyttävien asiakkaiden hoitoon tavoitteena asiakaslähtöinen, laadukas ja kustannusvaikuttavampi hoito.

Toteutuminen: Tavoite toteutui osittain. Vuoden 2016 lopussa oli tilastojen mukaan 10 tai enemmän käyntiä olevia henkilöitä 261 ja vuoden 2017 lopussa 210. Vuoden aikana omahoitajat pyrkivät arvioimaan alueensa paljon palvelua käyttävien henkilöiden hoidon tarpeen ja tarvittaessa ottivat kontaktia potilaisiin sekä pyrkivät tekemään vastaanotolla ns. valmistelevan laajan vastaanottokäynnin. Näitä tehtiin vuoden aikana 199 henkilölle.

4. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelukokonaisuuden järjestäminen kuntalaisten tarpeita vastaavaksi kehittämällä ja vahvistamalla ylisektoriaalista yhteistyötä.

Toteutuminen: Tavoite on toteutunut osittain. Aikuisväestön mielenterveyspalveluita on kehitetty lisäämällä perusterveydenhuollon mielenterveystyötä nuorille aikuisille ja ikäihmisille sekä antamalla psykiatrasta intensiivihoidoa Avekissa. Päihdetyön kehittämiseksi on tehty yhteistyötä terveyskeskuksen päihdetyöryhmän kanssa. Terveyskioskilla ja perhetyössä on kehitetty uusia matalan kynnyksen toimintamuotoja ja verkostoiduttu erityisesti lastensuojelun kanssa lisäämällä ammatillista tukihenkilötoimintaa nuorille. Nuorten mielenterveyspalveluissa on kuitenkin ruuhkaantumista ja resurssivajetta eikä nuorisopsykiatria ole saatu palkattua. Nuorten mielenterveyspalveluiden tarve on lisääntynyt viimeisen kahden vuoden aikana ja jonotilanne on kasvanut kohtuuttomaksi.

5. Kotitiimi toimii koko kaupungin alueella ympärivuorokautisena palveluna. Työ perustuu vastuualueiden yhdessä määrittelemiin asiakastarpeisiin. Palvelun piirissä ovat hoidollisesti erityistä apua tarvitsevat asumispalvelujen ja kotihoidon, saattohoidon, mielenterveyspalvelujen sekä vammaispalvelujen piirissä olevat asiakkaat.

Toteutuminen: Tavoite toteutui osittain. Kotitiimin palvelujen piirissä oli hoidollisesti erityistä apua tarvitsevia kotihoidon ja asumispalvelujen sekä mielenterveys- ja

vammaispalvelujen asiakkaita. Saattohoitoasiakkaita pystyttiin palvelemaan myös enenevässä määrin koko kunnan alueellakin. Kotitiimin sairaanhoitajaresurssin vähyys ei kuitenkaan mahdollistanut kotitiimin toimintaa vielä koko kunnan alueella säännöllisenä ympärivuorokautisena ja enemmän sairaanhoidollisena toimintana.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	9 177 090	9 072 090	9 805 868	-733 778	108,1
ulkoiset	8 459 100	8 354 100	9 054 709	-700 609	108,4
sisäiset	717 990	717 990	751 159	-33 169	104,6
Toimintakulut	-89 415 947	-90 311 309	-91 270 985	959 676	101,1
ulkoiset	-82 310 173	-83 266 740	-84 144 056	877 316	101,1
sisäiset	-7 105 774	-7 044 569	-7 126 929	82 360	101,2
Toimintakate	-80 238 857	-81 239 219	-81 465 117	225 898	100,3

Hallinto ja erikoissairaanhoido

Vastuuhenkilö terveys- ja sosiaalijohtaja Anne Santalahti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii perusturvan luottamusmiesshallinnosta sekä perusturvalautakunnan työskentelyyn liittyvistä asioista, perusturvaosaston keskitetystä hallinnosta sekä toimistopalveluista.

Koko hallinto panosti vuoden 2017 aikana merkittävästi maakunnan sote-uudistuksen valmisteluun, sillä johtoryhmän jäsenet osallistuivat useiden eri työryhmien työskentelyyn sekä käynnissä oleviin maakunnallisiin projekteihin. Henkilöstölle järjestettiin tammikuussa 2017 sote-messut Valossa ja vuoden aikana pidettiin useampia henkilöstöinfoja. Ylöjärvi lisäksi pilotoi maakunnan tiedolla johtamisen työryhmän pyynnöstä Sitran kehittämiä palvelupaketteja. Haluttiin selvittää nimenomaan perustason toiminnan analysointia palvelupaketteja hyväksikäyttäen. Työmäärä oli huomattava, koska niin sosiaali- kuin terveystalvissa jouduttiin tekemän käsityönä tarvittavien tietojen poimintaa ja yhdistämistä kustannustietoihin. Hyvinvointikoordinaattorina toimiva johtava ylihoitaja teki runsaasti erinomaista yhteistyötä hyvinvointiasioiden edistämiseksi kaupungin eri toimialojen, järjestöjen, vapaaehtoistoisten ja sairaanhoitopiirin alueellisen hyvinvointiryhmän kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Hallinnon tai erikoissairaanhoidon alueella ei tapahtunut merkittäviä toimintaympäristön muutoksia, paitsi terveyskeskuksen johtava ylilääkäri irtisanoutui toukokuun alusta alkaen ja tehtävää hoidettiin sijaisvoimin vuoden loppuun asti. DNA:n puhelinprojekti työllisti odotettua paljon enemmän koko vuoden ajan johtavaa ylihoitajaa, joka oli ohjausryhmän jäsen lokakuun loppuun asti.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Sairaanhoitopiiristä hankittu erikoissairaanhoido toteutui tilausta pienempänä. Tämän mahdollisti ennen muuta kehittynyt geriatrinen toimintamalli ja kuntoutus, akuutti-osaston ja kotiutustiimin toiminta sekä oman aikuispsykiatrian avohoitoyksikkö Avekin onnistunut toiminta. Kaikkiaan sairaanhoitopiiri palautti loppulaskussa 624 000 €.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Sairaanhoitopiirin kustannukset €/asukas (sis. ensihoidon ja sairaankuljetuksen)	949	940	923
Henkilöstö	25,5	25,5	25,5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Koko vastuualueen toimintamenot alittuivat nettona 1 372 000 € eli 4,1 %. Tämä johtuu pääosaltaan sairaanhoitopiirin menokohtaan tehdyn varauksen, joka sisältää laskennallisen kalliinhoidon maksun ja erityisvelvoitemaksun, alittumisella noin 1 200 000 €. Tämän lisäksi tulokertymä ylittyi suunnitellusta.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	392 190	392 190	430 546	-38 356	109,8
ulkoiset	24 200	24 200	54 661	-30 461	225,9
sisäiset	367 990	367 990	375 885	-7 895	102,1
Toimintakulut	-34 483 424	-34 026 352	-32 692 708	-1 333 644	96,1
ulkoiset	-34 283 264	-33 826 734	-32 490 938	-1 335 796	96,1
sisäiset	-200 160	-199 618	-201 770	2 152	101,1
Toimintakate	-34 091 234	-33 634 162	-32 262 162	-1 372 000	95,9

Sosiaalityön palvelut

Vastuuhenkilö sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Sosiaalityön palvelujen vastuualue tuottaa ja järjestää sosiaalityön peruspalvelut sisältäen työikäisten sosiaalityön ja täydentävän sekä ehkäisevän toimeentulotuen, lasten ja perheiden sosiaalityön ja vammaispalvelujen tehtäväalueet. Vammaispalvelujen tehtäväalue on vastannut alle 30-vuotiaiden omaishoidon tuen palvelusta.

Palvelut ovat pääosin luonteeltaan viimesijaisia ja subjektiivisten oikeuksien perusteella järjestettäviä.

Toimintaympäristön muutokset

Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksatus siirtyivät Kelan vastuulle 1.1.2017 alkaen ja toimeentulotukeen liittyvät tehtävät vähenivät merkittävästi työikäisten palvelujen tehtäväalueella. Työntekijäresursseja (sosiaalityöntekijän ja ohjaajan vakanssit) kohdennettiin muutoksen seurauksen uudelleen vahvistaen lasten ja perheiden palveluja.

Päihdetyön palvelut ja henkilöstö (sosiaalityöntekijä) siirtyivät terveyskeskuspalvelujen vastuualueelle. Samoin työllisyyspalvelujen vastuulle siirtyivät kaikki kuntouttavaan työtoimintaan liittyvät tehtävät sekä määrärahavaraukset, myös työmarkkinatuen kuntaosuusmaksu.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Työikäisten sosiaalityössä perustoimeentulotuen tehtävien siirtyminen Kelalle aiheutti alkuvaiheessa lisääntynyttä asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan tarvetta. Palvelun sisällön kehittäminen eteni tilanteesta johtuen hankkeen (Prosos) kautta arvioitua hitaammin.

Lasten ja perheiden palveluja vahvistettiin toimeentulotukityöstä vapautuvilla vakansseilla, sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnin vaikeuksista johtuen tehtäväalueelle palkattiin määräaikaista ylimääräinen sosiaaliohjaaja vastaamaan erityisesti jälkihuollon tehtävistä. Tehostetun perhetyön vahvistaminen toteutettiin lastensuojelun ostopalvelumäärärahoista.

Vammaispalveluissa tavoite pitkäaikaisen laitoshoidon vähentämisestä ei toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kaikille omaishoidon tuen kriteerit täyttäneille hakijoille voitiin myöntää tukea.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen menot €/as	9	9	5
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat, huostassa 31.12.	60	53	53
Kiireellisten sijoitusten määrä vuoden aikana	36	52	47
Omaishoidon tukea vuoden aikana saavat (alle 30-vuotiaat, toiminta eriytetty v. 2016)		27	33

Henkilökohtaisen avun asiakkaiden määrä vuoden aikana	104	110	123
Kehitysvammahuollon palveluasuminen, asiakkaita vuoden aikana	50	54	53
Henkilöstö	61	61	62*

sis. määräaikaisen sosiaaliohjaajan lasten ja perheiden palveluissa.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talousarvio toteutui koko vastuualueella palkkakustannusten osalta lähes talousarviovarauksen mukaisesti sen sijaan sivukulujen toteuma ylitti talousarviovarauksen n. 155 000 eurolla.

Palvelujen ostoissa lastensuojelun kokonaismenojen kasvu taittui ja vuoteen 2016 verrattuna ja kokonaismenot kääntyivät laskuun. Johtuen edelleen keskeneräisistä hallintoriitaprosesseista menot ylittivät kuitenkin talousarviovarauksen n. 1 milj. eurolla. Ennakoimattoman palvelutarpeen kasvun ja korkealla tasolla pysyneen kehitysvammaisten laitoshoidon tarpeen seurauksen vammaispalvelujen tehtäväalueen palvelujen ostojen menot ylittivät talousarviovarauksen n. 550 000 eurolla. Vammaispalveluissa ylitykset kohdistuivat kuljetuspalveluihin, palveluasumiseen ja henkilökohtaisen avun palveluihin.

Ostopalvelujen kustannuksia voitiin vastuualueella osittain kattaa avustuksista (mm. perustoimeentulotuen varaus) säästyneillä määrärahoilla.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	1 913 400	1 808 400	2 012 937	-204 537	111,3
ulkoiset	1 573 400	1 468 400	1 651 093	-182 693	112,4
sisäiset	340 000	340 000	361 844	-21 844	106,4
Toimintakulut	-13 945 806	-14 427 778	-15 863 353	1 435 575	110,0
ulkoiset	-12 757 284	-13 241 837	-14 647 362	1 405 525	110,6
sisäiset	-1 188 522	-1 185 941	-1 215 991	30 050	102,5
Toimintakate	-12 032 406	-12 619 378	-13 850 416	1 231 038	109,8

Terveyskeskuspalvelut

Vastuuhenkilö vt. johtava ylilääkäri Teija Lahti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Terveyskeskuspalveluiden vastuualueeseen kuuluu avosairaanhoido (lääkäripalvelut, sairaanhoitajapalvelut, röntgenpalvelut, avofysioterapiapalvelut sekä tekstin käsittely), suun terveydenhuolto, neuvolapalvelut ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, terveyskeskuksen akuuttiosasto sekä päihdepalvelut. Lisäksi vastuualueeseen kuuluu maksusitoumuksilla ja palvelusetelillä ostettavaa perustason erikoissairaanhoidoa sekä lääkinnällinen kuntoutus.

Toimintaympäristön muutokset

Vastuualue kasvoi vuoden 2017 alusta merkittävästi päihdepalvelujen ja akuuttiosaston liittymisen myötä. Tällä muutoksella valmistauduttiin maakuntaudistukseen, ja toimintaa tullaan kehittämään edelleen asetuksen mukaiseen Sote-keskuksen suuntaan sekä ennaltaehkäisevään toimintaan. Lisäksi yhteiskunnan muutoksen myötä näyttää siltä että päihdepalvelujen tarve oli tänä vuonna ja jatkossakin ennakoitua suurempi erityisesti asumispalveluiden sekä ns. raskaampien päihdekäyttäjien osalta. Turvallisuusuhkia on myös koettu aiempaa enemmän vuoden aikana. Lisäksi erikoissairaanhoidosta siirtyvän toiminnan kustannusvaikutukset on ollut huonosti arvioitavissa mm. lääke ja hoitotarvikkeiden osalta. Vuosi on ollut myös varsin aktiivinen muun kehittämisen osalta ja mm. sähköisiä palveluita on kartoitettu ja otettu käyttöön sekä erikoissairaanhoidon konsultaatioita aloitettiin lähipalveluna oman terveyskeskuksen tiloissa. Merkittävänä muutoksina vuoden aikana ovat olleet haasteet tietojärjestelmän sekä puhelinliikenteen vaihtumiseen liittyen sekä suun terveydenhuollon liittyminen Kantaan.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vastaanotto toiminnan osalta suunniteltuihin tunnuslukuihin ei aivan päästy, mutta toisaalta toimintaa onkin kehitetty enemmän sähköisen asioinnin ja puhelintoiminnan suuntaan. Terveysneuvonnassa mm. tehtiin aiempaa enemmän kotikäyntejä sekä toiminnan muutoksia mm. moniammatillinen vastaanotto otettiin käyttöön ja pyrittiin asiakaslähtöisempään toimintaan. Myös suun terveydenhuolto sai pidettyä toiminnan ja jonotilanteen hyvällä tasolla. Akuuttiosaston keskimääräisen hoitojakson pituus 8.4 vrk:tta on merkittävä saavutus ja useamman vuoden kehittämisen tulos.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Terveyskeskuspalvelujen peittävyys (%)	62	60	58
Käynnit terveydenhoitajan vastaanotolla	32 702	28 356	27 332
Akuuttiosaston keskimääräinen hoitojakson pituus	13,2	10,8	8,4
Suun terveydenhuollon asiakaskäyntien peittävyys väestöstä viimeisen 3 vuoden aikana.	66	66	66

Päihdehuollon asiakkaita palveluasumisen piirissä	24	17	18
Henkilöstö	136	178	178

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Talouden toteuma näytti vielä lokakuun arviossa myönteiseltä. Tuottoja saatiin odotettua enemmän lisääntyneen valinnanvapauden toteutumisen myötä. Menojen osalta kuitenkin loppuvuoden laskutuksen osalta tuli ennakoimattomia suuria tasauslaskuja tehostuneen ja muuttuneen toiminnan seurauksena. Päihdehuollon ostopalveluiden osalta muuttoliikkeen seurauksena päihdeasiakkaiden määrän kasvu yllätti. Lisäksi uuden päihdetiimin avulla ohjattiin asiakkaita eteenpäin laitospaikoille herkemmin paremman tavoitettavuuden ansiosta. Asiakkaiden huume/vieroitushoitosten osuus lisääntyi ennakoimattoman selvästi loppuvuoden aikana. Lähes puolet (17) katkaisuhoidon ohjatuista (37) on hoidettu pidemmän jaksolla, joka tarkoittaa käytännössä vieroitushoitoa. Lisäksi aiempina vuosina kalliin korvaushoidon piirissä on ollut 2-3 henkilöä ja tämä määrä nousi yllättäen vuoden aikana 8 henkilöön ja laskutus toteutui vasta viimeisen kolmanneksen aikana. Kokonaisuudessa päihdepalveluiden ylitys koostuikin palveluiden oston ylittymisellä (188 148 €).

Toinen suuri ennakoimaton loppuvuoden ylitys syntyi kaikissa yksiköissä hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden kustannuksissa. Akuuttiosaston hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden suuren kulutustarpeen sai aikaan tehostettu toiminta. Loppuvuoden aikana tehostettiin yhteistyötä ns. Oma järjestelmän avulla ja täten hoitamalla kehyskuntien potilaita sekä aktiivisella otteella saatiin hoitajakson pituus tavoitteeseen <9. Lisäksi kotitiimi tehosti toimintaansa ja vaikka se kuuluu hoito- ja kuntoutumispalveluihin, niin tarvikkeet on kuitenkin sisällytetty akuuttisairaanhoidon budjettiin ja ennakoimaton toiminnan lisääntyminen niin akuuttiosastolla kuin kotitiimissä toi yllättävän lisälaskun akuuttiosaston lääke ja hoitotarvikkekustannuksiin (117 795 €). Osastolla potilaiden ollessa raskaammin hoidettavia henkilöstökulut ylittyivät ennakoitua enemmän. Avosairaanhoidon osalta merkittävin ylitys tuli myös lääke- ja hoitotarvikkeista nimenomaan loppuvuoden osalta kun markkinoille tullut kallis diabetespotilaiden sokerinmittauslaite otettiin mukaan sairaanhoitopiirissä hoitosuositukseen ja tämän seurauksena hoitotarvikkeisiin tuli lähes 100 000 € lisäkustannus.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 633 500	2 633 500	2 842 634	-209 134	107,9
ulkoiset	2 623 500	2 623 500	2 829 211	-205 711	107,8
sisäiset	10 000	10 000	13 422	-3 422	134,2
Toimintakulut	-17 632 501	-17 633 608	-18 442 874	809 266	104,6
ulkoiset	-15 440 712	-15 468 135	-16 247 300	779 165	105,0
sisäiset	-2 191 789	-2 165 473	-2 195 574	30 101	101,4
Toimintakate	-14 999 001	-15 000 108	-15 600 241	600 133	104,0

Ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja
Paula Pasanen-Aro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Palveluvalikoima muodostaa ennaltaehkäisevien, terveys- ja hyvinvointieroja kaventavien ja korjaavien, varhaisen puuttumisen, kuntalaisten omatoimisuutta tukevien ja asiakkaan valinnanvapautta lisäävien palvelujen kokonaisuuden. Vastuualue sisältää mielenterveyskeskuksen, perhekeskuksen, perhetyön ja terveystietokeskuksen toiminnot.

Toimintaympäristön muutokset

Puhelinoperaattorin vaihdos aiheutti yhteydensaanti ongelmia ja kuormitti sekä asiakkaita että työntekijöitä koko loppuvuoden ajan.

SOTE-uudistuksen pitkittyminen on aiheuttanut henkilöstössä epävarmuutta ja huolta, mikä on lisännyt tiedottamisen ja henkilöstön tukemisen tarvetta. Lape-hankkeeseen on palkattu projektikoordinaattori Ylöjärvelle. Aikuisten mielenterveys- ja päihdetyön suunnittelutyössä on oltu aktiivisesti mukana.

Henkilökunnassa on ollut aiempia vuosia enemmän vaihtuvuutta eläköitymisten ja pitkien sairauslomien takia, mikä on vaikuttanut erityisesti perheneuvolan, perhetyön ja mielenterveystoimiston toimintaan. Uusien työntekijöiden rekrytoimiseen on jouduttu panostamaan myös aiempaa enemmän.

Perhetyön työaikajärjestely ja eri työryhmien resurssointi on tarpeen arvioida uudelleen, jotta lakisääteiset perhetyön palvelut pystytään edelleen tarjoamaan sujuvasti. Päihdeongelmat lieveilmiöineen näyttävät lisääntyvän ja vaikeutuvan jatkuvasti, mikä on nostanut lisätarvetta terveys- ja perhekeskuksen turvallisuustoimien kohentamiseksi, mutta hälytysjärjestelmän ajanmukaistaminen on viivästynyt ja tarve vartijavahtimestarin palkkaukseen on noussut ajankohtaiseksi sekä potilaiden että henkilökunnan turvallisuuden kohentamiseksi.

Nuorten mielenterveyspalveluiden tarve on lisääntynyt voimakkaasti viimeisen 2 vuoden aikana eikä tarpeeseen ole pystytty vastaamaan riittävästi, mikä näkyy nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon käytön suurena ylityksenä.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Tavoitteena on ollut kehittää eri-ikäisille kuntalaisille matalan kynnyksen palveluita verkostoitumalla moniammatillisesti.

Mielenterveyskeskuksen toiminta on tehostunut intensiiviyksikkö Avekin aloitettua toimintansa elokuussa 2016, ja potilaita oli hoidossa 117 vuonna 2017. Avohoidon tehostuminen on vähentänyt PSHP:n sairaalahoidon tarvetta tavoitteen mukaisesti ja akuuttipsykiatrian tilauksesta jäi käyttämättä yli 300 000 €. Potilaiden hoidon parantamiseksi kehitettiin kotiin jalkautuvaa työtä ja ryhmätoimintaa. Tehostetun asumisen kustannuksiin Avekin intensiivihoido tuo vähenemistä vasta pidemmällä aikavälillä.

Nuorten syrjäytymistä ehkäisevänä toimenpiteenä palkattiin ammatillista tukihenkilötoimintaa varten 2 perheohjaajaa lastensuojelun kumppaniksi ja monimuotoista perheiden ja vanhempien tukea jatkettiin edelleen perhekioskilla.

Ikäihmisten matalan kynnyksen mielenterveystyöhön palkattiin 50 % psykiatrisen sairaanhoitaja, jonka vastaanottokäyntejä on ollut maaliskuun jälkeen 230 (osa kotikäyntejä).

Perhetyön monipuolistaminen on ollut yhtenä kehittämisaikana ja nuorten tukemiseksi käynnistettiin ammatillisten tukihenkilöiden käyttö.

Erilaisen palveluohjauksen, neuvonnan ja etuohjauksen tarpeeseen on vastattu nuorisotiimin sosiaalityöntekijän työpanoksella ja perhetyöstä tukea saaneiden perheiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Hyvinvointipalvelut ovat olleet edelleen mukana useissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Perusterveydenhuollon mielenterveystyöryhmän asiakkaat (aloitettu v. 2016)		355	384
Avohoidon psykiatrisen intensiiviyksikkö Avekin hoidossa olleet potilaat (aloitettu v. 2016)		42	117
Perheneuvolan keskim. jonoaika (työpäiviä)	42	18	41
Perhetyö Asiakasperheiden määrä	309	433	490
Terveysneuvonta asiakkaita	8 697	7 889	8 650
Henkilöstö joista osa-aikaisia	44 2	48 2	54 2

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Suurin poikkeama on ostopalvelumenoissa, jotka on ylitetty 214 000 eurolla. Ylitys johtuu suurimmalta osin mielenterveyskeskuksen potilaiden asumispalveluista. Terveysneuvonnan ostopalvelumenoja lisäävät vuodelta 2016 siirtyneet työttömien terveystarkastuksiin liittyvät jatkotutkimusten kustannukset Terveystalossa, joihin ei v. 2017 enää budjetoitu rahaa terveystarkastuksen puolelle.

Tulot ylittyivät kaikissa työyksiköissä erilaisten hankkeiden tuottojen, toimenpidemaksujen, perhetyön maksujen ja STM:n valtionosuuksien takia, minkä vuoksi kokonaisyli-tys menoissa jäi n. 86 000 €:n ja kokonaistoteuma on yhteensä 101,9 %.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	210 100	210 100	274 893	-64 793	130,8
ulkoiset	210 100	210 100	274 885	-64 785	130,8
sisäiset			8	-8	
Toimintakulut	-4 481 098	-4 737 535	-4 888 367	150 832	103,2
ulkoiset	-4 153 745	-4 412 420	-4 562 948	150 528	103,4
sisäiset	-327 353	-325 115	-325 419	304	100,1
Toimintakate	-4 270 998	-4 527 435	-4 613 475	86 040	101,9

Hoito- ja kuntoutumispalvelut

Vastuuhenkilö vs. hoito- ja kuntoutumispalvelujen johtaja Sirpa Ellala

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Hoito ja kuntoutumispalveluiden vastuualueella toteutetaan geriatrian poliklinikka- ja avotiimitoimintaa, muistisairaiden hoitoa ja kuntoutusta, sairaalahoitoa, vanhainkoti-, tehostettua ja tavallista palveluasumista, ikäihmisten päivätoimintaa ja lyhytaikaishoitoa, kotihoitoa ja siihen liittyviä tukipalveluja, omaishoidon palveluja sekä perhehoitoa ja yhteisöasumista. Vastuualueen toiminnan tavoitteena on edistää oman terveydenhuollon ja sosiaalihuollon perustason ja erikoisosaamisen yhteistyöllä kotona asumista ja auttaa ennaltaehkäisevillä toimilla ja muilla palveluilla kotona asuvien pitkäaikaissairaiden ja ikääntyneiden kuntalaisten toimintakykyä ja elämänlaatua.

Toimintaympäristön muutokset

SOTE-lainsäädännön puitteissa koko vanhuspalvelujen järjestelmä tuotantotapoineen tulee arvioitavaksi uudelleen vuosina 2017-2019. Perusturvaosasto on mukana SOTEn valmisteluryhmissä sekä hoito- ja kuntoutumispalvelut osallistuu KAAPO-Ikäneuvo hankkeen kehittämistyöhön ja kokeiluihin. STM:n Ikäneuvo-hankkeen tärkeimpiin tavoitteisiin kuuluu ikäihmisten tukeminen kotona asumisessa, arjessa selviytymisessä ja kuntoutumisessa. Myös digitalisaatio ja teknologiset ratkaisut ovat laajentuneet kotihoitoon ja hoivan palveluissa mm. etäyhteyksien käyttömahdollisuuksien kokeiluina. Asumispalveluissa tuottajien ja tarjonnan määrä on kasvanut. Palvelujen kilpailutukset ja markkinoiden muutokset edellyttävät omien ja ostettujen asumispalvelujen tuotantosuhteiden arviointia, kun valmistaudutaan SOTE -muutokseen. Elokaaren palvelukeskuksen kiinteistön myynnin valmistelun yhteydessä tehtiin kiinteistön myynnin ja siitä seuraavan palvelujen tuotantotavan muutokseen liittyvä vaikutusten arviointi, Eväarviointi. Palvelutuotannon käytännön muutosten suunnittelutyö tehtiin yhteistyössä asiakkaiden/heidän edustajiensa ja henkilöstön kanssa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Hoito- ja kuntoutumispalvelujen vastuualueen keskeisenä painopistealueena vuonna 2017 on ollut kotitiimin toiminta eri vastuualueiden yhteisenä kehittämistyönä. Tavoitte toteutui osittain. Kotitiimin palvelujen piirissä oli hoidollisesti erityistä apua tarvitsevia kotihoitoon ja asumispalvelujen sekä mielenterveys- ja vammaispalvelujen asiakkaita. Saattohoitoasiakkaita pystyttiin palvelemaan myös enenevässä määrin koko kunnan alueellakin. Kotitiimin sairaanhoitajaresurssin vähyys ei kuitenkaan mahdollistanut kotitiimin toimintaa vielä koko kunnan alueella säännöllisenä ympärivuorokautisena ja enemmän sairaanhoidollisena toimintana.

Kotihoitoon ja asumispalvelujen piirissä olevien asiakkaiden lääkäripalveluja kehitettiin yhteistyössä geriatrian poliklinikan kanssa asiakkaiden tarpeen mukaan. Koko vastuualueella panostettiin asiakkaan palveluketjujen toimivuuteen tekemällä palvelujen prosessikuvauksia ja tarkistamalla niitä tarpeen mukaan. Koko vastuualueen henkilöstö osallistui kinestetiikan koulutukseen. Menetelmä on asukkaan tukemista ja ohjaamista hänen omassa liikkumisessaan ja sen avulla voidaan vähentää myös henkilöstön tekemän työn kuormittavuutta ja lisätä työn luovuutta ja mielekkyyttä.

Omaishoidon tukea myönnettiin kaikille kriteerit täyttävälle. Vuoden aikana omaishoidossa olleiden asiakkaiden määrä kasvoi edellisen vuoden 130 asiakkaasta 160 asiakkaaseen. Perhehoitoa kehitettiin maakunnallisessa yhteistyössä mm. järjestämällä

uusien perhehoitajien koulutuksia.

Lokakuussa 2017 alkoivat Ikäneuvo-hankkeen kokeilut, yhteinen puhelinneuvonta, lähitoritoiminta ja asiakasohjaus. Puhelinneuvonnassa asiakas saa yhdestä numerosta neuvontaa ja ohjausta palveluluista koulutetuilta neuvojilta. Matalan kynnyksen paikallinen neuvontapiste, Ylöjärven Lähitori aloitti toimintansa Soppeensydämen ikäihmisten toimintatilassa. Lähitoritoiminta jalkautui myös kaupungin muille alueille, Kuruun, Viljakkalaan ja Siivikkalaan eri matalan kynnyksen toimintoina kuten lähitorin neuvontana (ikäpiste) ja porinapiireinä. Asiakasohjauskokeilu alkoi neljän asiakasohjaajan panostuksella. Hankkeessa aloitettiin myös kuntoutuksen hyvät käytännöt mallinnustyö. Omaishoidon tukimallissa toteutettiin omaishoitajille kysely, jonka pohjalta omaishoitajien etätukimallin kokeilut (VideoVisit) alkoivat. Suunnittelu etäyhteyksien käyttömahdollisuuksien kokeilusta asiakasohjaajien ja geriatrian poliklinikan moniammatillisen tiimin työvälineenä aloitettiin viime vuoden aikana.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Kotona asuvat 75-v. täyttäneet % (N) (Valtakunnallinen tavoite 91-92 %)	91,8 % (1 875)	92,0 % (1 955)	92,6 % (2018)
Säännöllisessä kotihoidossa 75-v. täyttäneet %(N) (Valtakunnallinen tavoite 13-14 %)	8,5 % (173)	8,4 % (178)	8,8 % (191)
Tehost. palveluasumisessa 75-v. täyttäneet % (N) (Valtakunnallinen tavoite 6-7 %)	6,6 % (134)	6,6 % (140)	6,2, % (135)
Ostetun palveluasumisen asiakasmäärä:			
tehostettu	58	65	65
tavallinen	38	32	33
Omaishoidon tuen saajien määrä vuoden aikana	120	130	160
Henkilöstö	259	250	245

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän n. 200 000 euroa. Palvelujen ostot jäivät alle arvioidun n. 100 000 euroa loppuvuonna tehdyn ostojen määrän vähennyksen johdosta.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	4 027 900	4 027 900	4 244 860	-216 960	105,4
ulkoiset	4 027 900	4 027 900	4 244 860	-216 960	105,4
Toimintakulut	-18 873 118	-19 486 036	-19 383 682	-102 354	99,5
ulkoiset	-15 675 168	-16 317 614	-16 195 507	-122 107	99,3
sisäiset	-3 197 950	-3 168 422	-3 188 175	19 753	100,6
Toimintakate	-14 845 218	-15 458 136	-15 138 823	-319 313	97,9

Sivistyslautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

1. Käynnistetään ja toteutetaan erityisopetusta koskeva auditointi. Selvitys ja toimenpide-ehdotukset valmistuvat 30.4.2017 mennessä.

Toteutuminen: Erityisopetuksen auditointi käynnistettiin, mutta sitä jatketaan vielä vuonna 2018, sillä auditointiin liitettiin seudullisena hankkeena toteutettu ulkopuolisen suorittama arviointi erityisopetuksen tilasta.

2. Kaikki peruskoulut toteuttavat Liikkuva koulu -periaatetta. Seurantakeinona käytetään syksyn 2017 koulujen lukuvuosisuunnitelmia. Hankkeeseen haetaan myös valtionavustusta.

Toteutuminen: Tämä tavoite on toteutunut. Liikkuva koulu -hankkeeseen saatiin myös valtionavustusta.

3. Haetaan lukiolle erityislukiostatusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (tavoite siirretty vuodelta 2016).

Toteutuminen: Ylöjärven lukiolle on myönnetty 1.8.2018 alkaen yrittäjyyden erityistehtävä. Opiskelijamäärän sisäänoton maksimi on vuosittain 40 opiskelijaa yrittäjyyslinjalle.

4. Toiminnan tehostamiseksi koulunkäynnin ja iltapäivätoiminnan yhdistelmätyötä lisätään. Ao. työntekijöiden toimenkuvat päivitetään 31.5.2017 mennessä.

Toteutuminen: Yhdistelmätyötä on lisätty siten, että yhden koulun iltapäivätoiminta on syksystä lukien toiminut täysin yhdistelmätyöntekijöiden hoitamina. Toimenkuvien päivittäminen on siirtynyt vuodelle 2018.

5. Laaditaan ja otetaan käyttöön varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2017 lukien.

Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin sivistyslautakunnassa (16.5.2017 § 39) ja se otettiin käyttöön 1.8.2017.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	4 718 800	4 718 800	5 176 811	-458 011	109,7
ulkoiset	4 648 800	4 648 800	5 109 605	-460 805	109,9
sisäiset	70 000	70 000	67 206	2 794	96,0
Toimintakulut	-65 857 687	-65 872 762	-64 530 120	-1 342 642	98,0
ulkoiset	-48 526 308	-48 668 259	-47 176 180	-1 492 079	96,9
sisäiset	-17 331 379	-17 204 503	-17 353 940	149 437	100,9
Toimintakate	-61 138 887	-61 153 962	-59 353 309	-1 800 653	97,1

Yhteispalvelut

Vastuuhenkilö sivistysjohtaja Matti Hursti

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Yhteispalvelut-vastuualue tuottaa sivistysosaston hallinto- ja opiskeluhuollon palveluja, maastouttaa kaupunkistrategiaa sekä vastaa toimialansa kehittämishankkeista ja seutuyhteistyöstä.

Toimintaympäristön muutokset

Vuotta 2017 sävytti käyttötalouden tiukka menoraami. Tämän takia mm. perusopetukseen kohdistettiin vaikutukseltaan n. 500 000 € menoleikkaukset. Varhaiskasvatuksen säädösmuutosten takia lapsiryhmien koot kasvoivat ja oikeutta subjektiiviseen päivähoidon rajattiin. Toisaalta lapsi- ja oppilasmäärän kasvu oli viime vuosia alhaisempi, joka vähensi uusi palvelujen tuottamisen tarvetta. Tämä näkyi erityisesti varhaiskasvatuksessa.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnalliset painopisteet näkyvät kunkin vastuualueen raporteissa. Yhteispalveluissa käytettiin paljon työaikaa sivistysosaston talousarvion toteutumisen seurantaan. Osaston kaikki vastuualueet pysyivät alkuperäisissä talousarvioissaan ilman muutoksia.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Toiminnan laajuus: kehittämishankkeet *yli 50 000 € ja **alle 50 000 € hankkeet, joissa ulkopuolinen rahoitus	*5 ja **9	2* ja 8**	4* ja 3*
Henkilöstö	5	5	5

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Tulot ylittyivät 118 000 € (vuodelta 2016 siirtyneitä tasa-arvohankerahoja). Tämän takia henkilöstömenot ylittyivät 48 000 €. Kokonaisuutena vastuualueen käyttömenot kuitenkin alittuivat nettona 92 000 €.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot			134 616	-134 616	
ulkoiset			134 616	-134 616	
Toimintakulut	-780 223	-781 912	-824 180	42 268	105,4
ulkoiset	-752 502	-754 266	-796 342	42 076	105,6
sisäiset	-27 721	-27 646	-27 837	191	100,7
Toimintakate	-780 223	-781 912	-689 563	-92 349	88,2

Peruskoulutus

Vastuuhenkilö opetuspäällikkö Tarja Suhonen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Perusopetuksessa järjestetään vuosiluokkien 1-10 opetus perusopetuslain mukaisesti. Perusopetuksen tehtävänä on tarjota yksilöille mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus, antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pää-omaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetus tukee oppilaan kasvua, oppimista ja terveen itsetunnon kehittymistä, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada valmiudet jatko-opintoihin sekä osallistua aktiivisena kansalaisena demokraattisen yhteiskunnan kehittämiseen.

Toimintaympäristön muutokset

Veittijärven ja Moision koulut yhdistyivät hallinnollisesti yhdeksi kouluksi, ja koulun nimeksi tuli Kauraslammien koulu. Samoin Vuorentaustan koulu ja Soppeenharjun koulu yhdistyivät, ja koulun nimeksi tuli Vuorentaustan koulu.

Metsäkylän Yhtenäiskoulussa aloittivat 8.-luokkalaiset ensimmäistä kertaa opintonsa elokuussa 2017. Nyt Metsäkylässä opiskelee vuosiluokat 1-8.

Alueellisten pienluokkien opetus siirrettiin vuosiluokkien 6-9 osalta Kauraslammien koululle.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat Liikkuva koulu -periaatteen osalta. Samoin erityisopetuksen auditointi käynnistettiin. Auditointia jatketaan vielä vuonna 2018, sillä auditointiin liitettiin seudullisena hankkeena toteutettu ulkopuolisen suorittama arviointi erityisopetuksen tilasta.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Peruskoulun päättäneistä jatkopaikan saaneet:	99,4 %	98,4 %	98,8 %
Käyttömenot € /oppilas	8029	7802	7 675
Toiminnan laajuus/ oppilasmäärät			
Alakoulut	2 913	2 983	2 948
Yläkoulut	1 346	1 400	1 455
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Rehtorit ja opettajat	335	339	327
Kuraattorit	6	6	6
Toimistohenkilöstö	10	10	9
Koulunkäynninohjaajat	62	79*	86

*sisältää myös muilta kunnilta laskutettavat ohjaajat

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Peruskoulutuksen tulot ja menot ylittyivät hankkeiden vuoksi. Lisäksi kotikuntakorvaukset olivat arvioitua suuremmat.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	829 000	829 000	1 261 846	-432 846	152,2
ulkoiset	829 000	829 000	1 255 112	-426 112	151,4
sisäiset			6 734	-6 734	
Toimintakulut	-34 845 084	-34 841 673	-35 057 025	215 352	100,6
ulkoiset	-24 209 896	-24 284 896	-24 378 749	93 853	100,4
sisäiset	-10 635 188	-10 556 777	-10 678 276	121 499	101,2
Toimintakate	-34 016 084	-34 012 673	-33 795 178	-217 495	99,4

Lukiokoulutus

Vastuuhenkilö rehtori Jarkko Tuomennoro

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan edellytyksiä elinikäisen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Toimintaympäristön muutokset

Ylöjärven lukiolle on myönnetty 1.8.2018 alkaen Yrittäjyyden erityistehtävä. Tehtävän hoitaminen lisää menoja niin palkkauksen kuin muiden toimintamenojenkin osalta. Erityistehtävän linjalla opiskelevat opiskelijat saavat korotettua valtionosuutta. Opiskelijamäärä nousee erityistehtävän myötä 165 opiskelijaan. Kaksoistutkinnon opiskelijoiden aloitusmäärä on vakiintunut 25-30 opiskelijaan.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Lukiokoulutukselle asetetut tavoitteet vuodelle 2017 saavutettiin.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Suoritetavoitteet			
Ylioppilaiden määrä/hylätyt kaksoistutkinto	125/4 %	125/<4 %	131/<4% 24 yo
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Opetuksen käyttömenot/opiskelija €	7 819	7 017	6 730
Toiminnan laajuus			
Lukiolaisten määrä kaksoistutkinto	400	425	434 58
Henkilöstö			
-kokoaikaiset	24	26	26
-osa-aikaiset	7	5	3

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	223 900	223 900	249 318	-25 418	111,4
ulkoiset	223 900	223 900	249 088	-25 188	111,2
sisäiset			230	-230	
Toimintakulut	-3 217 725	-3 222 713	-3 170 314	-52 399	98,4
ulkoiset	-2 354 674	-2 359 662	-2 309 808	-49 854	97,9
sisäiset	-863 051	-863 051	-860 506	-2 545	99,7
Toimintakate	-2 993 825	-2 998 813	-2 920 996	-77 817	97,4

Koululaisten iltapäivätoiminta

Vastuhenkilö iltapäivätoiminnan koordinaattori Birgitta Korkala

Vastualueen toiminnan kuvaus

Koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen koulupäivien jälkeen 1.- ja 2. luokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille pääsääntöisesti 3. luokkaan saakka.

Toimintaympäristön muutokset

Yhteistyö aloitettiin varhaiskasvatuksen kanssa Viljakkalassa. Metsäkylän iltapäivätoimintaryhmissä tapahtui reilu oppilasmäärän kasvu.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Yhdistelmätyötä on lisätty siten, että Siivikkalan iltapäivätoiminta on syksystä lukien toiminut täysin yhdistelmätyöntekijöiden hoitamana.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Suoritettavat			
Toiminnassa olevien lasten määrä			
- kaupunki	250	226	253
- seurakunta	140	148	130
- Danny's Bollywood Dance Crew		50	43
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Kustannukset vuodessa /oppilas €	1 404	1 455	1 515
Henkilöstö			
- kokoaikainen	1	1	1
- osa-aikainen	16	16	17

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	285 900	285 900	293 039	-7 139	102,5
ulkoiset	215 900	215 900	235 973	-20 073	109,3
sisäiset	70 000	70 000	57 066	12 934	81,5
Toimintakulut	-995 612	-995 445	-938 307	-57 138	94,3
ulkoiset	-749 679	-751 516	-700 551	-50 965	93,2
sisäiset	-245 933	-243 929	-237 756	-6 173	97,5
Toimintakate	-709 712	-709 545	-645 268	-64 277	90,9

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö varhaiskasvatuksen johtaja Marjo Vesa

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen vastuualue järjestää koko- ja osa-aikaista varhaiskasvatusta päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä vastaa esiopetuksen järjestämisestä. Lisäksi järjestetään avointa varhaiskasvatusta ja toteutetaan varhaiskasvatuksen palveluohjausta. Varhaiskasvatus vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta ja valvonnasta sekä palvelusetelivarhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen sekä siihen liittyvän kuntalisän ja osittaisen/joustavan hoitorahan kustannuksista.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2017 alussa toimintaansa laajensi Touhula Oy:n SatuVekaran päiväkoti, uusia paikkoja tuli 80. Syksyllä toimintansa aloitti yksityisen hoidon tuella myös Koulutuskontti Ky:n päiväkoti Harjun Kontti. Omassa tuotannossa luovuttiin syksyllä 2017 Yhteinäiskoulun esiopetustiloista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.3.2017.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Ylöjärven sivistyslautakunta hyväksyi Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelman 16.5.2017 (§ 39) ja se otettiin käyttöön 1.8.2017. Varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin seudullisena yhteistyönä Tampereen kaupunkiseudulla.

Varhaiskasvatuksen johtamiskokonaisuuksien uudelleen arviointia jatkettiin ja jatketaan edelleen. Varhaiserityisopetuksen auditointi toteutettiin vuonna 2017 ja varhaiserityisopetusta lähdetään kehittämään auditoinnin tulosten pohjalta.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
0-6 v lapset % asukkaista	10,5	10,2	9,8
Suoritetavoitteet (lasten lukumäärä)			
Päiväkodit	1 785	1 747	1 776
Perhepäivähoito	137	113	97
Avoin varhaiskasvatus	278	148	110
Ostopalvelut	22	22	18
Palveluseteli	194	251	232
Lasten kotihoidontuki	646	641	545
Yksityisen hoidon tuki	93	80	79
Osittainen hoitoraha/ Joustava hoitoraha	139	139	142
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet			
Käyttöaste			
Päiväkodit	92	90	88
Perhepäivähoito	85	83	82

Henkilöstö			
- kokoaikainen	401	397	397
- osa-aikainen	1		

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vuonna 2017 varhaiskasvatuksen tulot alittuivat, koska talousarviossa ei ollut huomioitu 1.3.2017 voimaan tulleen lain vaikutuksia. Tulot alittuivat myös siitä syystä, että tuloissa ei ole huomioitu yksityisen palvelutuotannon lisääntymistä aikaisempina vuosina.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot alittuivat, koska palvelusetelipäiväkodeissa oli noin sata paikkaa vapaana vuoden aikana. Kaupungin omassa tuotannossa ei tapahtunut kasvua ja henkilöstöresurssien käyttö oli kustannustietoista.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	3 380 000	3 380 000	3 237 991	142 009	95,8
ulkoiset	3 380 000	3 380 000	3 234 815	145 185	95,7
sisäiset			3 176	-3 176	
Toimintakulut	-26 019 043	-26 031 019	-24 540 294	-1 490 725	94,3
ulkoiset	-20 459 557	-20 517 919	-18 990 729	-1 527 190	92,6
sisäiset	-5 559 486	-5 513 100	-5 549 565	36 465	100,7
Toimintakate	-22 639 043	-22 651 019	-21 302 303	-1 348 716	94,0

Vapaa-aikalautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet

1. Pääkirjasto Leija on auki sunnuntaisin 7 kuukauden ajan

Toteutuminen: Toteutunut suunnitellusti, aikavälillä 15.1.-30.4. yhteensä 15 sunnuntaina ja välillä 3.9.-26.11. yhteensä 13 sunnuntaina (klo 11-15).

2. Kulttuuripalvelut toteuttaa ja koordinoi Suomi 100 juhlallisuuksia ja tapahtumia

Toteutuminen: Kulttuuripalvelut on toteuttanut, edesauttanut ja koordinoinut vuoden aikana n. 125 erilaista Suomi 100 -tapahtumaa.

3. Urheilutalon toimintamallin mahdollinen muutos valmistellaan valtuustoon päätettäväksi

Toteutuminen: Toimintamallien vaihtoehdot on kartoitettu, mutta asiassa ei ole edetty toistaiseksi Vapaa-aikapalveluista riippumattomista syistä.

4. Nuorisopalvelujen kehittämistoimet käynnistetään toimintojen ulkoista auditointia koskevan valtuuston päätöksen mukaisesti.

Toteutuminen: Toteutunut suunnitellusti, mm. Vuorentaustan nuorisotilan tila-toiminta on yhdistetty nuorisokeskus Olkaan, henkilöstön vastualueet on määritelty uudelleen ja nopean toiminnan hankeraha otettu käyttöön.

Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Sami Ylipihlaja

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalveluilla tuetaan kuntalaisten psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia monin eri toimintamuodoin.

Toimintaympäristön muutokset

Palveluverkko on muuttunut joulukuussa Vuorentaustan nuorisotila Zopperon avoimen tilatoiminnan päättymisen johdosta. Seudullinen ajatus nuorten ohjaamotoiminnasta ei ole edennyt, asian edistäminen on jatkossa kuntakohtaista. Tampereen kaupungin hallintorakenteen muutokset vaikuttavat työväenopistotoiminnan ja musiikkikoulutuksen ohjausmekanismeihin.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toteutunut toiminta- ja kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei ole.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	790 700	790 700	906 775	-116 075	114,7
ulkoiset	790 700	790 700	845 088	-54 388	106,9
sisäiset			61 686	-61 686	
Toimintakulut	-5 601 172	-5 606 626	-5 511 611	-95 015	98,3
ulkoiset	-3 447 612	-3 467 211	-3 358 278	-108 933	96,9
sisäiset	-2 153 560	-2 139 415	-2 153 333	13 918	100,7
Toimintakate	-4 810 472	-4 815 926	-4 604 836	-211 090	95,6

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelut luo edellytyksiä sekä tuottaa itse mahdollisuuksia monipuoliseen kulttuurin harrastamiseen Ylöjärvellä. Vuonna 2017 painopisteenä oli Suomi 100 - vuotta. Kulttuuripalvelut järjestää vuosittain lukuisia tapahtumia yksin ja yhdessä kaupungin muiden hallintokuntien ja paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut hallinnoi kulttuurihistoriallisesti arvokkaita museorakennuksia sekä kaupungin taidekokoelmaa.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Taiteen perusopetuksen oppilaspaikat	269	260	190
Tapahtumat ja näyttelyt, kpl	229	210	219
€/asukas (ulkoiset)	9,54	9,01	9,32

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Henkilöstö / vakanssien määrä			
kokoaikaiset	3	3	3
osa-aikaiset	8	7	7

Kirjastotoimi

Kirjasto on kaupungin peruspalvelu, joka edistää ihmisen yhtäläisiä mahdollisuuksia elämyksiin, tietojen ja taitojen hankkimiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjaston tehtävä on jäsentää tietoa luotettavasti ja tarjota asukkaisen käytettäväksi kokoelmat, ajanmukaiset tiedonhakumenetelmät ja kirjastotilat, verkkopalvelut sekä henkilökunnan asiantuntijapalvelut.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Kokonaislainaus	676 929	677 888	659 428
Kävijämäärä/hlöä	296 312	301 635	307 845
€ /asukas	50,75	50,66	49,87
Henkilöstö / vakanssien määrä			
kokoaikaiset	21	21	21
osa-aikaiset	1	1	1

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelujen tehtävänä on huolehtia kuntalaisten mahdollisuuksista harrastaa omaehtoista liikuntaa sekä tuottaa ohjattua liikuntaa. Liikuntapalvelut koordinoi kaupungissa tapahtuvaa liikuntatoimintaa ja vastaa merkittävien liikuntalaitosten (mm. Urheilutalo) toiminnasta. Vuonna 2017 uutena painopisteenä oli lasten ja nuorten soveltavan liikunnan kehittäminen, jota varten saatiin valtionavustusta.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Ohjausryhmien määrä/käyntikerrat	152/36 605	141/23 565	142/22 927
Uimahallin kävijämäärä	112 684	112 711	112 792
€ / asukas	40,08	39,26	38,26
Henkilöstö / vakanssien määrä			
-kokoaikaiset	9	9	10
-osa-aikaiset	5	5	5

Nuorisotyö

Nuorisotyö tuottaa ja järjestää palveluja nuorten kasvun ja elämänhallinnan tukemiseksi sekä osallisuuden lisäämiseksi.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Nuorisotilat	7	7	7
Kokonaiskävijämäärä			15363
€ /asukas	26,92	26,07	24,10
Henkilöstön /vakanssien määrä			
-kokoaikaiset	8	9	9
-osa-aikaiset	10	10	10
-lasten- ja nuorten ohjaajat	2	2	1

Musiikkiopetus

Vastuualue sisältää Pirkanmaan musiikkiopiston ostopalvelusopimuksen kustannukset. Pirkanmaan Musiikkiopisto on lakisääteistä taiteen perusopetusta antava oppilaitos, jossa annetaan taiteen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa. Tanssin opetus siirtyi Balettikoulu Hannele Suomalaiselle.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Päätötodistukset	16	10	21
Oppilasmäärä yhteensä	368	390	314
€ / asukas	5,86	7,43	7,04

Vapaa sivistystyö

Tehtäväalue sisältää Tampereen seudun työväenopiston ostopalvelusopimuksen kustannukset sekä Tampereen kesäyliopiston jäsenmaksun.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Toteutuneiden kurssien määrä	389	401	424
Oppilasmäärä yhteensä	5 191	5 408	5 824
€ / asukas	5,92	6,96	6,28

Tekninen lautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet 2017:

1. Tekniikka- ja ympäristöosastolla toteutettujen organisaatiouudistusten vakiinnuttaminen käytäntöön
 - osaston henkilöiden toimenkuvien viimeistely ja vakiinnuttaminen
 - osaston johtoryhmän strategisen työskentelyn kehittäminen

Toteutuma: organisaatioon ei ole tehty rakenteellisia merkittäviä uudistuksia kuluvan vuoden aikana ja toimenkuvat on viimeistely ja vakiinnutettu ajan tasalle. Johtoryhmätyöskentelyssä on otettu käyttöön talousarvio- ja toimintasuunnitelma-valmistelussa järjestelmällinen työskentelytapa (mm. kehittämispäivät keväällä ja loppusyksystä).

2. Toimitilajärjestelyissä onnistuminen
 - teknisen virastotalon toimintojen väistötilajärjestelyjen suunnittelu ja toteutus, mahdollinen siirtyminen väistötiloihin

Toteutuma: Räikänhelman hankkeeseen liittyvät neuvottelut saatiin päätökseen ja väistötiloihin liittyvät suunnitelmat valmiiksi. Väistötiloihin siirtyminen tapahtui sovitusti tammikuussa 2018.

3. Kaupungintalon yhteyteen palaamisen valmistelun käynnistäminen (pitkäaikaiset toimitilajärjestelyt huomioiden työtapojen kehittäminen)

Toteutuma: Keskushallinnon kanssa on sovittu, että palaamiseen liittyvä suunnittelu käynnistetään tarkemmin, kun väistötiloihin väistyminen on tehty. Väistötiloihin siirtyminen tapahtui tammikuussa 2018. Kaupungin käyttöön on sovittu vuokrattavaksi toimitiloja teknisen viraston vanhan sijaintipaikan kohdalle rakennettavien kerrostalojen liiketiloista.

4. Yhtiötetyn vesilaitos-yhteistyön varmistaminen

Toteutuma: Vesilaitoksen yhtiöittäminen viimeistelytoimet ovat sujuneet suunnitellulla tavalla. Ajoneuvoihin, esimiespäivystykseen ja asiakaspalvelu/hallinnollisten tukitoimintojen järjestelyihin liittyvät toimet saatiin viimeistelyä vuoden loppuun mennessä.

5. Toimitilojen ja muun infran korjausvelkaselvitysten toteuttaminen

Toteutuma: korjausvelkaselvitykset liikenneväylistä, rakennuksista sekä yleisten alueiden infrasta saatiin tehtyä vuoden loppuun mennessä. Toimielinkäsittelyt teknisessä lautakunnassa ovat loppuvuonna 2017 ja alkuvuonna 2018.

6. Palveluohjelman mukaisten toimintaa tehostavien selvitysten ja toimenpiteiden toimeenpano

Toteutuma: siivouksen osalta kehittämistoimikunnassa huhtikuussa 2017 linjattiin, että selvitetään tulevaisuuden järjestelyjä maakuntauudistuksen yhteydessä. Tähän päädyttiin, kun alkuvuonna 2017 saatiin uutta tietoa maakuntauudistuksen kiinteistöjen tukitoimintoihin liittyvistä selvityksistä.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	32 604 684	32 396 684	33 117 970	-721 286	102,2
ulkoiset	2 698 400	2 698 400	3 254 229	-555 829	120,6
sisäiset	29 906 284	29 698 284	29 863 741	-165 457	100,6
Toimintakulut	-26 543 227	-26 584 422	-25 648 505	-935 917	96,5
ulkoiset	-22 826 675	-22 870 640	-22 021 954	-848 686	96,3
sisäiset	-3 716 552	-3 713 782	-3 626 550	-87 232	97,7
Toimintakate	6 061 457	5 812 262	7 469 465	-1 657 203	128,5

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: Elinvoimajohtaja Pauli Piiparinen

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue käsittää tekniikka- ja ympäristöosaston yhteiset hallinto-, talous- ja henkilöstötoiminnot sekä yleiset kehittämistehtävät. Vuoden aikana tehtiin selvitysten jälkeen myös päätös kaupunkiorganisaation vahvistamisesta ensivaiheessa määräaikaisella keskustan kehittämisen hankepäälliköllä ja toimen sijoittamisesta tekniikka- ja ympäristöosaston hallinto- ja kehittäminen-vastuualueelle.

Hallintopalvelut sisältävät osaston yhteisten henkilöstöasioiden koordinoinnin ja hallinnon kehittämisen sekä teknisen virastotalon asiakaspalvelutehtävät. Asiakaspalveluita myytiin vuonna 2017 n. 1,6 henkilötyövuoden verran myös Ylöjärven Vesi Oy:lle.

Talouspalvelut sisältävät osaston talousasioiden koordinoinnin, mukaan lukien talousseurannan ja -raportoinnin kehittäminen. Talouspalveluita myydään Ylöjärven Vesi Oy:lle tarpeen mukaan.

Toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2017 selvitysten jälkeen päätettiin siirtää pääasiassa Ylöjärven Vesi Oy:lle asiakaspalveluita tekevät kaksi palvelusihteeriä vesiyhtiölle. Vuoden aikana tehtiin selvitysten jälkeen myös päätös kaupunkiorganisaation vahvistamisesta ensivaiheessa määräaikaisella keskustan kehittämisen hankepäälliköllä ja toimen sijoittamisesta tekniikka- ja ympäristöosaston hallinto- ja kehittäminen-vastuualueelle.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Toimintasuunnitelmissa olleet henkilöstön perustietojen ja toiminnan tunnuslukujen päivitykset sekä teknisten sopimuksen työnvaativuus-arviointijärjestelmän uudistaminen yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa saatiin toteutettua suunnitelmien mukaisesti.

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Vastuualueen toimintakate oli positiivinen lähinnä menokurin ansiosta. Toimintatuotot jäivät hieman arvioidusta. Vedelle ei myyty niin paljon toimistopalveluita kuin oli alun perin arvioitu (sisältää muutakin kuin asiakaspalvelutyöt). Kuluissa säästettiin reilut 70 000 euroa. Suurin osa tästä muodostui siitä, että kiinteistöjen tukipalveluiden selvitystä ei tehty kaupungin osalta vaan se tehdään vuoden 2018 aikana seudullisesti. Toimintakate on arvioitua positiivisempi noin 61 000 euroa.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	73 900	73 900	63 661	10 239	86,1
ulkoiset	73 900	73 900	63 661	10 239	86,1
Toimintakulut	-619 717	-623 116	-551 735	-71 381	88,5
ulkoiset	-609 502	-612 911	-545 454	-67 457	89,0
sisäiset	-10 215	-10 205	-6 281	-3 924	61,5
Toimintakate	-545 817	-549 216	-488 074	-61 142	88,9

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mirko Harjula

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Yhdyskuntatekniset palvelut kattavat ulkoilu- ja urheilualueiden, asemakaava-alueiden liikenneväylien ja muun infran, puistojen ja yleisten alueiden rakentamisen, yllä- ja kunnossapidon, kaupungin maa- ja metsätilojen hoitotoimenpiteet sekä talousmetsien puukaupan.

Vastuualue huolehtii jätehuollon osalta Metsäkylän vanhan kaatopaikan sekä maan otto- ja maankaatopaikkojen jälkihoitotoista, mahdollisten pilaantuneiden alueiden saaneerauksista sekä romuajoneuvoihin, öljyntorjuntaan ja katulupiin liittyvistä viranomaistoimenpiteistä.

Vastuualue pitää sisällään myös Ylöjärven kaupungin varasto- ja varikkotoiminnot sekä huolehtii kaupungin konekalustosta.

Toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2017 osalta ei toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä ulkoisia muutoksia. Sisäisten muutosten osalta Ylöjärven Vesi Oy:n ja vastuualueen välisiä toimintatapoja ja sopimuksellisia asioita on kehitetty.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Liikenneväylät:

Uusia kaavateitä on toteutettu voimassa olevan talousarvion ja MAPSTO:ssa esitettyjen kohteiden mukaisesti.

Uusia kaavateitä rakennettiin pääasiassa Siltatien alueella, Viljakkalassa Särkänmäen alueella, Asuntilassa Mansikkatien alueella sekä Kolmenkulman ja Heinikon teollisuusalueilla.

Kaavateiden kunnossapitokorjauksia tehtiin suunnitellusti ja teiden peruskorjauksia tehtiin investointiohjelman mukaisesti.

Hulevesijärjestelmien inventointi tehtiin katualueilla. Hulevesiverkoston linjakuvauksia suoritettiin Vuorentaustan alueella. Hulevesikasettien suunnittelua ja asentamista on tehty Vuorentaustan ja Metsäkylän alueilla. Ojitusten kunnostamista ja peruskorjausta on tehty eri puolilla kaupunkia

Yleiset alueet

Ulkoilu- ja urheilualueet:

Räikän kentän peruskorjaus saatettiin suunnitellusti loppuun vuonna 2017.

Siltatien alueella toteutettiin Haaviston ulkoilureittimuutoksia siltatien asemakaava-alueen rakentamisesta johtuen.

Puistot ja muut yleiset alueet:

Katuviheralueet ovat lisääntyneet asemakaavoitettujen teiden rakentamisen yhteydessä.

Leikkikenttien kunnostamista toteutettiin määrärahojen puitteissa. Leikkikenttien määrä lisääntyi yhdellä (Oravapuisto).

Viheralueiden kunnossapitoa sekä leikkikenttien kunnostusta on suoritettu voimassa olevan hoitoluokituksen mukaisesti. Hoitoluokituksia on joillakin alueilla pudotettu kunnossapitotoiminnan mahdollistamiseksi.

Maa- ja metsätilat:

Puuta myytiin pääasiassa Kurun, Viljakkalan, Elovainion ja Metsäkylän sekä Kolmenkulman alueilta. Suurin osa puun myynnistä liittyy kaupungin laajenemisalueiden hakuksiin.

Kolmannen sektorin koordinointi:

Kolmannen sektorin koordinointi saatiin käyntiin vuoden 2017 aikana ja toimintaa kehitetään edelleen.

Jätehuolto:

Metsäkylän vanhan kaatopaikan viimeistelytyöt saatettiin loppuun ja alue on siirtynyt tarkkailu- ja kunnossapitovaiheeseen.

Jätehuoltotoiminnoissa toimitaan tiiviissä yhteistyössä asiaa valvovien viranomaisten kanssa sekä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa.

Haverin vanhan jätealueen kunnostamistyöt on aloitettu vuonna 2017 ja toiminta jatkuu aktiivisesti vuonna 2018. Vuonna 2017 on toteutettu alueen pintamaiden suojaus ja peittotoimenpiteitä sekä aloitettu alueen kokoojaojan eroosiosuojaustoimenpiteet.

Nikron alueella on käynnistetty ELY:n johdolla toteutettava pohjaveden kunnostukseen tähtäävä suunnittelu ja kunnostustyön toteutus. Toiminta jatkuu 2018.

Varikko- ja varastotoiminnot (sisäiset tekniset palvelut):

Sisäiset tekniset palvelut kattavat varikon ja varaston varastotoiminnot ja materiaali hankintoja sekä käyttötalous- että investointikohteisiin ja niiden varastoinnin. Toimintaan kuuluu konekeskuksen pienkoneiden ja ajoneuvo- ja konekaluston hankinnat, huoltotoimenpiteet sekä kaluston kaupungin sisäinen vuokraaminen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Yhdyskuntatekniikan, tilakeskuksen ja Ylöjärven Vesi Oy:n eri sisäiset toimintojen tehtäväalueet käyttävät aiempaa enemmän varaston hankinta ja varastointipalveluita. Palveluiden keskittyminen on lisännyt varaston toimintaa ja ajoneuvokaluston keskitäminen konekeskuksen toimintaa ja töitä.

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Suoritetavoitteet			
-uusien liikenneväylien (tiet/klvt) hoidon lisäys /km	2,0/0,9	1,4/1,2	3,0/3,0
-teiden peruskorjaus /km	2,5	0,8	1,2
-hoidettavien puisto- ja viheralueiden lisäys /ha	0,5	-	15,3
-leikkikenttien peruskorjaus / kpl	2	2	-
-uusien leikkikenttien rakentaminen/kpl	-	-	1
-uusien urheilu- ja vapaa-alueiden rakentaminen / kpl	1,7 km		2
uusien katuviheralueiden hoito /ha	1,2	1,2	1,8

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017
Tehokkuustavoitteet			
/taloudellisuustavoitteet			
-kaavateiden hoito € / km	9 837	7 669	8 661
-yksityisteiden hoito € /km	4 593	400	427
(2017 keskim. avustus/avustettu tie-km)			
-metsänmyyntitulot 1 000 €	816	800	427
Toiminnan laajuus			
Liikenneväylät			
-kaavateitä /km	178,2	223,6	226,6
-kevyen liikenteen väyliä /km	60,1	88,6	91,6
lukumäärä tarkennettu 2016			
Yleiset alueet			
-talousmetsiä /ha	1 150	1 150	1 150
-leikattavia puistoja / ha	24	25	25
-katuviheralueita / ha	17,2	18,4	20,2
-kaava-alue puistometsiä / ha	469,5	469,5	484,8
-torit	2	2	2
-leikkikentät / kpl	39	39	41
-luistinratoja	21	21	22
-urheilukeskuksia	2	2	2
-pallokenttiä	21	21	21
-monitoimikenttiä	-	-	4
-EU-uimarantoja	5	5	5
- muita uimarantoja	5	5	5
-matonpesupaikkoja	9	10	10
-venerantoja	7	7	8
-hiihtolatuja/retkeilyreittejä / km	130	130	130
-valaistuja kuntoratoja / km	32	34	34
-moottorikelkkareittejä / km	60	60	60
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Yleiset alueet			
-kokoaikainen	19	19	19
-osa-aikainen	5	5	5,5
Liikenneväylät			
-kokoaikainen	11	3,4	3,4
Konekeskus	2	10,3	10,3
Varikko	1	1,3	1,3

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Ei merkittäviä poikkeamia talousarviosta vastuualuetasoisessa mielessä. Tarvittavat muutokset on toteutettu muutostalousarvion sisällä, ilman lisämäärärahan tarvetta.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	2 756 100	2 756 100	3 126 310	-370 210	113,4
ulkoiset	1 616 500	1 616 500	2 050 158	-433 658	126,8
sisäiset	1 139 600	1 139 600	1 076 151	63 449	94,4
Toimintakulut	-5 649 343	-5 654 155	-5 833 495	179 340	103,2
ulkoiset	-4 519 356	-4 525 143	-4 827 939	302 796	106,7
sisäiset	-1 129 987	-1 129 012	-1 005 557	-123 455	89,1
Toimintakate	-2 893 243	-2 898 055	-2 707 186	-190 869	93,4

Toimitilat

Vastuuhenkilö rakennuspäällikkö Jukka Nurmi

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Toimitilat vastuualueella vastataan Ylöjärven kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja omistajuudesta. Toimitilat vastaavat talonrakennuksen investointien rakennuttamisesta ja valvonnasta sekä kaupungin omistamien kiinteistöjen kunnossapidosta, hoidosta ja ylläpidosta, siivouksesta ja ruokahuollosta tehokkaasti ja taloudellisesti.

Toimintaympäristön muutokset

Metsäkylän koulun vaiheen 2 saneerausosa on otettu käyttöön kesällä 2017. Moision koulun tilamuutokset on otettu käyttöön elokuussa 2017. Ylöjärven kaupunki on liittynyt Kets- energiatehokkuussopimukseen vuosiksi 2017- 2025. Kurun yhtenäiskoululla ja Kurun urheilutalolla on tehty energiatehokkuutta parantavia toimia v.2017 aikana.

Elokaaren palvelukeskus ja Poikeluksen päiväkotia on myyty. Toiminnassa varaudutaan Sote- kiinteistöjen vuokraamiseen maakunnalle.

Ruokapalveluissa on hyödynnetty seudullista volyymiä ja kesällä 2016 voimaan tullut uusi elintarvikkeiden toimitussopimus on tullut arvioita edullisemmaksi. Vuoden 2017 talousarviota laadittaessa ei ollut vielä vertailutietoja käytössä.

Siivouspalvelut on pystynyt tehostamaan toimintaansa niin, että sijaisia on käytetty selkeästi aiempaa vähemmän.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Rakennuttamisen ja kunnossapidon tehtäväalueella käyttötaloudessa rakennusten kunnossapidon määrärahat ylittyivät, mutta menot vastuualueella pysyivät budjetissa ja tulot ylittyivät. Investointikohteen valmistuivat laadittujen aikataulujen ja budjetin mukaisesti pois lukien Metsäkylän koulu vaihe 2. Kohde on joulukuussa 2017 ollut laajennuksen osalta noin kolme viikkoa myöhässä vaikeasta alkutalvesta johtuen. Aikatauluviive saadaan kurottua kiinni ennen kohteen vastaanottoa.

Ammattikeittiöiden tuotannonohjauksjärjestelmä Jamix-ohjelman käytön vakiintuminen keittiöissä.

Siivouspalveluiden tuottaminen toteutui suunnitelmien mukaan. Toimintaa on tehostettu vuoden aikana uudelleenmitoittamalla kohteita.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Kiinteistökanta			
Rakennusten tilavuus m3	576 800	586 800	573 200
Huoneistojen tilat m3	47 600	47 600	46 800
Kaikkien tilojen m3	624 400	634 400	620 000
Lämmön kulutus MWh	19 600	19 000	19 200
Sähkön kulutus MWh	12 000	12 100	13 000
Veden kulutus	75 400	73 100	73 500
Henkilöstö tehtäväalueittain			
Kokoaikaiset	203	203	203

	TP2015	TP2016	TP2017
Ruokapalvelut			
Ateriamäärä vuodessa, milj. kpl	1,8	1,75	1,79
Palvelukeittiössä suoritetta/ työntekijä/työtunti	13	12,5	13
Valmistuskeittiössä suoritetta/ työntekijä/työtunti	25	27	27,5
Siivouspalvelut			
Siivousteho keskimäärin:			
koulut, kirjastot, virastot ja päiväkodit, m ² /h	192,5	186	193
Siivouspinta-ala, m ²	105 000	109 000	110 600

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Metsäkylän koulun vaiheen 2 talonrakennus investoinnin määräraharavauksesta v. 2017 jäi käyttämättä 326 700 €. Vastaava määrärahan lisäystarve kohdistuu vuodelle 2018. Rakennuttamisen ja kunnossapidon tehtäväalueen rakennusten kunnossapidon määrärahat ylittyivät pienestä talonrakennuksen investointibudjetista ja voimakkaasta rakennusten kunnostustarpeesta johtuen. Toimitilat vastuualueen menot kokonaisuudessaan pysyivät budjetissa ja tulot ylittyivät.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	29 774 684	29 566 684	29 927 999	-361 315	101,2
ulkoiset	1 008 000	1 008 000	1 140 409	-132 409	113,1
sisäiset	28 766 684	28 558 684	28 787 590	-228 906	100,8
Toimintakulut	-20 274 167	-20 307 151	-19 263 275	-1 043 876	94,9
ulkoiset	-17 697 817	-17 732 586	-16 648 562	-1 084 024	93,9
sisäiset	-2 576 350	-2 574 565	-2 614 713	40 148	101,6
Toimintakate	9 500 517	9 259 533	10 664 725	-1 405 192	115,2

Ympäristölautakunta

Strategian toteutumista tukevat toiminnalliset tavoitteet 2017:

1. Tekniikka- ja ympäristöosastolla toteutettujen organisaatiouudistusten vakiinnuttaminen käytäntöön
 - osaston henkilöiden toimenkuvien viimeistely ja vakiinnuttaminen
 - osaston johtoryhmän strategisen työskentelyn kehittäminen
 - yhtiötetyn vesilaitosyhteistyön varmistaminen

Toteutuma: organisaatioon ei ole tehty rakenteellisia merkittäviä uudistuksia kuluvan vuoden aikana ja toimenkuvat on viimeistely ja vakiinnutettu ajan tasalle. Johtoryhmätyöskentelyssä on otettu käyttöön talousarvio- ja toimintasuunnitelma-valmistelussa järjestelmällinen työskentelytapa (mm. kehittämispäivät keväällä ja loppusyksystä).

2. MAPSTO-prosessia kehitetään edelleen kaupungin kasvun ja optimaalisen palveluverkon järjestämiseksi

Toteutuma: Valmistelua on jämäköitetty ja MAPSTO on saatiin luonnosvaiheeseen jo syyskuussa ja asia käsittelyyn tavoitellusti talousarviokäsittelyn yhteydessä marraskuussa.

3. Asema- ja yleiskaavojen valmistelu Mapston kaavoitusohjelman mukaisesti asemakaavavarannon kolmen vuoden tason säilyttämiseksi asuin- ja yritystonteilla.

Toteutuma: Vuonna 2017 saatiin päätöksentekovaiheeseen Elovainion kauppakeskuksen asemakaavamuutos. Metsäkylän työlajärven 1-vaiheen asemakaava saatiin kaavaehdotusvaiheeseen. Antaverkka-Mutalan ja Ylöjärven ydinkeskustan osayleiskaavatyöt saatiin lähes kaavaehdotusvaiheeseen.

4. Sähköisten lupamenettelyjen ja paikkatietojärjestelmien hyötykäytön kehittäminen
 - sähköisen rakennusluvan käyttöönotto

Toteutuma: Sähköinen rakennuslupa on otettu käyttöön ja sähköisiä lupamenettelyjä laajennetaan asteittain. Latukartta ja yritystonttien karttapalvelu on julkaistu

5. Maapoliittisen ohjelman päivityksen valmistelu ja jalkauttaminen

Toteutuma: Maapoliittinen ohjelma on päivitetty ja otettu käyttöön.

Maankäyttö- ja ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö kaupunginarkkitehti Timo Rysä

Vastuualueen toiminnan kuvaus

Vastuualue vastaa maankäytön suunnittelusta, maankäytöstä ja maaomaisuuden hallinnasta, paikkatiedon tuottamisesta ja hallinnasta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta ja -valvonnasta, ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta.

Toimintaympäristön muutokset

Ulkoisen toimintaympäristön keskeiset muutokset ovat liittyneet kaupunkiseudun jatkuneeseen kasvuun, mikä on lisännyt ylikunnallisen suunnitteluyhteistyön tarvetta etenkin kaupunkirakenteellisesti kehittyvillä kuntarajoilla ja seudullisiin infrahankkeisiin liittyen. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuminen ja maankäyttöä valvovien viranomaisten (mm. ELY-keskus) toiminnassa ja rooleissa tapahtuneet muutokset ovat edellyttäneet aktiivista ylikunnallista tiedonvaihtoa, edunvalvontaa ja toimintatapojen sopeuttamista muutoksiin.

Sisäisen toimintaympäristön keskeiset muutokset ovat liittyneet sähköisen tiedonhallinnan kehittämiseen (mm. Lupapiste.fi, asemakaavayhdistelmä), henkilöresursseissa tapahtuneiden muutosten hallintaan, sekä yleisten toimintatapojen vakiinnuttamiseen.

Toiminnan painopistealueiden toteutuminen

Vastuualueella on kehitetty ja nopeutettu MAPSTO-valmistelua, päivitetty maapoliittinen ohjelma, otettu käyttöön päivitetty rakennusjärjestys, valmisteltu sähköisen lupakäsittelyn arkistoinnin ja lisäominaisuuksien käyttöönottoa ja kehitetty yritysmuotoista ajattelutapaa ja yritystoimintaa edistäviä yhteistyömuotoja yhteistyössä paikallisten yrittäjäyhdistysten ja Ylöjärven yrityspalvelut Oy:n kanssa.

Kaavoituksen henkilöresursseja on kohdennettu keskeisimpiin hankkeisiin priorisoinnin mukaisesti, elinympäristön ja kaupungin elinvoiman kehittämiseksi. Poikkeuksellisen laajojen yleiskaavojen ja kaupungin kehityksen kannalta keskeisten hankkeiden (mm. jalkapallohallin ja raviradan sijaintipaikkatarkastelut, Elokaaren palvelukeskuksen myynti, teknisen viraston väistötilajärjestelyt) valmistelu on edellyttänyt henkilöresurssien ennakoitua suurempaa kohdistamista ko. hankkeisiin ja osaltaan viivästyttänyt muiden vireillä olevien kaavahankkeiden läpivientiä. Toiminnan tehokkuuden seuranta on parannettu tunnuslukujen koontia systematisoimalla. Vastuualue on osallistunut aktiivisesti teknisen viraston väistötilajärjestelyjen edellyttämään esivalmisteluun ja läpivientiin. Seudulliseen ja muuhun ylikunnalliseen yhteistyöhön liittyvät tavoitteet on saavutettu aktiivisella osallistumisella ylikunnallisiin työryhmiin.

Keskeiset tunnusluvut

	TP2015	TP2016	TP2017
Rakennuslupien määrä	305	307	253
Rakennuslupien kerrosalat (m ²)	36 363	45 299	51 217
Ympäristötarkastukset	145	152	145

	TP2015	TP2016	TP2017
Asemakaavavaranto			
-kerrostalotonttien kerrosala (m2)	24 800	39 293	40 243
-rivitalotonttien kerrosala (m2)	34 200	37 304	34 584
-omakotitonttien lukumäärä	190	401	376
-yritystonttien lukumäärä	150	175	174

Merkittävät poikkeamat talousarviosta

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta liittyvät ennakoitua pienempinä toteutuneisiin henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin, joihin ovat vaikuttaneet mm. auki olleet vakanssit, sekä kaava- ja suunnitteluhankkeiden ennakoitua pienempänä toteutuneet palvelujen ostotarpeet.

Talous

	Talousarvio	Ta+muutos	Toteutunut	Poikkeama muutoksen jälkeen	Toteutunut %
Toimintatulot	655 400	655 400	691 734	-36 334	105,5
ulkoiset	655 400	655 400	689 380	-33 980	105,2
sisäiset			2 355	-2 355	
Toimintakulut	-2 737 366	-2 740 096	-2 319 108	-420 988	84,6
ulkoiset	-2 564 611	-2 567 755	-2 142 727	-425 028	83,4
sisäiset	-172 755	-172 341	-176 381	4 040	102,3
Toimintakate	-2 081 966	-2 084 696	-1 627 373	-457 323	78,1

8.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Toimintatulot					
Myyntitulot	16 560	-208	16 352	19 014	-2 662
Maksutulot	11 239	0	11 239	10 931	308
Tuet ja avustukset	1 002	-105	897	1 706	-808
Muut toimintatulot	22 182	600	22 782	23 568	-787
Valmistus omaan käyttöön	6 287	0	6 287	5 502	786
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-82 057	-755	-82 812	-82 160	-652
Palvelujen ostot	-87 472	-254	-87 726	-86 574	-1 152
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 779	0	-9 779	-11 671	1 893
Avustukset	-9 838	-110	-9 948	-8 467	-1 482
Muut toimintamenot	-22 454	-40	-22 494	-22 456	-38
Toimintakate	-154 329	-872	-155 201	-150 608	-4 594
Verotulot	122 300	3 200	125 500	126 194	-694
Valtionosuudet	41 500	-300	41 200	41 221	-21
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot muilta	410	0	410	492	-82
Muut rahoitustulot muilta	970	885	1 855	4 207	-2 352
Korkomenot	-610	0	-610	-712	102
Muut rahoitusmenot	-602	0	-602	-373	-229
Vuosikate	9 638	2 913	12 551	20 420	-7 869
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 982	0	-9 982	-11 111	1 129
Tilikauden tulos	-344	2 913	2 569	9 309	-6 740
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	339	0	339	339	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5	2 913	2 908	9 648	-6 740

Verotulojen erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Verotulot					
Kunnan tulovero	109 500	3 000	112 500	112 635	-135
Kiinteistövero	7 800	-300	7 500	7 521	-21
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 000	500	5 500	6 037	-537
Verotulot yhteensä	122 300	3 200	125 500	126 194	-694

Tuloveron määräytymisen perusteet 2011-2017

	Tulovero- prosentti	Verotettavat tulot milj. €	Verotettavien tulojen muutos -%
Verovuosi 2011	19,75	496,8	
Verovuosi 2012	19,75	515,5	3,8
Verovuosi 2013	19,75	535,8	3,9
Verovuosi 2014	20,50	540,9	1,0
Verovuosi 2015	20,50	558,3	3,2
Verovuosi 2016	20,50	576,9	3,3
Verovuosi 2017	20,50		

Kiinteistövero vuonna 2017

- yleinen kiinteistövero	0,93 %
- vakituiset asunnot	0,48 %
- muut asuinrakennukset	1,00 %
- rakentamattomat tontit	3,00 %
- yleishyöd. yhteisöjen kiinteistövero	0,90 %

Valtionosuuksien erittely (1 000 €)

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	41 500	-300	41 200	51 737	-10 537
Verotul. perustuva valtionos. taseaus				-6 574	6 574
Opetus- ja kulttuuritoimen muut				-3 942	3 942
Valtionosuudet yhteensä	41 500	-300	41 200	41 221	21

8.3 Investointien toteutuminen

Talorakennusinvestoinnit 2017									
	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2017	Talousarvio + muutokset 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama 2017	Kustannusarviosta käytetty	Selvitykset	
8349	70 000	0	0	70 000	69 364	636	69 364	Pihan leikkivälineiden uusimistyö on tehty 7-8/2017 päätösten ja suunnitelman mukaisesti.	
Tähtäskun päiväkot									
8378	50 000	0	50 000	50 000	47 599	2 401	47 599	Kurun päiväkodin hankesuunnittelu ja pohjatutkimukset on toteutettu v.2017 aikana. Samassa yhteydessä on selvitetty Kurun yhtenäiskoulun tontin liikennejärjestelyitä.	
Kurun päiväkot									
8456	100 000	0	100 000	85 000	75 437	9 563	75 437	Vanhan osan hankesuunnittelu, elinkaari-laskenta ja kohteen arki-tehtämissuunnittelu on tehty v.2017 aikana. Kohteen Aha -kartoitus on myös tehty.	
Metsäkylän koulun vanha osa									
8461	2 155 000	2 771 211	0	155 000	153 377	1 623	2 924 588	Sovitut tilaamutokset on tehty 6-8/ 2017 välisenä aikana.	
Moision koulu									
8472	2 900 000	226 858	2 600 000	2 600 000	2 272 720	327 280	2 499 578	Vaiheen 2 saneerausosa on otettu käyttöön 8/2017. Laajennusosalla työt jatkuvat 5/2018 saakka. Projektille varattuja määrärahoja jäi käyttämättä v.2017 326.735€. Kohteen aikatauluviive johtui ankarasta alkutaivasta runko- ja vesikattovaiheen rakentamisen aikana. Vastaava määrärahaylitys kohdistuu vuodelle 2018.	
Metsäkylän koulu laajennus 2									
8475	200 000	124 221	0	75 000	74 962	38	199 183	Kurun yhtenäiskoululla sovitut energiatehok- kuustoimet on saatu valmiiksi kesän 2017 aikana.	
Kurun yhtenäiskoulu									
8491	25 000	0	0	25 000	24 058	942	24 058	Uima-altaiden led -valaisimet saatiin vaihdettua 12/2017.	
Urheilutalo									
8492	90 000	0	0	90 000	90 645	-645	90 645	Sovitut lattian ja seinien korjaustyöt on saatu tehtyä 10/2017 mennessä. Työt jatkuvat mahdollisesti kesällä 2018. Pieni määrärahaylitys johtui alottua suuremmasta lattian avaustarpeesta.	
Kurun urheilutalon lattian korjaus									
8632	35 000	0	0	35 000	34 973	27	34 973	Kohteen hankesuunnittelu, kuntotutkimus, rakenneavaukset ja Aha- kartoitus on saatu tehtyä v.2017 aikana. Projektin arkkitehtisuunnittelu on myös käynnistetty syksyllä 2017.	
Vanhan Räikän korjaus									
8631			450 000	15 000	0	15 000		Määräraha on käytetty eri kohteisiin teknisen lautakunnan päätöksillä.	
Talorakennus kohdentamattomat mrah.									
	5 625 000		3 200 000	3 200 000	2 843 134	356 866	5 965 425		

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut	Ta-	TA-%
Liikenneväylät					
9018 Räikäntien ympäristö					
Kulut	-300 000	-414 000	-414 829	829	100,2
Netto	-300 000	-414 000	-414 829	829	100,2
9030 Linjana II hanke					
Kulut	0	-50 000	-48 630	-1 370	97,3
Netto	0	-50 000	-48 630	-1 370	97,3
9032 Kivilähteen alue					
Kulut	-210 000	-110 000	-152 375	42 375	138,5
Netto	-210 000	-110 000	-152 375	42 375	138,5
9039 Vaasantie-Pallotie yksisuuntal					
Kulut	-100 000	0	0	0	0,0
Netto	-100 000	0	0	0	0,0
9040 Kesäniemen alue					
Kulut	-50 000	-36 000	-35 035	-965	97,3
Netto	-50 000	-36 000	-35 035	-965	97,3
9041 Laadun ranta-al.kunnostus					
Kulut	0	-15 000	-10 276	-4 724	68,5
Netto	0	-15 000	-10 276	-4 724	68,5
9100 Niittylän alue, itäpuoli					
Kulut	-100 000	-76 000	-63 729	-12 271	83,9
Netto	-100 000	-76 000	-63 729	-12 271	83,9
9103 Idäntien kaava-al./Mansiikatie					
Kulut	-250 000	-274 000	-266 115	-7 885	97,1
Netto	-250 000	-274 000	-266 115	-7 885	97,1
9151 Siivikkalantien viimeistely					
Kulut	-160 000	-120 000	-119 383	-617	99,5
Netto	-160 000	-120 000	-119 383	-617	99,5
9153 Tuiskutie					
Kulut	0	-15 000	-13 014	-1 986	86,8
Netto	0	-15 000	-13 014	-1 986	86,8
9205 Palstatien peruskorjaus					
Kulut	-200 000	-220 000	-221 259	1 259	100,6
Netto	-200 000	-220 000	-221 259	1 259	100,6
9206 Rantajätkäntien p-al. laajennus					
Kulut	-20 000	0	0	0	0,0
Netto	-20 000	0	0	0	0,0
9207 Kolmenkulman teollisuusalue					
Kulut	-300 000	-300 000	-353 398	53 398	117,8
Netto	-300 000	-300 000	-353 398	53 398	117,8

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut	Ta-	TA-%
9208 Kuruntien reunakivien asennus					
Kulut	0	-33 000	0	-33 000	0,0
Netto	0	-33 000	0	-33 000	0,0
9209 Kolmenkulman kev.liikent. väylä					
Kulut	-600 000	-410 000	-415 668	5 668	101,4
Netto	-600 000	-410 000	-415 668	5 668	101,4
9210 Yrjöntien kev.liikent.väylä					
Kulut	-400 000	-450 000	-418 811	-31 189	93,1
Netto	-400 000	-450 000	-418 811	-31 189	93,1
9211 Täihongantien kunnostus					
Kulut	0	-15 000	-9 000	-6 000	60,0
Netto	0	-15 000	-9 000	-6 000	60,0
9212 Rinnetien peruskorjaus					
Kulut	-240 000	-210 000	-200 035	-9 965	95,3
Netto	-240 000	-210 000	-200 035	-9 965	95,3
9248 Mestarintie/Koreentie					
Kulut	0	-35 000	0	-35 000	0,0
Netto	0	-35 000	0	-35 000	0,0
9255 Työlänojan 2. vaihe					
Tuotot	150 000	150 000	0	150 000	0,0
Kulut	0	0	0	0	0,0
Netto	150 000	150 000	0	150 000	0,0
9256 Työlänojan 3. vaihe					
Tuotot	0	0	230 000	-230 000	*****
Kulut	-50 000	-80 000	-87 306	7 306	109,1
Netto	-50 000	-80 000	142 694	-222 694	-178,4
9257 Siltatie 1. vaihe					
Kulut	-600 000	-992 000	-1 186 509	194 509	119,6
Netto	-600 000	-992 000	-1 186 509	194 509	119,6
9402 Särkätien alue					
Kulut	-200 000	-180 000	-222 156	42 156	123,4
Netto	-200 000	-180 000	-222 156	42 156	123,4
9403 Vilpee-Viljakkala kev.liiken.väylä					
Tuotot	0	500 000	500 000	0	100,0
Kulut	0	-500 000	-674 291	174 291	134,9
Netto	0	0	-174 291	174 291	*****
9701 Liikenneturvallisuus hankkeet					
Kulut	0	-55 000	-31 681	-23 319	57,6
Netto	0	-55 000	-31 681	-23 319	57,6
9703 Kevyenliikenteenväylät					
Kulut	0	-50 000	-49 826	-174	99,7
Netto	0	-50 000	-49 826	-174	99,7

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut	Ta-	TA-%
9704 Kohdentamattomat määrärahat					
Kulut	-800 000	0	0	0	0,0
Netto	-800 000	0	0	0	0,0
9705 Katuval.pkorj urakoitu					
Kulut	0	-100 000	-94 668	-5 332	94,7
Netto	0	-100 000	-94 668	-5 332	94,7
9706 Liikennev. päällystykset					
Kulut	0	-340 000	-349 413	9 413	102,8
Netto	0	-340 000	-349 413	9 413	102,8
Liikenneväylät yhteensä					
Tuotot	150 000	650 000	730 000	-80 000	112,3
Kulut	-4 580 000	-5 080 000	-5 437 407	357 407	107,0
Netto	-4 430 000	-4 430 000	-4 707 407	277 407	106,3
Yleiset alueet					
9716 Haaviston ulkoilureitin siirto					
Kulut	-65 000	-110 000	-112 698	2 698	102,5
Netto	-65 000	-110 000	-112 698	2 698	102,5
9718 Maankaaatopaikan rakentaminen					
Kulut	-25 000	-25 000	0	-25 000	0,0
Netto	-25 000	-25 000	0	-25 000	0,0
9721 Haverin alueen pienparannukset					
Kulut	-15 000	-15 000	-30 296	15 296	202,0
Netto	-15 000	-15 000	-30 296	15 296	202,0
9732 Räikän kenttä					
Tuotot	0	0	140 000	-140 000	*****
Kulut	-350 000	-350 000	-441 246	91 246	126,1
Netto	-350 000	-350 000	-301 246	-48 754	86,1
9738 Räikän puisto 4.vaihe					
Kulut	-50 000	-50 000	-48 612	-1 388	97,2
Netto	-50 000	-50 000	-48 612	-1 388	97,2
9739 Asuntilan keskustan monitoimik.					
Kulut	-50 000	-50 000	-52 946	2 946	105,9
Netto	-50 000	-50 000	-52 946	2 946	105,9
9740 Veittijärven ulkoilureitti					
Kulut	-50 000	-5 000	-4 766	-234	95,3
Netto	-50 000	-5 000	-4 766	-234	95,3
9741 Oravapuiston monit.kauk ja lei					
Tuotot	0	0	24 000	-24 000	*****
Kulut	-80 000	-80 000	-111 468	31 468	139,3
Netto	-80 000	-80 000	-87 468	7 468	109,3

	Ta	Ta+muutos	Toteutunut	Ta-	TA-%
9743 Mutalan kenttä					
Kulut	-50 000	-50 000	-52 610	2 610	105,2
Netto	-50 000	-50 000	-52 610	2 610	105,2
9744 Kurun yhtenäiskoul. monitoimik					
Kulut	-50 000	-50 000	-49 994	-6	100,0
Netto	-50 000	-50 000	-49 994	-6	100,0
9745 Ansomäen kentän peruskorjaus					
Kulut	-60 000	-60 000	-41 434	-18 566	69,1
Netto	-60 000	-60 000	-41 434	-18 566	69,1

Yleiset alueet yhteensä					
Tuotot	0	0	164 000	-164 000	
Kulut	-845 000	-845 000	-946 070	101 070	112,0
Netto	-845 000	-845 000	-782 070	-62 930	92,6

Kalusto

8810 Perusturvaosasto/kalusto

Kulut	-272 000	-272 000	-237 200	-34 800	87,2
Netto	-272 000	-272 000	-237 200	-34 800	87,2

8820 Sivistysosasto/kalusto

Kulut	-268 000	-268 000	-254 559	-13 441	95,0
Netto	-268 000	-268 000	-254 559	-13 441	95,0

8850 Kuorma-auto

Kulut	-191 000	-191 000	-190 495	-505	99,7
Netto	-191 000	-191 000	-190 495	-505	99,7

8851 Latukone ja lavetti

Kulut	-200 000	-200 000	-199 600	-400	99,8
Netto	-200 000	-200 000	-199 600	-400	99,8

8852 Kentänhoitokone

Kulut	-20 000	-20 000	-20 181	181	100,9
Netto	-20 000	-20 000	-20 181	181	100,9

8853 Suolasirotin

Kulut	-30 000	-30 000	-23 686	-6 314	79,0
Netto	-30 000	-30 000	-23 686	-6 314	79,0

8855 Tekn.ltk/Mönkijä

Kulut	-11 000	-11 000	-12 984	1 984	118,0
Netto	-11 000	-11 000	-12 984	1 984	118,0

8856 Kartoitus mittalaitteisto

Kulut	-35 000	-35 000	-35 000	0	100,0
Netto	-35 000	-35 000	-35 000	0	100,0

8857 Kerääväharja

Kulut	-18 000	-18 000	-17 600	-400	97,8
Netto	-18 000	-18 000	-17 600	-400	97,8

Ta Ta+muutos Toteutunut Ta- TA-%

Kalusto yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-1 045 000	-1 045 000	-991 305	-53 695	94,9
Netto	-1 045 000	-1 045 000	-991 305	-53 695	94,9

8160 Maa- ja vesialueet					
Tuotot			361 708	-361 708	
Kulut	-900 000	-900 000	-159 449	-740 551	17,7
Netto	-900 000	-900 000	202 259	-1 102 259	-22,5

8860 Osakkeiden ostot ja myynnit					
Tuotot	0	0	198 274	-198 274	*****
Kulut	0	-6 564	-10 056	3 492	153,2
Netto	0	-6 564	188 218	-194 782	-2867,4

Investoinnit yhteensä					
Tuotot	150 000	650 000	1 453 982	796 018	223,7
Kulut	-10 570 000	-11 076 564	-10 387 421	-689 143	93,8
Netto	-10 420 000	-10 426 564	-8 933 439	106 875	85,7

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	9 638	2 913	12 551	20 420	-7 869
Tulorahoituksen korjauserät	-1 500	-600	-2 100	-2 231	131
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-10 570	-507	-11 077	-10 387	-689
Rahoitusosuudet investointimenoihin	150	500	650	894	-244
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 600	0	1 600	2 889	-1 289
Toiminta ja investoinnit, netto	-682	2 306	1 625	11 585	-9 960
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys				557	-557
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 300	-2 906	12 394	13 000	-606
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 500	0	-14 500	-14 867	367
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-1 500	1 500
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset				-9	9
Vaihto-omaisuuden muutokset				2	-2
Saamisten muutos				-9 464	9 464
Korottomien velkojen muutos				3 835	-3 835
Rahoituksen rahavirta	800	-2 906	-2 106	-8 446	6 340
Rahavarojen muutos	118	-600	-482	3 138	-3 620

8.5 Yhteenveto sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Toimintakate					
	1 000 €	Alkuper. TA	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
Keskusvaalilautakunta	-85	0	-85	-85	-85	1
Tarkastuslautakunta	-63	0	-63	-62	-62	-1
Kaupunginhallitus	-11 910	401	-11 509	-10 830	-10 830	-679
Asukaslautakunta	-64	0	-64	-50	-50	-14
Perusturvalautakunta	-80 239	-1 000	-81 239	-81 465	-81 465	226
Sivistyslautakunta	-61 139	-15	-61 154	-59 353	-59 353	-1 801
Vapaa-aikalautakunta	-4 810	-5	-4 816	-4 605	-4 605	-211
Tekninen lautakunta	6 061	-249	5 812	7 469	7 469	-1 657
Ympäristölautakunta	-2 082	-3	-2 085	-1 627	-1 627	-457
TULOSLASKELMAOSA						
Verotulot	122 300	3 200	125 500	126 194	126 194	-694
Valtionosuudet	41 500	-300	41 200	41 221	41 221	-21
Korkotuotot	410	0	410	492	492	-82
Muut rahoitustulot	970	885	1 855	4 207	4 207	-2 352
Korkomenot	-610	0	-610	-712	-712	102
Muut rahoitusmenot	-602	0	-602	-373	-373	-229
INVESTOINTIOSA						
Osuudet ja osuudet						
Kaupunginhallitus						
Osakkeiden ostot ja myynnit	0	-7	-7	188	188	-195
Maa- ja vesialueet						
Maa-alueet	-900	0	-900	202	202	-1 102
Muut rakennukset						
Rakennukset	-3 200	0	-3 200	-2 843	-2 843	-357
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Liikenneväylät	-4 430	0	-4 430	-4 707	-4 707	277
Yleiset alueet	-845	0	-845	-782	-782	-63
Koneet ja kalusto						
Perusturvalautakunta	-272	0	-272	-237	-237	-35
Sivistysosasto	-268	0	-268	-255	-255	-13
Tekninen osasto	-505	0	-505	-500	-500	-5
RAHOITUSOSA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennykset				557	557	-557
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 300	-2 906	12 394	13 000	13 000	-606
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-14 500	0	-14 500	-14 867	-14 867	367
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-1 500	-1 500	1 500
Vaikutus maksuvalmiuteen				-5 655	-5 655	5 655
Yhteensä	18	0	18	3 021	3 021	-3 003

Tilinpäätöslaskelmat

9. Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Ylöjärven kaupungin tuloslaskelma 2017 (ulkoiset)

	2017		2016	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	6 178 706,73		15 320 691,31	
Maksutuotot	10 836 476,99		10 870 634,45	
Tuet ja avustukset	1 705 650,89		2 942 462,04	
Muut toimintatuotot	5 182 149,47	23 902 984,08	5 365 911,84	34 499 699,64
Valmistus omaan käyttöön		5 501 667,66		3 001 014,92
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-65 029 711,18	-65 029 711,18	-66 969 535,70	-66 969 535,70
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-13 979 274,52		-14 600 452,37	
Muut henkilösivukulut	-3 151 109,22	-17 130 383,74	-4 413 424,50	-19 013 876,87
Palvelujen ostot	-73 771 489,09		-73 265 433,62	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 542 797,93		-10 751 605,55	
Avustukset	-8 461 855,45		-11 014 095,30	
Muut toimintakulut	-4 076 252,12	-180 012 489,51	-12 865 232,09	-193 879 779,13
Toimintakate		-150 607 837,77		-156 379 064,57
Verotulot		126 193 907,79		124 584 094,85
Valtionosuudet		41 221 031,00		42 155 199,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	491 661,14		9 618,08	
Muut rahoitustuotot	4 207 032,83		1 144 151,63	
Korkokulut	-712 254,87		-609 576,28	
Muut rahoituskulut	-373 347,38	3 613 091,72	-1 002 321,28	-458 127,85
Vuosikate		20 420 192,74		9 902 101,43
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 110 955,95		-13 068 423,94	
Arvonalentumiset		-11 110 955,95	-107 467,62	-13 175 891,56
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				22 461 740,40
Tilikauden tulos		9 309 236,79		19 187 950,27
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		339 065,89		363 245,98
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				-13 884 120,00
Tilikauden yli-/alijäämä		9 648 302,68		5 667 076,25

9.2 Ylöjärven kaupungin rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	20 420 192,74	9 902 101,43
Satunnaiset erät	0,00	22 461 740,40
Tulorahoituksen korjaukset	-2 230 892,74	-17 046 005,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 387 420,93	-28 227 284,66
Rahoitusosuudet investointimenoihin	894 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 888 630,16	51 375 075,20
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 584 509,23	38 465 626,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-31 131 934,17
Antolainasaamisten vähennys	556 918,40	262 529,33
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000 000,00	14 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 867 064,19	-15 046 243,60
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500 000,00	-2 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	480 710,19
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-9 284,48	-91 495,68
Vaihto-omaisuuden muutos	2 488,60	1 623,52
Saamisten muutos	-9 464 016,34	607 026,92
Korottomien velkojen muutos	3 834 514,48	-4 788 538,33
Rahoituksen rahavirta	-8 446 443,53	-37 706 321,82
Rahavarojen muutos	3 138 065,70	759 304,70
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	23 382 978,30	20 244 912,60
Rahavarat 1.1.	20 244 912,60	19 485 607,90
	3 138 065,70	759 304,70

9.3 Ylöjärven kaupungin tase

VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
A PYSYVÄT VASTAAVAT	225 175 902,51	228 008 093,35	A OMA PÄÄOMA	114 591 053,50	104 611 296,65
I Aineettomat hyödykkeet	47 797,30	141 097,65	I Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
1. Aineettomat oikeudet	42 173,07	112 852,43	II Edellisten tilikaudien ylijäämä	39 155 310,30	33 156 779,88
2. Muut pitkävaikutteiset menot	5 624,23	28 245,22	III Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 648 302,68	5 667 076,25
II Aineelliset hyödykkeet	158 047 314,93	159 962 337,67	B POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	21 314 396,77	21 653 462,66
1. Maa- ja vesialueet	37 281 424,19	37 483 683,20	1. Poistoero	5 781 396,77	6 120 462,66
2. Rakennukset	95 187 463,54	101 621 429,32	2. Vapaaehtoiset varaukset	15 533 000,00	15 533 000,00
3. Kiinteät rakennukset ja laitteet	18 322 395,44	17 139 484,77	C PAKOLLISET VARAUKSET	8 266 582,25	8 266 582,25
4. Koneet ja kalusto	2 297 012,11	2 068 564,74	1. Muut pakolliset varaukset	8 266 582,25	8 266 582,25
5. Muut aineelliset hyödykkeet	68 221,79	68 221,79	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	596 053,78	574 982,25
6. Ennakomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 890 797,86	1 580 953,85	1. Valtion toimeksiannot	78 628,53	23 563,89
III Sijoitukset	67 080 790,28	67 904 658,03	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	60 811,99	30 811,99
1. Osakkeet ja osuudet	35 906 392,43	35 905 100,83	3. Muut toimeksiant. pääomat	456 613,26	520 606,37
2. Osakkuusyhteisöosuudet	27 291,69	295 532,64	E VIERAS PÄÄOMA	121 774 431,50	121 638 435,38
3. Muut lainasaamiset	30 744 681,16	31 301 599,56	I Pitkäaikainen	75 376 727,02	73 123 802,49
4. Muut saamiset	402 425,00	402 425,00	1. Lainat rah. ja vak. laitoksilta	67 090 000,00	69 135 000,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	136 781,07	106 425,06	2. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	11 500,00
1. Lahjoitusrahastojen erityiskatte-	60 811,99	30 811,99	3. Saadut ennakot	8 283 958,35	3 972 651,35
2. Muut toimeksiantojen varat	75 969,08	75 613,07	4. Liittymismaksut ja muut velat	2 768,67	4 651,14
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	41 229 834,22	28 630 240,78	5. Siirtovelat		
I Vaihto-omaisuus	125 377,96	127 866,56	II Lyhytaikainen	46 397 704,48	48 514 632,89
1. Aineet ja tarvikkeet	125 377,96	127 866,56	1. Joukkovelkakirjalainat	10 500 000,00	12 000 000,00
II Saamiset	17 721 477,96	8 257 461,62	2. Lainat rah. ja vak. laitoksilta	15 045 000,00	14 797 500,00
Pitkäaikaiset saamiset	7 727 087,33	1 019 022,67	3. Lainat julkisyhteisöiltä	11 500,00	69 564,19
1. Lainasaamiset	894 755,33	963 582,67	4. Saadut ennakot	1 232 872,66	596 894,17
2. Siirtosaamiset	6 832 332,00	55 440,00	5. Ostovelat	5 858 314,25	6 229 398,01
Lyhytaikaiset saamiset	9 994 390,63	7 238 438,95	6. Liittymismaksut ja muut velat	1 828 330,92	1 994 042,66
1. Myyntisaamiset	4 059 011,54	3 404 842,30	7. Siirtovelat	11 921 686,65	12 827 233,86
2. Lainasaamiset	68 827,34	68 827,33	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>266 542 517,80</u>	<u>256 744 759,19</u>
3. Muut saamiset	1 967 435,46	1 022 728,37			
4. Siirtosaamiset	3 899 116,29	2 742 040,95			
III Rahoitusarvopaperit	15 992 130,87	15 443 645,16			
1. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin	15 977 922,68	15 436 466,27			
2. Muut arvopaperit	14 208,19	7 178,89			
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 390 847,43	4 801 267,44			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>266 542 517,80</u>	<u>256 744 759,19</u>			

9.4 Ylöjärven kaupungin konsernituloslaskelma

	2017	2016
Toimintatuotot	79 303 848,87	81 901 223,93
Toimintakulut	-222 792 113,57	-234 337 923,66
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	136 318,96	33 326,25
Toimintakate	-143 351 945,74	-152 403 373,48
Verotulot	126 168 540,86	124 556 960,04
Valtionosuudet	41 221 031,00	42 155 199,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	14 533,90	8 713,66
Muut rahoitustuotot	4 169 051,84	1 153 835,63
Korkokulut	-869 199,51	-755 856,44
Muut rahoituskulut	-602 814,70	-1 243 298,19
Vuosikate	26 749 197,65	13 472 180,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 458 483,64	-15 566 529,51
Omistuksen eliminointierot	-1 880,91	
Arvonalentumiset	922,44	
Satunnaiset erät		138 968,99
Tilikauden tulos	11 289 755,54	-1 955 380,30
Tilinpäätössiirrot	1 404,47	-181 954,62
Tilikauden verot	-125 841,78	-111 298,88
Laskennalliset verot	-18 642,19	-18 274,98
Vähemmistöosuudet	-174 197,25	-149 333,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 972 478,79	-2 416 242,64

9.5 Ylöjärven kaupungin konsernin rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	26 749 197,65	13 472 180,22
Satunnaiset erät	0,00	138 968,99
Tilikauden verot	-125 841,78	-111 298,88
Tulorahoituksen korjaukset	-2 103 581,90	5 491 785,36
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-20 839 732,27	-22 079 576,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin	994 000,00	10 988,13
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	3 360 439,88	2 942 501,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>8 034 481,59</u>	<u>-134 451,28</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainan muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-8 289,50	-159 616,93
Antolainasaamisten vähennys	18 714,59	262 529,33
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 810 636,00	18 950 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 609 567,87	-14 791 134,42
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 516 437,55	-2 297 729,98
Oman pääoman muutokset	-926 230,48	461 045,13
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutok.	-7 962,14	-73 138,93
Vaihto-omaisuuden muutos	-53 606,17	65 298,32
Saamisten muutokset	-10 497 586,26	1 865 836,74
Korottomien velkojen muutokset	5 381 021,80	526 520,12
Rahoituksen rahavirta	<u>-8 409 307,60</u>	<u>4 809 609,38</u>
Rahavarojen muutos	-374 826,01	4 675 158,10
Rahavarat 31.12.	27 750 360,62	28 125 186,64
Rahavarat 1.1.	<u>28 125 186,64</u>	<u>23 450 028,54</u>
	-374 826,01	4 675 158,10

9.6 Ylöjärven kaupungin konsernitase (lyhennetty)

VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT	231 747 398,14	228 759 635,01	OMA PÄÄOMA	117 645 251,90	107 170 282,62
Aineettomat hyödykkeet	1 703 320,15	2 532 608,57	Peruspääoma	65 787 440,52	65 787 440,52
Aineettomat oikeudet	141 665,92	1 007 853,67	Säätiöiden ja yhdistysten peruspo	13 135,82	13 135,82
Muut pitkävaikutteiset menot	1 561 654,22	1 524 754,90	Arvonkorotusrahaso	19 306,92	19 306,92
			Muut omat rahastot	178 628,45	180 030,33
Aineelliset hyödykkeet	213 757 101,29	210 116 320,54	Edellisten tilikausien ylijäämä	40 674 261,41	43 586 611,65
Maa- ja vesialueet	38 344 356,85	38 544 613,83	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 972 478,79	-2 416 242,62
Rakennukset	112 770 458,15	119 874 045,59	VÄHEMMISTÖOSUUDET	798 755,25	719 104,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 787 131,28	40 533 197,16			
Koneet ja kalusto	4 496 095,04	3 953 192,85	PAKOLLISET VARAUKSET	10 314 089,93	10 449 649,22
Muut aineelliset hyödykkeet	97 525,26	85 026,06	Muut pakolliset varaukset	10 314 089,93	10 449 649,22
Ennakkomaksut ja keskenkäisöt	15 261 534,72	7 126 245,06	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 146 389,21	1 130 594,66
Sijoitukset	16 286 976,70	16 110 705,90			
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	0,00	20 159,99	VIERAS PÄÄOMA	152 105 322,48	149 353 354,09
Osakkuusyhteisöosuudet	491 920,78	713 431,27	Pitkäaikainen korollinen vieras po	80 652 621,67	81 732 768,69
Muut osakkeet ja osuudet	14 940 303,01	14 531 966,67	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	13 109 805,53	8 865 666,17
Muut lainasaamiset	171 661,69	187 692,19	Lyhytaikainen korollinen vieras po	26 273 921,94	27 509 144,35
Muut saamiset	683 091,21	657 455,79	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	32 068 973,34	31 245 774,89
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	458 954,96	435 198,26	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>282 009 808,76</u>	<u>268 822 985,35</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT	49 803 455,66	39 628 152,07			
Vaihto-omaisuus	751 506,66	697 900,49			
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset	6 922 344,88	79 586,79			
Lyhytaikaiset saamiset	14 379 243,51	10 725 478,16			
Rahoitusarvopaperit	16 269 595,68	15 691 048,99			
Rahat ja pankkisaamiset	11 480 764,93	12 434 137,64			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>282 009 808,76</u>	<u>268 822 985,35</u>			

Tilinpäätöksen liitetiedot

10. Tilinpäätöksen liitetiedot

10.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman muutoksen 11.10.2012 92 § 1.1.2013 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihintamenetelmällä, eli merkitty vaihto-omaisuuden hankintamenoiksi toteutuneiden hankintamäärillä painotettujen hankintamenojen keskiarvo.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Sopimukset on tehty suojaamaan joko yksittäisen lainan tai lainasalkun korkoriskiä. Kunnalla on jatkuva lainojen uudelleenrahoitustarve sekä uudelleenrahoitukseen sisältyvä korkoriski, jota koronvaihtosopimuksella suojataan.

Osa sopimuksista sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskeva erityisehdon. Kyseessä on erityisehto, joka antaa molemmille sopijapuolille oikeuden purkaa johdannaissopimus ennenaikaisesti markkina-arvoonsa. Johdannaissopimus, joka sisältää ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon, solmitaan lähtötilanteessa aina niin, että sopimuksen on tarkoitus olla voimassa koko sovitun sopimusajan. Erityisehto ei siten vaikuta suojauksen tehokkuuteen.

Ennenaikaista purkamisoikeutta koskevan erityisehdon sisällyttäminen sopimusehtoihin on kansallisesti ja kansainvälisesti markkinakäytäntö, ja vastaavia sopimuksellisia erityisehtoja käytetään myös muissa pitkissä sopimusvastuissa kuten mm. luotonannossa ja vuokrasopimuksissa. Erityisehdon mahdollistaman oikeuden käyttämisen arviointi, ei välttämättä johda johdannaisopimuksen purkamiseen, koska sopijapuolet voivat neuvotella johdannaisopimuksen uudelleen hinnoittelusta tai muuttamisesta muulla tavalla niin, että siitä ei välttämättä seuraa ennenaikaista kassavirtavaikutusta kummallekaan sopijapuolelle.

Todennäköisyyttä sille, että pankki käyttäisi erityisehdon mahdollistamaa oikeutta, ei voida pitää normaalitilanteessa merkittävänä.

Sopimuskohtaiset tiedot johdannaisopimuksista löytyvät liitteestä 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että liikelaitosten toiminta loppui 2016 loppuun (Ylöjärven Vesi liikelaitos ja Työterveyshuollon liikelaitos Viisari). Myös Vesi liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvät, suuruudeltaan huomattavat erät, jotka ovat sekä tulosvaikutteisia (satunnaiset tuotot) sekä rahoituslaskelma ja tase vaikutteisia (mm. investointimenot, pysyvien vastaavien luovutustulot, antosaamisten lisäykset, pysyvien vastaavien vähennykset) vaikuttivat olennaisesti vuoden 2016 tietoihin

10.2. Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat virheiden korjaukset

Tasetili 2597 Työnantajan tapaturmavakuutusmaksut ovat jääneet aikaisemmilta tilikausilta täsmäämättä. Vuoden 2017 tilinpäätös sisältää 331 454,17 euron korjauksen edellisten tilikausien yli- alijäämään tilin osalta.

10.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty viisi kaupunkikonsernin tytäryhteisöä ja kaksi osakkuusyhteisöä. Kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdisteltiin jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Kaupungin omistama tytär As Oy Ylöjärven Aureenrivi, on jätetty yhdistelemättä konserniin, koska sen merkitys on vähäinen ja kaupungin tarkoitus on myydä asunto-osakkeet. Kaupungin omistamista osakkuusyhteisöistä jätettiin yhdistelemättä Kuntien Hankintapalvelut Kuha. Osakkuusyhtiöt voidaan jättää yhdistelemättä konserniin, jos yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat on jätetty yhdenmukaistamatta, mikäli tytäryhteisö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan.

Mikäli kiinteistötytäryhtiö ei ole tehnyt suunnitelman mukaisia poistoja on aineellisten hyödykkeiden poistot oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan tytäryhteisöillä sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tuloon.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernirakenteen muutosten käsittely

Konsernista on myyty tilikaudella As Oy Viljakkalan Elorinne, joka on aiempina vuosina yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä sekä As Oy Viljakkalan Männistönrivi, joka aiempina vuosina on ollut yhdistelemätön osakkuusyhteisö.

11. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	4 181 752,38	4 161 445,03	4 011 640,61	3 926 185,03
Sosiaali- ja terveyspalvelut	57 062 667,63	56 498 062,82	9 054 709,25	10 299 421,41
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 997 750,68	6 385 432,93	5 954 693,78	5 945 501,73
Yhdyskuntapalvelut	12 061 678,18	4 092 674,03	4 881 940,44	3 564 982,35
Ylöjärven Vesi liikelaitos	0,00	7 318 567,07	0,00	7 318 567,07
Viisari työterveyshuollon liikelaitos	0,00	3 445 042,05	0,00	3 445 042,05
Kunnan toimintatuotot yhteensä	79 303 848,87	81 901 223,93	23 902 984,08	34 499 699,64

7) Verotulojen erittely		
	2017	2016
Kunnan tulovero	112 635 236,78	112 242 729,18
Kiinteistövero	7 521 215,88	7 279 769,88
Osuus yhteisöverotuotosta	6 037 455,13	5 061 595,79
Verotulot yhteensä	126 193 907,79	124 584 094,85

8) Valtionosuuksien erittely		
	2017	2016
Kunnan peruspalv. valtionosuus (ilman tasauksia)	51 737 316,00	53 704 980,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-6 574 068,00	-6 532 164,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-3 942 217,00	-5 017 617,00
Valtionosuudet yhteensä	41 221 031,00	42 155 199,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	48 675 323,79	48 665 449,70
Muiden palvelujen ostot	25 096 165,30	24 599 983,92
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	73 771 489,09	73 265 433,62

12) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	Poistomenetelmä	Poisto aika	Poisto %
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	
Tietokoneohjelmistot	tasapoisto	2	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	2	
Liiketarve	tasapoisto	2	
Muut	tasapoisto	2	
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset			
Asuinrakennukset	tasapoisto	30	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20-30	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20	
Muut rakennukset /talousrakennukset	tasapoisto	10	
Rakennusten peruskorjaukset	tasapoisto	*	
Vanhana ostetut rakennukset	tasapoisto	*	
Kiinteät rakennukset ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	menojäännöspoisto		15-20
Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto		15-25
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto		20
Johtoverkostot ja laitteet			
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto		15
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto		20
Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto		22
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto		15
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto		20

	Poistomenetelmä	Poistoaika	Poisto %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sähkö-, vesi- ja lämpölaitosten laitteet	tasapoisto	10-20	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15	
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10	
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Rautaiset alukset	tasapoisto	15	
Puiset alukset ja uivat työkoneet	tasapoisto	8	
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4	
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5	
Muut raskaat koneet /kuorma-autot	tasapoisto	10	
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5	
Laitoskoneet ja laitteet			
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5	
Mittauslaitteet ja optiset instrumentit	tasapoisto	3	
Atk-laitteet	tasapoisto	3	
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3-5	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		

Investointiraja 10 000 €.

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

* Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00
Maaperän puhdistamisvaraus 1.1	8 096 582,25	96 582,25	8 096 582,25	96 582,25
Lisäykset tilikaudella	0,00	8 000 000,00	0,00	8 000 000,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Maaperän puhdistamisvaraus 31.12	8 096 582,25	8 096 582,25	8 096 582,25	8 096 582,25
Muut pakolliset varaukset 1.1.	98 574,73	34 650,77		
Lisäykset tilikaudella	0,00	70 175,07		
Vähennykset tilikaudella	73 185,67	6 251,11		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	25 389,06	98 574,73		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	2 084 492,24	2 056 819,12		
Lisäykset tilikaudella	70 175,07	27 673,12		
Vähennykset tilikaudella	132 548,69	0,00		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	2 022 118,62	2 084 492,24		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	2 233 524,58	2 569 165,45	2 233 524,58	2 569 165,45
Kuljetusvälineiden myyntivoitot	90 175,94	0,00	90 175,94	0,00
Osakkeiden myyntivoitot	66 015,08	0,00	66 015,08	0,00
Muut myyntivoitot	199 027,85	58 669,53	0,00	15 100,00
Luovutusvoitot yhteensä	2 588 743,45	2 627 834,98	2 389 715,60	2 584 265,45
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	14 076,00	0,00	14 076,00	0,00
Osakkeiden myyntitappiot	144 746,86	0,00	144 746,86	0,00
Muut myyntitappiot	567 334,45	46 796,13	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	726 157,31	46 796,13	158 822,86	0,00

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				
Ylöjärven Vesi liikelaitoksen yhtiöittäminen			0,00	22 461 740,40
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	0,00	138 968,99		
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	138 968,99	0,00	22 461 740,40

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	187 060,05	93 011,74
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	223 236,35	223 236,35
Yhteensä	410 296,40	316 248,09

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2017	2016
Investoinvaraukseen liittyvä poistoeron muutos	339 065,89	363 245,98
Poistoeron muutokset yhteensä	339 065,89	363 245,98

13. Tasetta koskevat liitetiedot

13.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat olkeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	112 852,43	28 245,22		141 097,65	37 483 683,20	101 621 429,32	17 139 484,77	2 068 564,74	68 221,79	1 580 953,85	159 962 337,67
Lisäykset tilikauden aikana				0,00	159 449,00	412 405,96	3 790 879,72	991 304,72		5 023 325,53	10 377 364,93
Rahoitusosuudet tilikaudella							-394 000,00			-500 000,00	-894 000,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00	-361 708,01			-19 024,06		-1 213 481,52	-380 732,07
Siirrot erien välillä						52 075,74	1 161 405,78				0,00
Tilikauden poisto	-70 679,36	-22 620,99		-93 300,35	-6 898 447,48	-6 898 447,48	-3 375 374,83	-743 833,29		-11 017 655,60	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset											
Aktivoidut korkomenot											
Poistamaton hankintameno 31.12.	42 173,07	5 624,23		47 797,30	37 281 424,19	95 187 463,54	18 322 395,44	2 297 012,11	68 221,79	4 890 797,86	158 047 314,93
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 173,07	5 624,23		47 797,30	37 281 424,19	95 187 463,54	18 322 395,44	2 297 012,11	68 221,79	4 890 797,86	158 047 314,93
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista											

19) Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-laina-saamiset	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13 469 074,35	295 532,64	8 969 474,76	13 466 551,72				31 704 024,56
Lisäykset				10 056,00				0,00
Vähennykset		-268 240,95		-8 764,40				-556 918,40
Siirrot erien välillä				0,00				0,00
Hankintameno 31.12.	13 469 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 467 843,32				31 147 106,16
Arvonlennukset								
Arvonkorotukset				0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 469 074,35	27 291,69	8 969 474,76	13 467 843,32				31 147 106,16

19) Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	337 190,59	305 128,73	141 488,58	141 488,58
Muut maa- ja vesialueet	38 007 166,26	38 239 485,10	37 139 935,61	37 342 194,62
Maa- ja vesialueet yhteensä	38 344 356,85	38 544 613,83	37 281 424,19	37 483 683,20

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ylöjärven Yrityspalvelu Oy	Ylöjärvi	100	100	-222	67	-361
Kiinteistö Oy Ylöjärven Työtuvat	Ylöjärvi	100	100	-175	1 037	-125
Asunto Oy Viljakkalan Viertotie	Ylöjärvi	65,55	65,55	-77	0	-12
Kiinteistö Oy Kurun Kotikonnut	Ylöjärvi	100	100	446	832	135
Ylöjärven Jäähalli Oy	Ylöjärvi	99,90	99,90	-288	487	-57
Ylöjärven Vesi Oy	Ylöjärvi	100	100	1 263	6 083	1 263
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Asunto Oy Ylöjärven Aureenrivi	Ylöjärvi	55	55	20	0	0
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,90	5,90	1 741	21 839	-1 228
Pirkanmaan liitto	Tampere	5,27	5,27	37	151	-2
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	6,87	6,87	22	25	0
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Viljakkalan Liikekeskus	Ylöjärvi	26,26	26,26	18	0	0
Yhdistelemättömät Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	Pirkkala	21,30	21,30	160	18	15

23) Saamisten erittely				
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	572 832,00	0,00	9 514,74
Lainasaamiset	894 755,33	68 827,34	963 582,67	68 827,33
Muut saamiset	0,00	1 269 757,08	0,00	0,00
Yhteensä	894 755,33	1 911 416,42	963 582,67	78 342,07
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	5 012,25	0,00	28 816,60
Siirtosaamiset	0,00	847 262,66	0,00	223 236,35
Yhteensä	0,00	852 274,91	0,00	252 052,95
Saamiset yhteensä	894 755,33	2 763 691,33	963 582,67	330 395,02

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Koronvaihtosopimukset	6 832 332,00	55 440,00	6 832 332,00	55 440,00
Muut siirtosaamiset	60 301,45	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	6 892 633,45	55 440,00	6 832 332,00	55 440,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	210 065,41	210 065,41	223 236,35	223 236,35
Kelan korvaus työterveyshuollosta	507 894,93	559 079,69	400 000,00	400 000,00
Muut siirtosaamiset muilta	1 107 704,12	789 797,61	618 067,06	462 101,89
Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	587 208,76	0,00	624 026,31	0,00
Siirtosaamiset kunnilta	245 124,82	169 718,22	245 124,82	169 718,22
Tuet ja avustukset valtiolta	677 495,52	324 859,93	663 190,37	284 810,42
Tulojäämät yhteensä	3 335 493,57	2 053 520,86	2 773 644,91	1 539 866,88
Menoennakot	1 125 574,18	1 202 174,07	1 125 471,38	1 202 174,07
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	4 461 067,75	3 255 694,93	3 899 116,29	2 742 040,95

13.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52	65 787 440,52
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	13 135,82	10 185,82		
Lisäykset	0,00	2 950,00		
Vähennykset	0,00	0,00		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	13 135,82	13 135,82		
Arvonkorotusrahassto 1.1.	19 306,92	19 306,92		
Lisäykset	0,00	0,00		
Vähennykset	0,00	0,00		
Arvonkorotusrahassto 31.12.	19 306,92	19 306,92		
Muut omat rahastot 1.1.	180 030,33	193 180,22		
Siirrot rahastosta	-1 401,88	-13 149,89		

Muut omat rahastot 31.12.	178 628,45	180 030,33		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	41 170 369,03	42 913 296,46	38 823 856,13	32 480 974,53
Edellisten tilikausien ylijäämä muutos	-827 561,79	0,00	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	331 454,17	673 315,19	331 454,17	675 805,35
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	40 674 261,41	43 586 611,65	39 155 310,30	33 156 779,88
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 972 478,79	-2 416 242,62	9 648 302,68	5 667 076,25
Oma pääoma yhteensä	117 645 251,90	107 170 282,61	114 591 053,50	104 611 296,65

26) Erittely poistoerosta		
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	5 781 396,77	6 120 462,66
Poistoero yhteensä	5 781 396,77	6 120 462,66

27) Pitkäaikaiset velat		
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 030 000,00	23 970 000,00
Saadut ennakot	5 965 480,35	932 323,35
Pitkäaikaiset velat yhteensä	27 995 480,35	24 902 323,35

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2023 tai sen jälkeen.

28) Joukkovelkakirjalainat		
	2017	2016
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	10 500 000,00	12 000 000,00
korko 0,00 %	0,00	-570,03
erääntyy 27.2.2018	10 500 000,00	12 000 000,00

29) Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Metsäkylän kaatopaikan jälkihoito	170 000,00	170 000,00	170 000,00	170 000,00
KOY Nikron alueen maaperän puhdistaminen	2 496 582,25	2 496 582,25	2 496 582,25	2 496 582,25
Haverin alueen maaperän puhdistaminen	5 600 000,00	5 600 000,00	5 600 000,00	5 600 000,00
Muut pakolliset varaukset	25 389,05	98 574,72	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	2 022 118,62	2 084 492,25	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	10 314 089,93	10 449 649,22	8 266 582,25	8 266 582,25

30) Vieras pääoma				
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	181 522,84	0,00	8 827,39
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	229 234,00	0,00	247 064,28
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	61,05
Vieras pääoma yhteensä	0,00	410 756,84	0,00	255 952,72

31) Maksuliiketililimiitti		
	2017	2016
Luottollisen maksuliiketilin limiitti 31.12.	1 500 000,00	1 500 000,00
- siitä käyttämättä	0,00	0,00

32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut	4 453 019,20	4 459 019,20	0,00	0,00
Muut velat	348 525,89	408 990,35	2 768,67	4 651,14
Muut velat yhteensä	4 801 545,09	4 868 009,55	2 768,67	4 651,14

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksot	13 852 564,55	14 094 814,58	9 933 900,11	10 164 051,25
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 548 013,61	1 998 279,51	1 124 529,86	1 706 148,17
Tulospalkkiovaraus	358 554,00	349 840,00	358 554,00	349 840,00
Korkojaksotukset	94 583,65	126 097,70	64 380,63	98 616,02
Potilasvahinkovakuutus seur.vuoden lyhennys	210 913,20	244 571,52	0,00	0,00
Jaksotetut tuet ja avustukset	740 185,61	907 177,89	211 601,58	448 750,48
Muut siirtovelat	909 674,78	1 220 908,69	228 720,47	59 827,94
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	17 714 489,40	18 941 689,89	11 921 686,65	12 827 233,86
Siirtovelat yhteensä	17 714 489,40	18 941 689,89	11 921 686,65	12 827 233,86

* Korjattu vertailuvuoden 2016 lukua, Jaksotetut tuet ja avustukset sekä muut siirtovelat

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	708 335,43	1 110 213,73		
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	2 550 917,63	0,00		
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	944 000,00	0,00		
Lainat julkisyhteisöiltä	464 327,92	2 433 063,20		
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	2 433 063,20	0,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	5 927 980,83	0,00	0,00	0,00

37) Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Pankkitakauksen vastasitoumus				
Valuuttatermiini-, valuuttaoptio-, koronvaihto-, korko-optio-, hyödyketermiini- ja hyödykkeen vaihtosopimukset	33 500 000,00	33 500 000,00	33 500 000,00	33 500 000,00
Kiinteistö- ja yritysikiinnitykset	88 500,00	2 360 000,00	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	33 588 500,00	35 860 000,00	33 500 000,00	33 500 000,00

38) Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	23 099 413,29	25 659 063,97	18 877 667,00	22 640 068,00
- seuraavalle tilikaudelle maksettava osuus	2 528 372,94	1 096 636,84	1 361 592,00	1 045 372,00
Leasingvastuut yhteensä	4 209 893,48	4 840 025,84	3 702 421,75	3 799 530,19
- seuraavalle tilikaudelle maksettava osuus	1 355 556,95	1 538 006,86	1 151 152,61	1 257 092,78
- kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing vastuut	1 417 549,87	1 624 986,97	994 013,67	1 169 989,27
- muu käyttöomaisuus vuokravastuut	2 711 799,70	0,00	2 708 408,08	0,00
Yhteensä	27 309 306,77	30 499 089,81	22 580 088,75	26 439 598,19

* Korjattu vertailuvuoden 2016 lukuja, vuokravastuut.

39) Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			3 550 000,00	2 550 000,00
Jäljellä oleva pääoma			1 827 499,04	1 518 167,60
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	13 945 947,84	14 044 631,06	13 911 792,39	14 010 475,61
Jäljellä oleva pääoma	9 935 775,29	10 559 662,58	9 935 656,25	10 557 324,01
Muut vastuu sitoumukset				
Hankintasopimusvastuu	29 500,00	0,00		
Vuokratkaussopimus	2 030,45	0,00		
Yhteensä	9 967 305,74	10 559 662,58	11 763 155,29	12 075 491,61

40) Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	183 614 046,00	157 861 900,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	121 353,19	117 833,43

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusvastuut				
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	923 802,14	927 937,91		
Potilasvakuutusvastuu	477 447,88	469 103,80		
Sopimusvastuut yhteensä	1 401 250,03	1 397 041,71		
Arvonlisäveron palautusvastuut	10 682,60	3 526,12		

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset, Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Koron- vaihtosopimuksilla muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainojen alkusaldot yhteensä ovat 34 250 000,00 euroa.				
1) Sopimus erääntyy 19.11.2018				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	800 000,00	1 600 000,00	800 000,00	1 600 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-15 796,60	-54 621,00	-15 796,60	-54 621,00
2) Sopimus erääntyy 12.11.2019				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	2 000 000,00	3 000 000,00	2 000 000,00	3 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-69 801,01	-148 211,00	-69 801,01	-148 211,00
3) Sopimus erääntyy 29.6.2020				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	1 250 000,00	1 750 000,00	1 250 000,00	1 750 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-58 125,32	-107 510,00	-58 125,32	-107 510,00
4) Sopimus erääntyy 16.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on	7 500 000,00	9 000 000,00	7 500 000,00	9 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-220 373,25	-359 370,00	-220 373,25	-359 370,00
Swaptiosopimus, Swaptiosopimus purettu 27.9.2017 Alkuperäisen sopimuksen voimassaoloaika oli 27.4.2018 - 24.4.2043 ja laskennallinen pää- oma 30.000.000,00 euroa.				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-9 503 682,46	0,00	-9 503 682,46
Sopimukseen liittyvä preemio on tuloutettu 2017	0,00	2 225 000,00	0,00	2 225 000,00
OTC koronvaihtosopimus, OTC koronvaihtosopimus purettu 27.9.2017 Alkuperäisellä sopimuksella suojattiin koko lainasalkkua, laskennallinen pääoma oli 5.000.000,00 euroa. Sopimus olisi eräännytynyt 4.1.2021.				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-141 594,28	0,00	-141 594,28

Kynnyksellinen koronvaihtosopimus, Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on sopijapuolilla vaihtuva korko. Sopimus tulee voimaan 4.1.2021 ja sopimus erääntyy 4.1.2049. Laskennallinen pääoma 25 000 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-5 884 576,22	-7 680 703,34	-5 884 576,22	-7 680 703,34
Koronvaihtosopimus korkolattialla, Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan kiinteän koron muuttamiseksi vaihtuva korkoiseksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.12.2026. Lainan alkusaldo 14 000 000,00 euroa. Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo on laskennallinen pääoma 12 600 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	12 600 000,00 -11 211,20	14 000 000,00 16 673,84	12 600 000,00 -11 211,20	14 000 000,00 16 673,84
OTC jatko-oikeudellinen koronvaihtosopimus, Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 24.4.2018 - 24.4.2033. Sopimuksella on erityisehto pankin yksipuoliselle optiolle ajalle 25.4.2033 - 24.4.2043. Laskennallinen pääoma 30 000 000,00 euroa Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-8 242 348,85	0,00	-8 242 348,85	0,00
Koronvaihtosopimukset, konserni ky Sopimukset erääntyy 23.8.2021 - 1.11.2037 Sopimusten nimellisarvo 31.12. Käypä arvo	4 071 737,58 -251 198,65	4 179 100,33 -340 555,57		
Koronvaihtosopimukset, konserni ky myöhemmin alkavat sopimukset Sopimusten nimellisarvo 31.12. Käypä arvo	1 153 777,78 61 708,19	1 153 777,80 45 880,35		
Koronvaihtosopimukset, konserni ky OTC Cap sopimukset, korkokatolla Sopimusten nimellisarvo 31.12. Käypä arvo	0,00 0,00	1 557 113,49 -237,71		
Mutalan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila				
Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 11.4.2005 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 7 000 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.	53 083,35	60 083,35	53 083,35	60 083,35

Takamaan koulu / Ylöjärven seurakunnan huonetila				
Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven seurakunta ovat 2.6.2009 sopineet, että seurakunta voi luopua vuokratun tilan hallinnasta ennen 20 vuoden pituisen määräaikaisen sopimuksen päättymistä. Tällöin Ylöjärven kaupunki palauttaa ko. tiloihin pääomavuokrana tehdyn investoinnin jäännösarvon Ylöjärven seurakunnalle. Palautettava jäännösarvo on 9 800 euroa kokonaista kalenterivuotta kohden.	112 700,00	122 500,00	112 700,00	122 500,00

15. Ympäristövastuut

Ympäristötuotot ja -kulut		
	2017	2016
Ympäristötuotot		
Viranomaistoiminnan tuotot	60 847,09	42 319,00
Muut ympäristötuotot	51 288,53	65 543,23
Siitä: ympäristönsuojeluun saadut avustukset		0,00
Ympäristökulut		
Viranomaistoiminnan kulut	-147 006,28	-158 956,57
Siitä: ympäristönsuojeluun annetut avustukset	-3 600,00	-3 600,00
Muut ympäristökulut:		
Nikron alueen kunnostus	-314 857,57	-276 030,23
Metsäkylän kaatopaikan kunnostus	-152 435,11	-56 810,54
Ympäristökulut, netto	-502 163,34	-383 935,11

Ylöjärven kaupungin omistamalla alueella tiedetään olevan kolme aluetta, joilla maaperä on pilaantunut ja joiden puhdistamisesta voi aiheutua kustannuksia kaupungille. Ne ovat teollisuuskiinteistö Metallin ja Nikron, vanha kaatopaikka-alue Tiura sekä entisen Haverin kaivoksen rikastushiekka-alue, joka on vain osin kaupungin omistuksessa. Kohteiden kunnostuksiin on mahdollista saada valtion avustusta/EU-rahaa.

Kaupungilla on maankaatopaikka, jonka ympäristövaikutuksia tarkkaillaan vesinäyttein. Vesistö tarkkailua suoritetaan lisäksi kolmen suljetun kaatopaikan ympäristövaikutusten seuraamiseksi. Lisäksi Pehkusuon vanhaa kaatopaikka-aluetta pidetään kunnossa kaatopaikan sulkemissuunnitelman mukaisesti.

Kiinteistöt Metallin ja Nikron

Ylöjärven kaupungin omistamilla kiinteistöillä Metallin RN:o 1:266 ja Nikron RN:o 1:115 Mäkkylän kylässä on todettu maaperän pilaantuminen, mistä on aiheutunut myös pohjaveden pilaantumista. Maaperässä on todettu raskasmetalleja, öljyä ja liuottimia. Pohjavedessä on todettu suuria pitoisuuksia liuottimia ja niitä on todettu myös läheisellä Saurion vedenottamolla pieniä määriä. Maaperän pilaantuminen on aiheutunut kiinteistöillä harjoitetusta vanhasta teollisesta toiminnasta.

Maaperän kunnostustyöt (metallit ja öljyinen maa) on tehty pääosin massanvaihdoilla, joka saatiin suoritettua vuoden 2013 aikana. Vuodesta 2015 alkaen kunnostustyötä on jatkettu huokosilmakunnostuksella ja kemiallisella puhdistuksella. Kiinteistöjen Metallin ja Nikron kunnostustöiden kustannukset olivat vuonna 2017 lähes 315 000 €.

Pohjaveden suojaus on aloitettu vuoden 2007 keväällä turvaamaan Saurion vedenottamon veden laatua ja suojaus jatkuu edelleen. Vuosittaiset kustannukset ovat olleet lähes 130 000 euroa.

Maaperän ja pohjaveden kunnostustyön loppuun saattamiseksi alueella on tehty lisätutkimuksia ja Nikron alueen kunnostus on hyväksytty ELY:ssä pilaantuneiden maa-alueiden kärkihankkeena kunnostus- ja kokeiluhankkeeksi. Kohteen pääasiallisena kunnostusmenetelmänä ja vedenottamon pohjaveden oton suojaustoimenpiteenä toteutetaan alueella 2018 on ns. reaktiivisen seinämä, sekä itse Nikron kiin-

teistöllä vielä toteuttaa erillinen maaperän kunnostus kaivamattomin menetelmin. Aktiiviset kunnostustoimet on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2018, jonka jälkeen toiminnassa siirrytään kunnostustöiden jälkitarkkailuvaiheeseen. Kunnostustoimien jälkeen on mm alueen nykyisen kaltaisen suojapumppauksen ja siihen liittyvän aktiivihiihipuhdistuksen tarpeellisuutta tarkastella uusiksi. Jälkitarkkailua tullaan alueella veden ja maaperän kunnostustoimien onnistumisen osalta muutama vuoden ajan. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä on tehty Nikron alueen kunnostukseen 2,4 miljoonan euron varaus. Kunnostuksen on arvioitu maksavan aktiivisine kunnostustöinen ja seurantavaiheen toineen enintään varautua vastaavasti.

Tiura

Ylöjärven kaupungin alueella ja kaupungin omistuksessa oleva vanha kaatopaikka Kuusiston kylässä kiinteistöllä Tiura RN:o 2:288 kunnostettiin vuoden 2012 aikana ja alue maisemoitiin vuoden 2013 aikana. Puhdistustöiden yhteydessä todettuja liuottimia ei saatu puhdistettua maaperästä kokonaan ja niiden osalta maaperän puhdistamisesta päätetään meneillään olevan seurannan tulosten ja riskinarvion perusteella. Mahdollisista lisäkunnostustarpeista tai -kustannuksista ei ole toistaiseksi tietoa.

Haverin kaivoksen jätealue

Haverin entisen kaivoksen rikastushiekka-alue sijoittuu Viljakkalanselän Kirkkojärven rantaan. Alue sijoittuu Inkulan kylään osin kaupungin omistamalle kiinteistölle RN:o 11:0 ja osin alueen kalastus- ja vesiosakaskuntien alueelle. Alustavien selvitysten mukaan alueelta pääsee ympäristöön siinä määrin epäpuhtauksia, että alueen kunnostamiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Tehdyn kunnostussuunnitelman mukaan jätealueen kunnostus maksaisi 2,8 - 5,6 milj. euroa, alueella tehtävien toimenpiteiden laajuuden mukaan. Toimenpiteiden osalta on kunnostamisesta oltu yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskukseen vuoden 2017 lopulla, toimenpide-esityksen muodossa. Tekninen lautakunta käsittelee toimenpide-esityksen keväällä 2018, jonka jälkeen toimintaa alueella tarkennetaan. Kiireellisimmät työt ovat vanhan rikkoutuneen padon kunnostustyöt ja kasvittoman alueen peitto. Alueen kunnostus on aloitettu 2017 ajamalla alueelle Kyröskoskentie kevyenliikenteen väylän rakentamisalueeltatietyömaalta tulleita pintamaita pilaantuneiden maiden päälle, suunnitelman mukaisesti. Kevään 2018 aikana on tarkoitus jatkaa pintojen suojauksia sekä eroosiosuojata alueen päälaskuojia ja aloittaa suunnitelma-asiakirjojen mukaisen uuden padon toteutuksen valmistelu. Kirjanpitovaraus kunnostukseen tehtiin kustannusarvion tarkentumisen myötä vuoden 2016 tilinpäätöksestä, yhteensä 5,6 miljoonaa euroa. Haverin Kaivosmäen alueella on niin ikään pilaantunutta maata, mutta sen osalta ei ole tehty kunnostussuunnitelmaa eikä kustannuksista ole vielä tietoa.

16. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2017	2016
Yleishallinto	78	81
Sosiaali- ja terveystoimi	502	505
Opetus- ja kulttuuritoimi	895	901
Yhdyskuntapalvelut	284	280
Liiketoiminta	0	38
Yhteensä	1 759	1 805

43) Henkilöstökulut		
	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	82 160 094,92	85 983 412,57
*) Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	526 643,77	387 839,80
Henkilöstökulut yhteensä	81 633 451,15	85 595 572,77

*) Investointien henkilöstökulut on kirjattu käyttötalouteen, josta ne siirretään investointeihin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Kristillisdemokraatit	3 286	1 130
Suomen Keskusta	5 245	3 894
Kokoomus	15 068	11 308
Peussuomalaiset	4 557	4 351
Sosiaalidemokraatit	10 527	9 483
Vasemmistoliitto	6 057	4 033
Vihreät	9 454	3 743
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	54 194	37 942

45) Tilintarkastajien palkkiot		
	2017	2016
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	34 748,12	25 410,20
Tilintarkastajien lausunnot	1 192,50	2 517,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 043,80	5 860,50
Muut palkkiot	2 872,25	0,00
Palkkiot yhteensä	43 856,67	33 787,70

46) Liitetiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Ylöjärven kaupunki ja Ylöjärven Vesi Oy ovat sopineet yhteistyöperiaatteista. Sopimuksen mukaan kahdenvälisissä palveluissa ja tuotteissa, joita ei ole kokonaistaloudellisesti järkevää hankkia kolmannelta osapuolelta noudatetaan kaupungin sisäistä tavanomaista hinnoittelua kuitenkin siten, että hinnoittelu noudattaa omakustannuseriaa. Tällaisia toimintoja ovat muun muassa: kunnallistekninen rakentaminen yhteishankkeissa, kunnallistekniset suunnittelutyöt, varikko- ja varasto-toiminnot sekä yhteiset asiakaspalvelutoiminnot.

Ylöjärven kaupunki on myynyt toimisto- ja talouspalveluita, tilapalveluita sekä palkanlaskentapalveluita Ylöjärven Vesi Oy:lle. Ylöjärven kaupunki on myynyt tila- ja palkanlaskentapalveluita Ylöjärven Yrityspalvelut Oy:lle.

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta korvauksesta irtisanomismenettelytilanteissa.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista sekä tositelajeista

Pääkirja
Päiväkirja
Tasekirja
Talousarvion toteutusvertailu

Pysyvästi säilytettävät
Tasekirja
Talousarvion toteutusvertailu
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus
Toimintakertomus
Tililuettelo

10 vuotta säilytettävät
Pääkirja
Tase-erittelyt
Päiväkirjat
Tilikauden tositteet *)

*) ESR:n rahoittamien kohteiden tositteet 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä laskien.

Tosite	Nimitys	Numerosarja
ALKUSA	Alkusaldot	1001 - 1015
BUD	Talousarvio	2001 - 2067
BUDL	Lisätalousarvio	3001 - 3044
MUIST1	Muistiotositteet ulkoiset	10001 - 12186
MUIST2	Rahastokirjaukset	14001 - 14054
MUISIS	Muistiotositteet sisäiset	20001 - 20203
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	34001 - 34224
SISROP	Sisäiset laskut Rondo	40001 - 41009
KOMMUI	Käyttöomaisuus	48000 - 48040
HAAHTE	Sisäiset vuokrat Haahtela	50001 - 53726
BUD	Budjetoititositteet	96000 - 96082
PALKAT	Palkkatositteet	100001 - 100400
VARAST	Varasto Sonet	117001 - 117038
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001 - 101001
EFFSOS	Effica sosiaalitoimi	115001 - 115438
KONE2	Kone ja kuljetus tositteet	116001 - 116012
OSTOT	Ostolaskut	8000001 - 8043084
OMAKSU	Ostomaksut	8990001 - 8990303
LTT	Liitetietotositteet	6 -9, 11 -16, 23 -33, 38 - 45
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001 - 5112598
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001 - 5210303
YMRHYV	MR hyvityslaskut, kuittaukset	5310001 - 5311649
YMRK	MR Tileistä poisto	5410001 - 5412927
YMR10	MR Laskulaji 10	Vuokrat 10000001 - 10000499
YMR12	MR Laskulaji 12	Maanvuokrat 12000001 - 12000474
YMR13	MR Laskulaji 13	Yleislaskut 13000001 - 13005322
YMR14	MR Laskulaji 14	Työllisyyspalvelut 14000001 - 14000353
YMR15	MR Laskulaji 15	Timmi tilavuokrat 15000001 - 15000523

YMR19	MR Laskulaji 19	Hammashoito	19000001 - 19019304
YMR30	MR Laskulaji 30	Fysioterapia	30000001 - 30001755
YMR31	MR Laskulaji 31	Röntgen	31000001 - 31000815
YMR32	MR Laskulaji 32	Ehta palvelut	32000001 - 32001726
YMR33	MR Laskulaji 33	Poliklinikka	33000001 - 33030377
YMR34	MR Laskulaji 34	Viisari	34000001 - 34000011
YMR35	MR Laskulaji 35	Terveyskeskus/akuuttios.	35000001 - 35001847
YMR36	MR Laskulaji 36	Kehitysvammahuolto	36000001 - 36000626
YMR37	MR Laskulaji 37	Geriatrian pkl ja Kumuke	37000001 - 37001328
YMR53	MR Laskulaji 53	Päivähoito	53000001 - 53015020
YMR54	MR Laskulaji 54	Laitoshoidto	54000001 - 54003680
YMR58	MR Laskulaji 58	Kotipalvelumaksut	58000001 - 58005437
YMR64	MR Laskulaji 63	Hulevesilaskutus	63000001 - 63005120
YMR73	MR Laskulaji 73	Rakennusvalvonta	73000001 - 73000673

MR = Myyntireskontra

Aditro CPM kuntakonserni

- tositteet
- pääkirja
- päiväkirja
- konserniyhteenveto

Datwin, lainahallinta

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Ylöjärven kaupunki

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1.-31.12.2017

Ylöjärvellä 26.3.2018

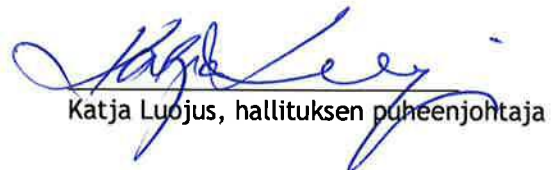
Ylöjärven kaupunginhallitus

Jarkko Sorvanto, kaupunginjohtaja

Timo Halttula

Katja Luojus, hallituksen puheenjohtaja

Mauri Heiska

Rauno Kesseli

Tiina Landgren-Mäkkylä

Markku Mäki-Ventelä

Tiina Lammi

Seppo Peltola

Juho Ojares

Minna Sarvijärvi

Minna Sorsa

Riitta Virtanen

Leena Mankkinen

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Ylöjärvellä . .2018

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
tilintarkastaja, JHT, HT